

ISSN 2228-8864

Prince of Songkla University

Journal of International Studies

วารสารวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม 2554 - ตุลาคม 2554 VOL. 1 NO. 2 May 2011 - October 2011 100 BAHT

การศึกษารูปแบบการพัฒนาและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม : กรณีศึกษา การมีวินัย
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต

รัชชญา พิระธรณิศร์ 1

The Attitudes and Perceptions of Self-Access Learning on First Year Students at
the Faculty of International studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus

Woralak Bancha and Sudarat Srirak 11

ไทยจำ : การศึกษาการสร้างบทละครไปด้วยกระบวนการ Devising Theatre

เพียงไพฑูรย์ สาตราวานะ 25

The Effects of the Memorandum of Understanding to Televis Thai Soap Operas
in P.R. China

Jirameth Rungruang 37

ลักษณะสำคัญของสำนวนจีน

ศุภชัย แจ่มใจ 47

Rebuilding Mama's House-An Ethnohistorical Reconstruction and Homecoming of
the Bunun on Taiwan

Steven Andrew Martin 61

The Legend of To' Kiri; unraveling an oral tradition about the homeland of the
Urak Lawoi'

Jacob Y. de Groot 79

ภาษาชนเผ่าที่หนานเหอบัง (南河浜) : ภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในยุคกลางและยุค
ปลายของกลุ่มวัฒนธรรมซ่งเจ้อ (松泽)

Wang Bin และ ฉวีวรรณ ว่องเจริญกุล 95

A Vocational Training Course for Chinese Volunteers at Faculty of International
Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus

Sudarat Srirak 109

Reviewers 120

Regulations for presenting academic or research-based articles for publication in the PSU Journal of International Studies

Article specifications -

- Article subjects must fall under the disciplines of humanities, social sciences or linguistics, and must never have been published before.
- Articles must be written in Thai or in English only.
- Articles must be provided with an abstract in both Thai and English of no more than 300 words, with the abstract in English preceding the abstract in Thai. Abstracts must include name and surname of the author, objective, research method, research results, summary and use of research findings (if any).
- Translations from foreign languages or compilations of other author's work must be accompanied by a permission to print from the holder of the original copyright.
- The title of the article, name and surname (in Thai as well as in English), academic title, institution and email-address of the author must be specified.
- The article must be written in Microsoft Word using Cordia New 16 point letter type.
- One set of the source document, which may not be longer than 15 A4 pages, must be sent by email in *.doc format to nareerat@phuket.psu.ac.th. no later than 15 February for the first issue, and no later than 31 August for the second issue of the year.
- Publication of an article is considered using the following criteria:
 - Initial review by the board of editors
 - Peer-review by qualified specialists in the field; considered are subject matter, correctness and academic quality
- The source document will not be returned to the author.
- The copyright of the article will remain with the author according to copyright law. Before reprint, written permission must be granted by the author.

Letter type and printing style

Letter type : Cordia New, 16 point
Upper margin : 1.5 inch

Lower margin : 1.0 inch
Left margin : 1.5 inch
Right margin : 1.0 inch

Article components in order of arrangement	Letter characteristics	Printing style	Letter size
Title	bold	centered	18
Author's name	bold, italic	right	16
Abstract <ul style="list-style-type: none"> - English - Thai 	bold	left	18
Chapter headings	bold	left	18
Secondary headings	bold	numbered	16
Text body	normal	-	16
Emphasis within article	bold	-	16
Information in tables	normal	-	14
Citations	cursive	-	14
References	bold	centered	18
Figure headings/subscripts	normal	centered	14

Citation

When citing use the following order : author-date-citation. Bibliographies must be in APA style

วารสารวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เจ้าของ
ที่ปรึกษาบรรณาธิการ
บรรณาธิการ
กองบรรณาธิการ

คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
คณบดี คณะวิเทศศึกษา
ดร.เกศินี ชัยศรี
Prof. Dr. Park Ki Chan
Assoc. Prof. Dr. Yao Ximing
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรลดา แสงปัญญา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพาภรณ์ สุวัตติกุล
อาจารย์ ดร.กอบชัย ตายนะสานติ
อาจารย์ ดร.ศุภชัย แจ่มใจ
อาจารย์นวนนุช นวลไย
อาจารย์ปาริชาติ เจริญวิวัฒน์ศรี
อาจารย์สุदारัตน์ ศรีรักษ์
Mr. Jacob Ype de Groot
Mr. Daniel James Hutchinson
นางสาวนารีรัตน์ จันทน์แดง

เลขานุการ

บทความในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนไม่ถือเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

Prince of Songkla University

Journal of International Studies

Publisher	Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
Consulting Editor	Dean of Faculty of International Studies
Editor	Kesineee Chaisri, Ph.D.
Editorial Board	Prof. Dr. Park Ki Chan Assoc. Prof. Dr. Yao Ximing Assoc. Prof. Dr. Chitralada Sangpunya Assist. Prof. Pimpaporn Suwatthigul Supachai Jangjai, Ph.D. Kobchai Tayanasant, Ph.D. Nuannut Nualyai Parichart Charernwiwatthanasri Sudarat Srirak Jacob Ype de Groot Daniel James Hutchinson
Secretary	Nareerat Chandang

Articles in this journal belong to their authors
And the content is not responsible for by the editorial board

The Study of the Ethics and Moral Development and Cultivation Model: Case of the Discipline for Rangsit University Students

***Chatchaya Perathoranich*¹**

Abstract

This research studied the opinions of university executives, faculty members and students of Rangsit University towards discipline, dress, punctuality, and responsibility problems related to ethics and moral development. Questionnaires and in-depth interviews were used to collect data from three sample groups: 3 university executives, 302 faculty members and 385 students. According to the interviews, executives recommended issuing guidelines for students and making a policy in which top executives and faculty members cooperate in inculcating ethical and moral values. Teachers need to be good role models for students. Faculty members stated that some students dressed casually, didn't submit assignments on time, came to class late, missed classes, and talked in class. Faculty members had very high expectations but were only moderately satisfied with student discipline. The frequent discipline problems were improper dress, missing class, and coming to class late. On average students correctly answered 7 out of 9 questions regarding discipline ($SD=1.89$). Results revealed that 44.9 percent of samples believed that enforcement of rules and punishment should be used, while 39.7 percent of students believed that disciplining needed control measures. Ninety percent of samples agreed that students' behaviors should be consistent with discipline guidelines. The researcher recommends a holistic approach to improve discipline problems and proposes the following suggestions: set up a university unit to support and promote morals and ethics practice on campus; and make a clear policy that integrates morals and ethics into university courses in every program.

Keywords: discipline, dress, punctuality, responsibility

¹ Cultural Promotion Center, Rangsit University

การศึกษารูปแบบการพัฒนาและการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม : กรณีศึกษา การมีวินัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต

ชัชชญา พิระธรณิศร์²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในด้านการมีวินัย ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต 3 คน อาจารย์ 302 คนและนักศึกษา 385 คน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสรุปได้ว่า ปัญหาการมีวินัยของนักศึกษา แนวทางแก้ไขคือการปลูกฝังศีลธรรมโดย**อาจารย์จะต้องเป็นต้นแบบที่ดี** ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน พบว่าวินัยของนักศึกษาที่ไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบและพบเห็นเป็นประจำคือ นักศึกษาชายใส่กางเกงยีนส์ และปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง นักศึกษาหญิงใส่เสื้อรัดรูป ปล่อยชายเสื้อออกนอกกระโปรง ไม่แต่งชุดนักศึกษา สวมรองเท้าแตะเข้าเรียน สถานที่ได้รับมอบหมายไม่ตรงเวลา เข้าห้องเรียนสาย ขาดเรียน พุดคุยในห้องเรียน อาจารย์มีความคาดหวังต่อวินัยของนักศึกษาในระดับสูง แต่ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพบว่าสิ่งที่นักศึกษามักทำผิดวินัยเสมอคือ การแต่งชุดนักศึกษาที่ผิดระเบียบ ไม่เข้าชั้นเรียน และเข้าเรียนสาย สอบถามความรู้ด้านวินัย 9 ข้อ พบตอบถูกต้องเฉลี่ย 7 ข้อ (SD = 1.89) นักศึกษา ร้อยละ 44.9 เห็นว่าการสร้างวินัยที่ดีควรใช้กฎหมายหรือข้อบังคับโดยการลงโทษ ร้อยละ 39.7 การมีวินัยต้องเกิดจากการบังคับควบคุมตามลำดับ ความคิดเห็นของนักศึกษาเห็นด้วยที่ให้มีการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ร้อยละ 90 สำหรับความคาดหวังและความพึงพอใจต่อวินัยของนักศึกษาให้มีการแต่งกายถูกระเบียบ ตรงต่อเวลา ตั้งใจเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด จากผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เสนอรูปแบบการแก้ปัญหาการมีวินัยแบบองค์รวมและข้อเสนอแนะคือการกำหนดนโยบายให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงการจัดอบรมวิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในทุกหลักสูตร

คำสำคัญ: วินัย การแต่งกาย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ

² ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต

บทนำ

การพัฒนาศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 10 ภายใต้กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ด้วยการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต และปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ได้ว่า ความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคต ต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าในอดีต ทิศทางการพัฒนานักศึกษาต้องมุ่งสู่การเติมเต็มศักยภาพการคิด การทำงาน การเรียนรู้ ทักษะการเป็นผู้นำและการมีภูมิคุ้มกันในตนเองที่เข้มแข็งมากขึ้น แต่การที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีศักยภาพนั้น การดูแลการใช้ชีวิตนักศึกษาให้อยู่ในความมีระเบียบวินัย จึงจำเป็นอย่างมากซึ่งปัญหาของนิสิตนักศึกษาในขณะนี้ จำเป็นต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือการขาดความมีระเบียบวินัย และถือว่าเป็นจริยธรรมประการหนึ่งที่พึงปลูกฝังแก่นักศึกษาได้ (ฉันทนาภาคบังกช, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545, 48)

การขาดความมีระเบียบวินัยที่ต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือ ในส่วนของการแต่งกายของนักศึกษา จากผลการสำรวจ กรุงเทพมหานคร (สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2550) ได้ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 1,743 คน เป็นเพศชายร้อยละ 36.9 และเพศหญิงร้อยละ 63 จากมหาวิทยาลัยของรัฐ และเอกชน 19 แห่ง พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการแต่งกายนักศึกษาควรแก้ไข ร้อยละ 72.6

ปัญหาการแต่งกายของนักศึกษาในปัจจุบัน มีปัญหาค่อนข้างน่าเป็นห่วงถึงน่าเป็นห่วงอย่างมาก ร้อยละ 54.2

การแต่งกายที่ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดผลเสียต่อนักศึกษา คือ ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบันและตนเอง และก่อให้เกิดปัญหาการจี้ปล้นชิงทรัพย์ ร้อยละ 59.9

มาตรการที่นักศึกษาที่ต้องการให้แก้ไขในเรื่องปัญหาการแต่งกาย อาทิ ใช้กฎระเบียบของสถาบันบังคับอย่างจริงจัง ใช้การณรงค์ ชักจูงให้ปฏิบัติที่ถูกต้อง และใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับผู้ผลิตให้เลิกผลิตชุดนักศึกษาที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 47.5

ปัญหานิสิตนักเรียนในทุกระดับการศึกษาได้เพิ่มความหนักใจให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองเป็นอย่างมาก สภาพพฤติกรรมนักเรียนโดยทั่วไปที่ก่อความไม่สบายใจแก่ครูอาจารย์ มีอยู่หลายรูปแบบ เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งกายไม่สุภาพ การรวมตัวกันเป็นแก๊งค์แสดงท่าที่ไม่เหมาะสมในที่ต่าง ๆ การพกพาอาวุธและยกพวกเข้าชกต่อยทำร้ายกัน การต้อนรับน้องใหม่ด้วยวิธีพิสดารและทารุณโหดร้ายต่างๆ การแสดงความรักต่อกันในระหว่างนักเรียนหญิง-ชายในลักษณะที่ไม่เหมาะสม จากสภาพเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงถึงการขาดวินัยของนักเรียนอย่างน่าเป็นห่วง สมควรที่ผู้มีหน้าที่ให้การศึกษา และผู้ใหญ่ทุกคนในสังคมควรจะได้รับหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้บรรเทาเบาบางลงให้ได้โดยเร็ว (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์, 2538, 225) การเสริมสร้างการมีวินัยโดยจริยธรรม ผู้สอนจึงต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ให้ความเมตตา และกำลังใจ รับฟังปัญหา ตักเตือนเมื่อนักศึกษาขาดวินัย เป็นแบบอย่างที่ดี ในเรื่องของการรักษาระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การห่างไกลจากอบายมุขเป็นต้น (ทวิช จิตรสมบูรณ์, 2551, 6)

อย่างไรก็ตาม กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน สามารถทำได้ทั้งรูปแบบกิจกรรมในหลักสูตร นอกหลักสูตร เสริมหลักสูตร ทุกๆ สถานการณ์ที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัย การเป็นต้นแบบที่ดีของ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ก็มีความสำคัญเช่นกัน ความคิดเห็นของคณาจารย์

ความคิดเห็นของผู้บริหารในการส่งเสริม สนับสนุน เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์และพัฒนา ศึกษารูปแบบหรือ Model ในการปลูกฝังคุณธรรมด้านการมีวินัยที่เหมาะสมกับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรังสิตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหา และรูปแบบการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม ในด้านการมีวินัย ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบต่างๆ สำหรับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ในด้านความมีระเบียบวินัย
3. เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาในวิชาการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (ETH101) ในการ ปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ในด้านการมีระเบียบวินัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

อุปกรณ์และวิธีการ

การศึกษาเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) หรือการศึกษาเชิงประเมินผล (Evaluation Research) ความเป็นจริง ความคิด การปฏิบัติ ความคาดหวัง และความพึงพอใจ ของนักศึกษา คณาจารย์ ที่เกี่ยวข้องกับการบวนการปฏิบัติด้านระเบียบ วินัย ที่เป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยประกอบด้วย

- 3.1 แบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษา
ได้ทำการทดสอบ Content และ Reliability มีค่าเท่ากับ 0.86
- 3.2 แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน
ได้ทำการทดสอบ Content และ Reliability มีค่าเท่ากับ 0.73
- 3.3 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ประชากรศึกษาประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต กลุ่มตัวอย่างนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอน สุ่มเลือกจากคำนวณตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ดังนี้

$$n = N / (1 + Ne^2); \quad N = \text{จำนวนประชากร}$$

$$e = \text{ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนด 6 \%}$$

$$n = \text{ขนาดตัวอย่าง}$$

(ค่าความคลาดเคลื่อนกำหนดได้ไม่เกิน 10% ผู้วิจัยกำหนด 6%)

เมื่อดำหนดตัวอย่างนักศึกษาและอาจารย์ได้แล้ว ก็นำจำนวนมาคำนวณหาสัดส่วน ในการสุ่มตัวอย่าง แบบ Simple Random Sampling ให้ครบตามสัดส่วน

1. จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งหมด 21,497 คน
(สำนักงานทะเบียน มหาวิทยาลัยรังสิต, 2552) ใช้สูตรคำนวณตัวอย่าง ดังต่อไปนี้
จำนวนตัวอย่าง = $21,497 / (1 + 21,497 * 0.06 * 0.06)$

= 328 คน สุ่มสำรวจจริงได้ 385 คน

2. จำนวนอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งหมด 2,062 คน

(สำนักงานบุคคล มหาวิทยาลัยรังสิต, 2552) ใช้สูตรคำนวณ ดังต่อไปนี้

จำนวนตัวอย่าง = $2,062 / (1 + 2,062 * 0.06 * 0.06)$

= 245 คน สุ่มสำรวจจริงได้ 302 คน

สำหรับผู้บริหารภายในมหาวิทยาลัยรังสิต ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) รวมจำนวน 3 ท่าน ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลระเบียบวินัยของนักศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนำมาตรวจสอบ จากนั้นบันทึกข้อมูลตาม Coding Form ที่กำหนด แล้ววิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ใน 2 สถิติ ดังนี้

1. **สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)** ใช้ค่าสถิติ การแจกแจง ร้อยละ ความถี่ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

2. **สถิติวิเคราะห์ (Analytic Statistics)** ใช้ค่าสถิติ ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยค่า Student t-test independence group จากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม และใช้ One Way ANOVA ในตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม สำหรับปัจจัยหลัก เช่น ความรู้ การปฏิบัติ ความคาดหวัง และความพึงพอใจ

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้บริหารแสดงความเห็นว่า วินัยทั้ง 3 ด้าน มีความสำคัญต่อชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา ในส่วนสถานการณ์ความเป็นจริงด้านวินัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า นักศึกษายังมีปัญหาด้านการแต่งกาย โดยเฉพาะการแต่งกายที่ไม่ถูกระเบียบที่กำหนด พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การแก้ปัญหาต้องปรับระบบ สร้างกฎระเบียบที่ชัดเจน และการสร้างจิตสำนึกให้กับนักศึกษา ผู้บริหารให้ความเห็นว่าอาจารย์ต้องมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาและเป็นแบบอย่าง มีการกำหนดนโยบายจากผู้บริหารระดับสูงที่ชัดเจน สร้างระบบ หลักสูตรที่ส่งเสริมและปลูกฝังการมีวินัยของนักศึกษา

ข้อมูลของอาจารย์ต่อพฤติกรรมของนักศึกษาด้านระเบียบวินัย

อาจารย์ 302 คน เพศหญิง ร้อยละ 53.3 ความถี่ที่อาจารย์พบนักศึกษาปฏิบัติด้านระเบียบวินัย พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 84.3 พบเห็นตลอดเวลาและทุกวันคือ นักศึกษาชายมักใส่กางเกงยีนส์และปล่อยเสื้อออกนอกกางเกง ร้อยละ 84.7 นักศึกษาหญิงใส่เสื้อรัดรูป ปล่อยชายเสื้อนอกกระโปรงที่สั้นมาก ร้อยละ 60.6 ไม่ใส่ชุดนักศึกษาเข้าเรียน สวมรองเท้าแตะ ร้อยละ 55.7 นักศึกษาเข้าแถวซื้ออาหาร ร้อยละ 78.3 นักศึกษาเข้าเรียนสาย ร้อยละ 68.2 นักศึกษาขาดเรียน และร้อยละ 73.2 นักศึกษาพูดคุย นั่งหลับ ขณะที่อาจารย์บรรยาย ที่พบและเห็นนานๆ ครั้ง ประกอบด้วย นักศึกษาทุจริตข้อสอบ แสดงถึงยังมีการทุจริตในการสอบ ส่วนพฤติกรรมการส่งงานที่ได้รับมอบหมายไม่ตรงเวลา พบตั้งแต่วันถึงนานๆ ครั้ง รวมร้อยละ 97.0 **ความคาดหวังของอาจารย์ต่อพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยทั้ง 3 ด้านของนักศึกษา**

อยู่ระหว่างความคาดหวังปานกลางถึงมากที่สุด ทั้งด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติในห้องเรียนอย่างถูกต้อง **ข้อมูลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อระเบียบวินัยของนักศึกษา** ในด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติในห้องเรียนอย่างถูกต้อง ส่วนใหญ่พอใจในระดับน้อยถึงปานกลาง ดังนั้นการมีส่วนร่วมช่วยของอาจารย์ในการปรับพฤติกรรมของนักศึกษา ด้านการมีระเบียบวินัย พบว่าส่วนใหญ่อาจารย์จะเลือกใช้การอบรมสั่งสอนในห้องเรียน และการว่ากล่าวตักเตือนทันที

นักศึกษาต้องปรับปรุงการแต่งกายเร่งด่วน ต้องใส่ใจ อย่างอ้างว่าเป็นแฟชั่น ควรแต่งกายให้ถูกตามระเบียบของมหาวิทยาลัย อาจารย์ควรคำนึงถึงความสำคัญ และช่วยกันดูแลให้เข้มงวดกว่านี้ ควรส่งเสริมและรณรงค์ให้นักศึกษามีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการแต่งกายมากกว่า การตักเตือน ควรเป็นวาระสำคัญของมหาวิทยาลัย ควรมีบทลงโทษ ควรมีกิจกรรมต่างๆ ในการสร้างจิตสำนึกในการแต่งกาย ที่ถูกระเบียบ เช่น การมอบรางวัลนักศึกษาที่แต่งกายถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมทางด้านคุณธรรม ประสาน และมีข้อตกลงกับร้านค้าที่ขายชุดนักศึกษา เป็นต้น ด้านการตรงต่อเวลา ควรมีกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการตรงต่อเวลา ควรลงโทษนักศึกษาที่มาสาย เช่น ถ้าขาดเกิน 4 ครั้งถือว่าหมดสิทธิ์สอบ อาจารย์ควรเป็นต้นแบบ และเอาใจใส่ ปลุกฝัง ตักเตือน รณรงค์ แต่ละคณะต้องหามาตรการที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาแต่ละคณะเองและมีนโยบายไปในทิศทางเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย ทั้งต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ด้านความรับผิดชอบ ควรมีกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เช่น การทำแบบประเมินเพื่อติดตามพฤติกรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แต่ควรมีกฎระเบียบด้านวินัยที่ชัดเจน และมีการลงโทษ แต่ไม่ควรว่ากล่าวรุนแรง **การวิเคราะห์ปัจจัยความคาดหวังของอาจารย์ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษา** การทดสอบค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักศึกษาของอาจารย์ พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความคาดหวังต่อพฤติกรรมนักศึกษาด้านระเบียบวินัยอาจารย์หญิงมีความคาดหวังสูงกว่าอาจารย์ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-1.9, p=0.05$) ในขณะที่ความพึงพอใจต่อพฤติกรรมด้านระเบียบวินัย อาจารย์ชายและหญิงมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ($t=1.2, p=0.23$) ในขณะที่ยังพบเห็นพฤติกรรมในห้องเรียนของอาจารย์ชายและหญิงไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าอาจารย์หญิงให้ความสนใจด้านระเบียบวินัยของนักศึกษามาก

ข้อมูลความถี่พฤติกรรมด้านระเบียบวินัยของนักศึกษา

นักศึกษา 385 คน เพศหญิง 57.1 ได้พบเห็นตามความเป็นจริงในมหาวิทยาลัยรังสิตว่า การแต่งกายที่ไม่สุภาพเป็นเรื่องปกติ ถึงจะไม่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มีความถี่การปฏิบัติส่วนใหญ่มากถึงมากที่สุด การไม่เข้าชั้นเรียนหรือเข้าชั้นเรียนสายถือว่าเป็นวินัยที่สำคัญของนักศึกษา ขาดความเคารพในสถาบันและอาจารย์ผู้สอนเป็นต้น **ข้อมูลการทดสอบความรู้ด้านระเบียบวินัย** ส่วนใหญ่ตอบถูก แต่ยังมีบางส่วนยังมีความไม่เข้าใจ ไม่รู้ถึงความหมาย และคำอธิบายต่อระเบียบวินัยของนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ก่อน นักศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ อันเกิดจากการปฏิบัติจริง สำหรับการปฏิบัติที่ผิดต่อระเบียบวินัย สถาบันการศึกษาก็ต้องมีนโยบายประกาศอย่างชัดเจน ในการที่จะเผชิญและในการแก้ปัญหาเหล่านี้ **ความคิดเห็นหรือทัศนคติของนักศึกษาต่อระเบียบวินัยในการปฏิบัติพบว่า** นักศึกษาให้ทัศนคติต่อระเบียบวินัย ส่วนใหญ่ตอบว่า รู้สึกเฉยๆ รองลงมาบอกว่า เห็นด้วย นักศึกษาจะเห็นด้วยและเฉยๆ กลายเป็นเรื่องปกติ การที่นักศึกษาไม่สนใจทั้งๆ

ที่แต่ละมหาวิทยาลัยได้วางกฎระเบียบไว้แล้ว ส่วนวินัยที่นักศึกษามักพุดคุย นิ่งหลับ ขณะฟังอาจารย์บรรยาย พบว่า ระดับความคิดเห็นส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างเห็นด้วยถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนานตนเองโดยใช้หลักธรรม หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม รวมไปถึงการปลูกฝังศีลธรรมให้กับนักศึกษามีระเบียบวินัยในตนเอง ก่อนจะจบเป็นบัณฑิตต่อไป ข้อมูลความถี่การปฏิบัติจริงในมหาวิทยาลัยทั้ง 3 ด้าน เป็นการปฏิบัติการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่วิกฤติอย่างรุนแรงที่ต้องเร่งแก้ไขพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มุ่งทางเก่งยีนส์ กระโปรงสั้น สวมเสื้อรัดรูป สวมรองเท้าแตะ เข้าห้องเรียน ไม่ใส่ชุดนักศึกษาเข้าห้องเรียนและการทิ้งขยะในห้องเรียน **ข้อมูลความคาดหวังของนักศึกษาต่อการปฏิบัติด้านระเบียบวินัย**พบว่านักศึกษามีร้อยละของความคาดหวังมากถึงมากที่สุด ประกอบด้วยการแต่งชุดนักศึกษาตรงตามระเบียบของมหาวิทยาลัย **ส่วนความพึงพอใจ**ของนักศึกษาต่อความเป็นจริงที่ปฏิบัติในมหาวิทยาลัยรังสิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด ในขณะที่ความพึงพอใจด้านการทุจริตการสอบ พบปานกลางถึงน้อยที่สุด แสดงว่ายังมีการทุจริตการสอบของนักศึกษาอยู่จริงในปัจจุบัน

ผู้ศึกษาได้นำปัจจัยที่กำหนดต่อการมีระเบียบวินัยของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อเพศของนักศึกษา พบว่าเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความรู้ด้านระเบียบวินัยสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-2.5, p=0.01$) ในขณะที่การปฏิบัติตามที่พบเห็นไม่แตกต่างกัน($t=0.58, p=0.56$) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติด้านระเบียบวินัยไม่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและหญิง($t=-1.89, p=0.06$) ข้อมูลนักศึกษาที่ปฏิบัติจริงด้านระเบียบวินัยพบว่า เพศหญิงมีการปฏิบัติที่ดีกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=-3.9, p<0.001$) และเช่นเดียวกันที่เพศหญิงมีความคาดหวัง ($t=-2.79, p=0.006$) และความพึงพอใจ ($t=-2.26, p=0.024$) ต่อระเบียบวินัยนักศึกษาสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เพศหญิงมีความใส่ใจต่อการมีระเบียบวินัยมากกว่าเพศชาย ดังนั้นการแก้ปัญหาควรเริ่มที่เพศหญิงให้นำไปสู่การแก้ปัญหาของเพศชาย ทั้งนี้สิ่งที่พบเห็นของการปฏิบัติยังไม่แตกต่างกัน จำเป็นต้องมีนโยบายในการรณรงค์ สนับสนุน และส่งเสริมการมีระเบียบวินัยไปในทางเดียวกัน ให้ถูกกับกลุ่มตามเพศของนักศึกษา

บทสรุป

จากการสรุปการสัมภาษณ์จากผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต มีความเข้าใจในเรื่องของวินัย โดยเฉพาะปัญหาการแต่งกาย ผู้บริหารได้แสดงความคิดเห็นว่าบางอย่างยากที่จะควบคุม แต่ถ้ากำหนดนโยบายให้ชัดเจน การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันอย่างจริงจัง การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมกิจกรรมที่สอดแทรกระเบียบวินัยและจัดทำแผนงานรณรงค์นักศึกษาและให้นักศึกษามีส่วนร่วม

สิ่งที่สรุปได้จากอาจารย์ผู้สอนของมหาวิทยาลัย ได้พบเห็นวินัยที่ไม่ดีมากมาย เช่น วินัยการแต่งกาย ไม่ถูกต้องทั้งนักศึกษาชายและหญิง ชายแต่งตัวไม่เรียบร้อย ไม่ถูกระเบียบของมหาวิทยาลัย เช่น ใส่กางเกงยีนส์ ใส่รองเท้าแตะ ใส่เสื้อป๊อปปี้ชายไม่ใส่ในกางเกง ส่วนนักศึกษาหญิง ใส่เสื้อรัดรูป ป๊อปปี้ชายออกนอกกระโปรง กระโปรงสั้นมาก แต่ในขณะเดียวกันนักศึกษาที่ปฏิบัติตนถูกต้องยังมีอยู่เช่นกัน วินัยด้านอื่นๆ เช่น ด้านการตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบ ก็มีปัญหาเช่นกัน ควรส่งเสริมและปลูกฝังไปพร้อมๆ กัน อาจารย์มีความคาดหวังสูงว่านักศึกษาจะต้องมีวินัยที่ดี และปฏิบัติให้ถูกต้อง

แต่มีความพึงพอใจต่อวินัยที่นักศึกษาปฏิบัติของมหาวิทยาลัยในระดับปานกลางถึงน้อย อย่างไรก็ตาม อาจารย์ก็มีความพยายามที่จะช่วยเหลือให้นักศึกษามีวินัยที่ดี ผ่านกระบวนการอบรมในห้องเรียน โดยว่ากล่าวตักเตือนเมื่อพบเห็น และการหักคะแนนความประพฤติ จากผลการสำรวจมีอาจารย์ที่ไม่สนใจวินัยนักศึกษาอยู่ประมาณร้อยละ 10 ควรมีระบบและบทลงโทษให้ชัดเจน รวมถึงการจัดกิจกรรม สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ในรายวิชาและหลักสูตรต่างๆ

ผลด้านวินัยที่เกิดกับนักศึกษาที่มีความชัดเจนว่า มีการทำผิดวินัยทั้งด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบ ในขณะที่นักศึกษาให้ข้อมูลด้านความคิดเห็น ความคาดหวัง และความพึงพอใจ ต่อวินัยในทางที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง เช่น รู้สึกปกติ หรือละเลยต่อการแต่งกายผิดระเบียบ การไม่ตรงต่อเวลา ขาดความรับผิดชอบ และมีมารยาทที่ไม่ดี จึงทำให้สถานการณ์ความรุนแรงของการขาดวินัย ของนักศึกษาเกิดเป็นปัญหาวิกฤติในหลายๆ สถาบัน นี่คือนิยามที่เกิดจากนักศึกษา ทั้งที่ทราบและ เข้าใจผลดีของการมีวินัยแต่ทำไมยังปฏิบัติไม่ถูกต้อง และที่สำคัญยังเห็นว่าการทำผิดวินัยนั้นยังถือเป็นเรื่องปกติ ไม่ให้ความสำคัญและไม่ใส่ใจอีกด้วย หากอาจารย์ผู้สอน ได้อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาได้รับรู้ เรียนรู้ และเกิดความตระหนัก แต่ไม่สามารถให้ไปสู่การปฏิบัติได้ ก็แสดงให้เห็นว่าการค้นหาปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องนำมาดำเนินการอย่างเร่งด่วน

ดังนั้น การสร้างวินัยและการแก้ปัญหาให้กับนักศึกษาต้องใช้หลักการ 2 ประเภทไปพร้อมๆ กันคือ

1. การสร้างวินัยในทางโลก โดยใช้กฎระเบียบข้อบังคับซึ่งแต่ละสถาบันจะวางนโยบายไว้อย่างชัดเจน

2. การฝึกและสร้างวินัยในทางธรรม สำหรับประเภนี้ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ได้จัดหลักสูตรจัดการเรียนการสอน วิชาการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (ETH101) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ ได้ดำเนินงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนานักศึกษา โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพทางใจ เน้นการฝึกปฏิบัติ การทำกิจกรรม กับโครงการต่างๆ ที่เน้นการสอน โดยนำกิจกรรม ควบคู่ไปกับเนื้อหาที่เป็นทฤษฎีมาแล้ว 4 ปี พบว่านักศึกษาที่ลงเรียนวิชาดังกล่าว มีพฤติกรรมด้านวินัยที่ดีขึ้น ซึ่งการฝึกวินัยในตนเองนั้นจะต้องครบ 3 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านพฤติกรรม (ศีล) ถ้าเขามีพฤติกรรมที่ดีได้ด้วยการฝึกปฏิบัติจนเป็นความเคยชิน

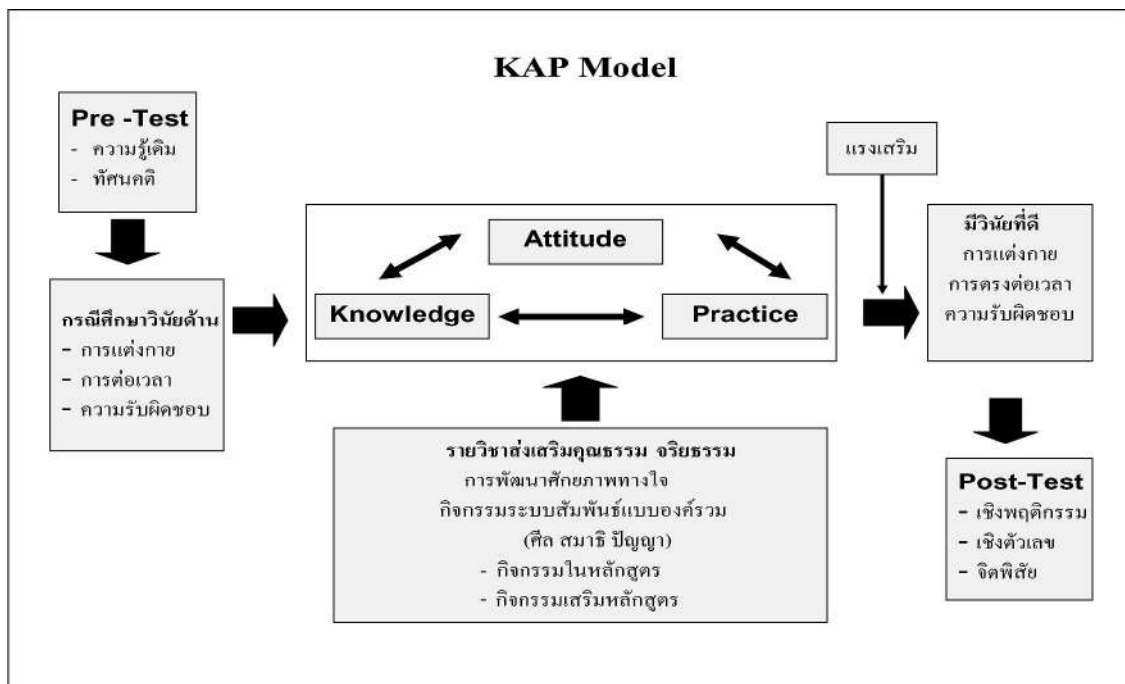
2. ด้านจิตใจ (สมาธิ) ถ้าเขามีความพึงพอใจ หรือมีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมนั้นจะมั่นคงยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นทางด้านจิตใจจะต้องคอยดูว่าทำอย่างไร จะให้เขาตั้งอยู่ในวินัยด้วยความสุขมีความพึงพอใจ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการมีคุณธรรม จริยธรรมทุกประเภท

3. ด้านปัญญา ถ้าเขามีความรู้ เข้าใจเหตุผล มองเห็นคุณค่า มองเห็นประโยชน์ของการกระทำ หรือพฤติกรรมนั้น ความรู้ ความเข้าใจนั้น ก็จะมาหนุนองค์ประกอบฝ่ายจิตใจ ทำให้เขายังมีความพึงพอใจ และความสุขในการปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นยิ่งขึ้นไปอีก สรุปก็คือ การมีปัญญาคือ มีความรู้ ความเข้าใจ และด้านจิตใจคือความสุข ความพอใจ ต่างก็มาหนุนให้พฤติกรรมดีงามนั้นยิ่งหนักแน่นมั่นคงลงตัวอย่างมีคุณค่า

ฉะนั้นองค์ประกอบ 3 ด้านนี้ จึงเสริมซึ่งกันและกัน พฤติกรรม สภาพจิตใจและปัญญา 3 อย่างนี้จะต้องพัฒนาไปด้วยกันโดยผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง มีการพัฒนาศักยภาพทางใจ ทั้งนี้จะต้องไม่มีการบังคับ ถ้าการบังคับเกิดขึ้น จิตใจก็ไม่มีความสุข เมื่อจิตใจไม่มีความสุข

จะทำด้วยความจำใจ และพร้อมที่จะละเมิดแล้ว ต่อไปก็อาจจะเกิดปัญหา แต่ถ้าทำด้วยปัญญา ก็จะเข้าใจเหตุผลในเรื่องนี้ ก็จะไม่ลังเลที่จะทำ ฉะนั้นต้องเสริมความเข้าใจในเรื่องของศีล สมาธิ ปัญญา จะต้องฝึกวินัยให้ได้องค์ประกอบสัมพันธ์กันพร้อมทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถสรุปได้คือ

วิธีการสร้างวินัยแบบองค์รวม

การสร้างวินัยด้วยการทำให้พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นให้เป็นความเคยชินจนเป็นนิสัย และกลายเป็นวิถีชีวิตโดยใช้หลักศีลธรรม 3 ด้านนำมาเป็นปฏิบัติเช่นศีล 5 เมื่อนักศึกษาได้ปฏิบัติครบ 5 ข้อ ถือว่าเป็นการละเว้นทำความชั่วได้ทั้งหมด การฝึกสมาธิ ปัจจุบันถือว่าเป็นศาสตร์สากล ทุกชาติศาสนา ทุกเพศ ทุกวัย สามารถได้ถือว่าเป็นการพัฒนาจิตใจ เมื่อจิตใจดี คิดดี ก็จะแสดงออกมาทางพฤติกรรมที่ดี รู้เข้าใจเหตุและผล ทำให้แจ่มในเรื่องต่างๆ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าคือ ยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น และไปสัมผัสกับจิตเหนือสำนึก มโนสำนึกจะเกิดขึ้น และมโนสำนึกก็จะคอยบอกเราว่า ...อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ อะไรดี อะไรไม่ดี... การเรียนรู้ขั้นนี้จะเลยขั้นตอนของการเรียนรู้จากหนังสือแต่เป็นการหยั่งรู้ด้วยตนเอง ถือว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งเรียกว่า **ปัญญา**

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดตั้งหน่วยงานที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา
2. กำหนดนโยบายชัดเจน การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในทุกหลักสูตร พร้อมทั้งเสริมกิจกรรม ภาควิชาปฏิบัติในและนอกชั้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม
3. ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างวินัยนักศึกษา

4. จัดการอบรมวิธีการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้กับอาจารย์ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิตที่ให้ทุนสนับสนุน ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ ประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้มีพระคุณ กัลยาณมิตร และเป็นวิทยาทานสืบไป

อ้างอิง

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2538). การบริการกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กรมสุขภาพจิต,กระทรวงสาธารณสุข. (2548). สถานการณ์เด็กและเยาวชน ภาพสะท้อนสังคมไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก hp.anamai.moph.go.th/. (วันที่ค้นข้อมูล : 3 กรกฎาคม 2553).

เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลาง เพื่อพัฒนাবัณฑิตอุดมคติ. (2551). แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาบนเส้นทางกิจการนักศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (อัคราณา).

จิรวัดณ์ จิรังกร. (2551). ความรู้ปฏิบัติเพื่อพัฒนাবัณฑิตอุดมคติไทยแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์นักศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (อัคราณา).

ชวลิต โอฬารพิริยกุล. (2547). รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://itd.htc.ac.th/st_it50/it5041/weblinkwork/wab%20krunaton/rooban.html. (วันที่ค้นข้อมูล : 1 ตุลาคม 2547).

เชาว์ มณีวงศ์. (ม.ป.ป.). ความสำคัญของวินัย. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com>, ? 2000-2020 Kroobannok.com. (วันที่ค้นข้อมูล : 11 ต.ค. 2552).

ทวิช จิตรสมบูรณ์. (2551). จริยธรรมองค์กรกับการพัฒนাবัณฑิตอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์.

สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2550). ความคิดเห็นต่อปัญหาการแต่งกายของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://research.bu.ac.th/poll/result/poll365.php>. (วันที่ค้นข้อมูล : 3 กรกฎาคม 2553).

The Attitudes and Perceptions of Self-Access Learning on First Year Students at the Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus

Woralak Bancha ¹

Sudarat Sirak ²

Abstract

In order to promote self-access learning, learners' attitudes and perceptions towards this method play a significant role. In the first and second semesters of the academic year 2010, the Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus, initially offered an English clinic where self-study lessons and a teacher as consultant were available. This study was aimed to investigate attitudes and perceptions of 90 FIS first-year students towards self-study, learning materials, an English clinic, and consultants. Data was collected through close- and open-ended questionnaires and in-depth interviews. The results mainly demonstrated that most of the participants held a positive attitude towards self-access learning and they spent at least half an hour self-studying per lesson. They perceived that self-study lessons and an English clinic were useful to a moderate degree while the quality of consultants was high. It is recommended that materials for self-access learning should be designed pertaining to students' interest and proficiency in order to motivate them to study and create positive attitudes toward their self-access learning.

Keywords: self-access learning, attitudes, perceptions

¹ Lecturer, Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
woralak@phuket.psu.ac.th

² Lecturer, Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
sudarat.sr@phuket.psu.ac.th

ทัศนคติและแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

วรลักษณ์ บัญชา ³

สุदारัตน์ ศรีรักษ์ ⁴

บทคัดย่อ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดวิธีหนึ่งในการช่วยพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาของผู้เรียน เนื่องจากเป็นวิธีที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเพิ่มบทบาทของตนเองในการเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเองมุ่งให้ผู้เรียนระบุทักษะที่ต้องการปรับปรุงด้วยตนเองและศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะนั้น การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนลดการพึ่งพาผู้สอนและเปลี่ยนมาพึ่งพาตนเองในการศึกษามากขึ้น การปลูกฝังแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงแนวความคิดและทัศนคติของผู้เรียน ในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2553 คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต เปิดให้บริการห้องศูนย์การเรียนรู้ซึ่งนักศึกษาสามารถศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์ประจำห้องคอยให้คำปรึกษางานวิจัยนี้มุ่งศึกษาแนวความคิดและทัศนคติของนักศึกษาคณะวิเทศศึกษา ชั้นปี 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง บทเรียน ห้องศูนย์การเรียนรู้ และที่ปรึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด และการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และใช้เวลาอย่างน้อยวันละครึ่งชั่วโมง เพื่อศึกษาด้วยตนเอง นอกจากนี้ นักศึกษามีความเห็นว่างบทเรียนและห้องศูนย์การเรียนรู้มีประโยชน์ ในระดับปานกลาง ในขณะที่การให้คำปรึกษามีคุณภาพสูง ข้อเสนอแนะต่องานวิจัยชิ้นนี้คือควรมีการออกแบบจัดทำบทเรียนที่ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน และเหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจและทัศนคติในแง่บวกต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำสำคัญ: การเรียนรู้ด้วยตนเอง ทัศนคติ การรับรู้

³ อาจารย์ประจำคณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
woralak@phuket.psu.ac.th

⁴ อาจารย์ประจำคณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
sudaratsr@phuket.psu.ac.th

Introduction

First year students in three programs: International Business, China (IBC), Chinese Studies (CNS) and Thai studies (THS) at the faculty of International Studies (FIS) have different background knowledge of English. As it is necessary to facilitate students' readiness to study in an international program, the Faculty of International Studies (FIS) provided an intensive course in order to be certain that students would have appropriate basic skills in English. However, the two-week intensive course which served as a trial was not successful. This was mainly due to time limitation. Thus, the Faculty of International Studies attempted to tackle the problem by having students study at their own pace.

Self-access learning is one of the effective methods assisting students' continuous language improvement. Moreover, it can provide students with opportunities to study at their own preference and convenience (Sanprasert, 2009).

The Faculty of International Studies firstly diagnosed the students' skills that needed to be improved by having students take a pre-test. Then, students were required to self-study lessons provided in both the English Clinic and the university online learning resource. Finally, after having completed all the self-study lessons, students had to take a post-test that was later used to assess their improvement.

Even though theoretically there are many advantages in self-study, it should not be forgotten that achieving effective self-study practice requires both high motivation and positive attitudes from students. In addition, since it was the first time that this method had been employed with FIS first year students, it is necessary to investigate students' attitudes and perceptions of self-access learning.

Self-Access Learning

A number of educational researchers concur that there is a great need to foster learner autonomy or self-directed learning (Benson, 2001; Cotterall, 1995; Dickinson, 1995; 1995; Little, 1995; Rukthong, 2008; Sanprasert, 2010). This is because it can increase learning motivation and bring about greater learning effectiveness. According to Little (1995), learner autonomy can be defined as the process of learning in which students take responsibility for their own learning, are able to identify their needs, and create their own opportunities to practice the language whenever they can. The teacher's role in self-directed learning is to facilitate students' learning, guide them to diagnose their language difficulties, and make themselves available for students who may need assistance.

Gardner and Miller (1999) point out that "self-access is probably the most widely used and recognized term for an approach to encouraging autonomy..." and is seen

"as a way of encouraging learners to move from teacher dependence towards autonomy" (p. 8). Several research studies have been done to validate the significance of self-access learning (Koyalan, 2009; Morrison, 2008). Koyalan (2009), for instance, investigated the effectiveness of self-directed learning and self-access centers at Izmir University of Economics in Turkey. He found that self-access learning helped students achieve higher grades and make fewer errors regarding grammar use, reading, listening, and vocabulary. The results further showed that both students and staff greatly valued self-access learning as it encouraged students to become more responsible and independent. Another similar research was carried out by Morrison (2008) who studied the roles of self-access language learning. His participants included students, teachers, coordinators and support staff at a Hong Kong Tertiary Institution Language Centre. The research findings revealed that self-access language learning brought about students' independent learning and better English skills and proficiency. Additionally, it provided necessary learning resources and support to students.

The aforementioned studies examined the effects of the self-directed learning method on learners' language achievement. Likewise, learners' attitudes and perception of this learning approach play a significant role in terms of whether or not such a method would be successfully implemented.

Attitudes

Allport (1935 cited in Pickens, 2005) defined an attitude as

a mental or neural state of readiness, organized through experience, exerting a directive or dynamic influence on the individual's response to all objects and situations to which it is related. A simpler definition of attitude is a mindset or a tendency to act in a particular way due to both an individual's experience and temperament. (p. 44)

Dubin and Olshtain (1986, cited in Dulyarat, 2002) define attitudes as feelings and beliefs. Attitudes in language learning are divided into two types. The first type refers to attitudes towards the target language, speakers of the language and cultures of the language. The second type is defined as the attitudes towards the learning process.

Liulienė and Metiūnienė (2006) state that in a classroom setting, many factors can create positive attitudes; for example, teachers, textbooks, classroom activities and so on. Positive attitudes towards the learning context will help students have fun, want to learn and be more patient with the difficulties of the target language.

In terms of second language acquisition, positive attitudes play important roles in success in second language learning (Gardner, 1985, cited in Lightbown and Spada,

1993). This is in harmony with Krashen and Terrell (1995) who point out that positive attitudes are very significant because they lower the affective filter and allow input to become intake for learners.

Context of Self-Access Learning at the Faculty of International Studies

Ninety FIS first year students who got lower than 400 TOEIC score had to take a pre-test on three skills: listening and speaking, reading, and writing (grammar). Based on their pre-test scores, students were required to review their weakest skills whether they were listening and speaking, reading, or writing (grammar).

Self-study lessons

Lessons were designed by the English teacher team and were reviewed and examined by a language teaching specialist. Each lesson on all the three skills followed the same format: objectives of the lesson, contents, exercises and answer keys. The lessons were created based on remedial teaching theory. They were aimed at helping students to overcome their particular language problems as students were required to take the test to find out their weakest skill and then studied a lesson for that skill. After the students had studied, a post-test based on what had been studied was distributed and answers or feedback were provided by a teacher or a counselor on duty in order to evaluate if students passed or failed. If students received a minimum of 70 percent from the post-test of each lesson, they could move on to a new lesson. If not, they had to restudy the same lesson and redo the post-test.

Lessons were printed and provided in the language clinic and uploaded in LMS (Learning Management System), an e-learning resource of Prince of Songkla University. Students could study on their own by studying the lessons at the clinic or by downloading the lessons from LMS, and then take the test at the clinic later.

At the end of the semester, they were again required to take a post-test after they had completed all the lessons.

Listening and speaking lessons

Listening and speaking skills consisted of 24 lessons: greeting and introducing oneself (oneself + others), making small talk 1 (weather, family), making small talk 2 (favorites, plans), talking about health, closing the conversation, talking about free time activities, talking about past events, talking about weekend plans, giving thanks, making an apology, giving instructions, shopping, requesting, offering, making an invitation, giving suggestions/ advice, asking for permission, talking about rules and

regulations, talking about preferences (likes and dislikes), ordering food and drinks, making telephone calls and taking phone messages, giving directions, expressing opinions, and making complaints.

Reading lessons

There were 24 lessons that were divided into two levels of 12 basic lessons and 12 advanced lessons. The lessons included previewing and predicting, skimming, scanning, making inferences, finding pronoun references, guessing the meaning of vocabulary from contexts, finding topics, finding main ideas, understanding the paragraph, patterns of organization, summarizing, and application.

Writing lessons

The writing lessons consisted of 2 levels (an elementary level and a pre-intermediate level) with 3 units each. The first 3 units in an elementary level focused on descriptive paragraph writing (describe people, one's own life, and places), and the other 3 units in a pre-intermediate level focused on writing a formal letter to apply for a job, describe a holiday trip, and book a hotel room.

English clinic

The English clinic was open from 9:00 to 17:00 hours. Students came to the English clinic to study and take the post-test of each lesson. Lessons on every skill were provided in the room. After the students came in and signed their name, they chose the lesson they wanted to study and then studied in the clinic. At the language clinic, a teacher was available to assist the students who had any problems with the lessons. After they finished studying, students had to ask the teacher for the post-test of the lesson they just studied and again submitted the post-test to the teacher who graded and gave feedback. Lastly, the teacher noted their progress of study in their portfolios which were placed and kept in the clinic.

Effectiveness of the self-study lessons

The pre-test and post-test were employed to test students' understanding of the lessons as well as their particular language skill progress.

Pre-test

The pre-test was designed based on all the topics the students had studied in a multiple-choice format. Students took the test on all the three skills of listening and

speaking, reading and writing (grammar). Each pre-test skill was comprised of 30 items. The allotted time for each pre-test skill was different: listening and speaking lasted 25 minutes, grammar lasted 30 minutes, and reading lasted 45 minutes.

Post-test

The post-test was the same as the pre-test, but the students were required to take only the skill they had studied. Time allocation was also the same as the pre-test.

Post-test results

With respect to the results of the post-test, the self-study lessons yielded good results and could help the students improve their weakest skill. The results of the post-test revealed that a majority of them (72.8%) received better results than those of the pre-test. A quarter of them (20.33%) received lower scores and a slight number of the students (6.77%) received equal scores.

Findings

The participants who answered the questionnaire were 90 first year students of the Faculty of International Studies. Forty-eight of them were International Business: China (IBC) students. Another twenty-six were Chinese Studies (CNS) students, and the other sixteen were Thai Studies students.

After self-studying the lessons provided by the faculty, student questionnaires and in-depth interview were employed to investigate students' attitudes and perception of self-access learning. The questionnaire consisted of closed and open ended items which covered issues regarding lessons, the English clinic, and the consultants. After that, questions from open-ended questionnaires were used in the interview with 25 students in order to obtain further insightful information.

The results demonstrated that approximately equal numbers of participants (47.8% and 46.7%) perceived that self-access learning was very useful and useful whereas a few of them (5.6%) thought that self-access learning was not very useful.

The findings indicated that the majority of the students perceived that self-study aided and only a few of them did not study by themselves. Considering the time they spent on self-study, it was found that most of the students (44.4%) spent 1 hour a day studying by themselves. About 30 percent always studied on their own for half an hour a day. The rest (approximately 15 percent and 13 percent of them respectively) took 2 hours or more a day to study by themselves.

Background	Number	Percent	Background	Number	Percent
1. Students' perception of self-study			Others		
Very useful	43	47.8	Games	1	20
Useful	42	46.7	MSN	2	40
Not very useful	5	5.6	Facebook	1	20
Not useful	0	0	Writing a diary in English	1	20
Total	90	100	Total	5	100
2. Have you ever studied by yourself?			Reasons why not self-study		
Yes	86	95.6	I have to study many subjects.	4	33.33
No	4	4.4	I have a lot of homework or assignments.	4	33.33
Total	90	100	It is not necessary in daily life.	3	25
Methods employed in self-study			I have enough knowledge, so there is no need to practice more.	1	8.34
Listening to English music	78	20.05	Total	12	100
Watching English films/ cartoons	59	15.17	Others		
Reading English newspapers/ documents/ textbooks/ magazines	58	14.91	I do not know how to self-study.	1	33.33
Listening to English news/ any English programs	45	11.57	I do not have time.	1	33.33
Speaking to foreigners	44	11.31	I play a game.	1	33.33
Reading English novels/ short stories/ comics/ magazines	42	10.80	Total	3	100
Speaking English with classmates	37	9.51	3. Self-study hour		
Writing an email to foreign peers	26	6.68	1 hr.	40	44.4
Total	389	100	2 hr.	13	14.4
			>2 hr.	11	12.2
			Total	90	100

According to the questionnaire results, almost all participants preferred listening to music (20.05%), watching English films or cartoons (15.17%), reading English newspapers/ documents/ textbooks/ magazines (14.91%). Furthermore, they self-studied by listening to English news/ any English programs (11.57%), speaking to foreigners (11.31%), reading English novels/ short stories/ comics/ magazines (48.8%), speaking English with classmates (9.51%), and writing emails to foreign peers (9.51%). Apart from the methods mentioned, a slight number of participants practiced English by playing games, chatting on MSN, posting messages on Facebook and writing a diary.

The findings revealed that the majority of the students self-studied and just a few of them did not study by themselves.

As for the reasons for not doing self-access learning, four participants mentioned their having too many subjects to study, a lot of homework or assignments and no chance to use English in daily life. Additionally, they pointed out some other obstacles to self-access learning which were not knowing how to learn by themselves, not having enough time, and the playing of games.

Regarding the self-access learning center provided by the faculty, almost half of the participants attended English clinic approximately for an hour to one hour and a half in one week. Fewer than half of them studied in the English clinic for one or two hours a week and the rest spent more than 2 hours there.

English Clinic Study Time

English Clinic Study Time	Frequency	Percent
½-1 hour/week	43	48.86
1-2 hours/week	37	42.05
>2 hr/wk	8	9.09
Total	88	100

How Self-Study Improves Students' English Proficiency

At a certain degree, do the self-study lessons provided by the faculty help improve your language skill?	Frequency	Percent
Very much	30	33.3
Neutral	56	62.2
Not much	4	4.4
Total	90	100.0

In the participants' opinion, self-study lessons helped improve their skills neutrally (62%), very much (33.3%) and not much (4.4%).

Results derived from the mean scores of questionnaires on students' perceptions about self-study were interpreted as follows:

4.51–5.00 means very high 3.51–4.50 means high 2.51–3.50 means moderate
1.50–2.50 means low 1.00–1.49 means very low

Table 1: Perceptions of Self-access Learning Lessons

Perceptions of Self-access Learning Lessons	Mean	SD
1. The instructions for self-study lessons were effective.	3.65	0.66
2. The content was appropriate for the skill level of the students.	3.84	0.71
3. The content was well-developed.	3.70	0.76
4. The language used was easy to understand.	3.70	0.80
5. The exercises were developed according to the content given.	4.04	0.60
6. The exercises made me better understand the contents.	3.96	0.72
7. The lessons were interestingly designed and made me want to study.	3.47	0.84
8. The number of lessons is appropriate.	3.69	0.67
9. The posttests appropriately measured what I have studied.	3.75	0.64
10. The quality of audio files was high.	3.24	0.98
Total	3.70	

With respect to the table, the mean scores showed that the students perceived that self-study lessons were appropriate at a high level (3.70).

Participants highly perceived that the exercises were developed according to the content given (4.04), the exercises made them better understand the contents (3.96), the content was appropriate for the skill level of the students (3.84), the post-tests appropriately measured what they had studied (3.75), the contents were well-developed (4.04), the language used was easy to understand (3.70), the number of lessons was appropriate (3.69), and the instructions for self-access learning lessons were effective (3.65).

Some items were perceived to be moderate, such as interestingly designed lessons which made them want to study (3.47), and the high quality of audio files (3.24).

Apart from the findings obtained from the survey questionnaires, results from the open-ended part of the questionnaires were in accordance with the ones from in-depth interviews with 32 students. Findings showed that a few students (12.5) commented that there were too many lessons, audio files had low quality and some of them weren't complete or did not match with a lesson. Moreover, a slight number of students pointed out problems related to reading lessons. For instance, some lessons were difficult to understand. Students had problems with unfamiliar vocabulary and this hampered their progress. Besides, learning was not effective because many students came to the clinic on the last day and copied the answers from their friends in order to be able to finish in time.

In addition, a small group of students suggested that the contents of the reading lessons should be more interesting, for example, there should have been vocabulary from films, comics, short stories, food, and so forth. There would have been some pictures along the stories for better understanding. Many students pointed out that they needed teachers' assistance to facilitate their learning and to explain vocabulary. Furthermore, they should not be forced to learn by themselves. Instead, teachers should provide them with a comfortable common room with modern learning equipment, and teachers in the clinic should support them in improving their English.

Table 2.2: Perceptions of English Clinic

Perceptions of English Clinic	Mean	SD
1. The location was good.	3.04	0.91
2. The space used was appropriate.	2.61	0.90
3. The computer equipment was sufficient.	2.97	0.92
4. The computer equipment functioned properly.	2.97	0.88

5. The learning facilities (tables and chairs) were comfortable.	3.09	0.89
6. The atmosphere urged learning motivation and eagerness.	3.49	0.86
7. The opening hours were appropriate.	3.92	0.78
8. The information was thoroughly provided.	3.40	1.03
9. The instructions of the clinic use were effective.	3.54	0.84
10. The record of the work I have done was kept appropriately in the clinic.	3.44	0.85
Total	3.25	

Results obtained from the questionnaires revealed that the participants' points of view about the English Clinic were in the level of moderate (3.25). The mean scores showed that the majority of the participants viewed the appropriateness of the opening hours (3.92), and the effectiveness of the instructions of the clinic use (3.54) to be in the high level. Almost all participants somewhat agreed that the atmosphere urged learning motivation and eagerness (3.49).

The findings also showed that most participants considered the appropriateness of an English clinic at a moderate degree. The record of their work was kept appropriately in the clinic (3.44), the information was thoroughly provided (3.40), the learning facilities (tables and chairs) were comfortable (3.09), the location was good (3.04), the computer equipment was sufficient (2.97), the computer equipment functioned properly (2.97), and the space used was appropriate (2.61).

According to the results derived from the open-ended questionnaires and interviews, it was found that about 10 students (29.41%) complained that the language clinic room was changed too often, the room was too small, there was not enough computer equipment, and opening and closing times coincided with their study time in regular classes. In addition, some of them recommended that information about the English clinic should be given in a better way, the English clinic should stay open for longer until the late evenings, and the clinic should be better-equipped with comfortable chairs and more and up-to-date computers and headphones. Furthermore, there should be separate stations for each skill. Moreover, it was suggested more short story books and dictionaries should be provided. Last, there should be more teachers helping students practice listening and speaking.

Table 2.3: Perceptions of consultants

Perceptions of consultants	Mean	SD
1. The consultants were sufficient.	3.54	0.79

2. The consultants were punctual.	3.87	0.75
3. The consultants were well-prepared.	3.80	0.81
4. The consultants could give effective feedback.	3.74	0.82
5. The consultants could tell me what progress I was making.	3.57	0.85
6. The consultants could tell me what my difficulties were.	3.67	0.86
7. The consultants could answer questions clearly.	3.61	0.83
8. The consultant's presence was necessary in the English clinic.	3.58	0.86
9. The consultants had friendly personalities.	3.71	0.89
10. The consultants could help solve any problems that occurred in the clinic.	3.57	0.85
Total	3.67	

Regarding the participants' perceptions of consultants, the findings from the questionnaires demonstrated that all of them thought that the overall quality of consultants was high (3.67). Most students were highly aware that the consultants were punctual (3.87) and well-prepared (3.80), gave effective feedback (3.87), had friendly personalities (3.71) and told them what their difficulties were (3.67). In addition, the participants agreed that the consultants could answer questions clearly (3.61), were necessary in the clinic (3.58), could tell them about their progress (3.57), could solve any problems in the clinic (3.57), and were sufficient (3.54).

With respect to the data obtained from both open-ended questionnaires and interviews, a few students mentioned that some teachers as counselors were unfriendly, should speak more politely, should give better advice, and should better understand lessons for better explanation.

Further, a few students (12.5%) gave some suggestions that consultants should be Thai teachers because students who had difficulty speaking English may not be able to communicate with native-speaking teachers. Moreover, Thai teachers should speak Thai if students did not understand English.

Conclusion and Recommendation

It is quite straightforward that classroom language only is not sufficient to facilitate second language learners to acquire and master the language they are studying (Rukthong, 2008; Sanprasert, 2010); hence, it is necessary to promote self-access learning to students because this method potentially helps students increase language

proficiency and become more independent learners (Koyalan, 2009; Morrison, 2008).

Based on the results, most students believed that self-access learning lessons provided by the faculty helped them improve their English skills. Overall, the lessons and the quality of consultants were effective at a high level while an English clinic room was appropriate at a moderate level. It is interesting to notice that the majority of the participants perceived that both the lessons and the English clinic room were deemed to be moderately useful. Also, the findings from the interviews demonstrated that, for several students, self-access learning lessons and the room offered by the faculty did not have an obvious impact on their English language learning.

Such findings suggest that in order to improve the effectiveness of self-access learning, the materials provided need to be better-designed and suitable for students' interest and for their level of English proficiency to increase their motivation and positive attitudes towards self-access learning as well as to improve their English competency at a higher degree. Moreover, it is worth noting that better self-access learning management and more comfortable rooms can attract students to use the room and lessons.

References

- Benson, P. (2001). **Teaching and researching autonomy in language learning**. London: Longman.
- Cotterall, S. (1995). Readiness for autonomy: investigating learner beliefs. **System**, 23 (2), 195–205.
- Dickinson, L. (1995). Autonomy and motivation: a literature review. **System**, 23 (2), 165–174.
- Dulyarat, K. (2002). **The Relationship between English language achievement, attitudes and class participation of high and low achiever**. Unpublished master's thesis, Prince of Songkla University, Thailand.
- Gardner, D. & Miller, L. (1999). **Establishing self-access**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gardner, D. & Miller, L. (1999). Beliefs about self-access learning: Reflections on 15 years of change. **Studies in Self-Access Learning Journal**, 1 (3), 161–172.

Koyalan, A. (2009). The evaluation of a self-access centre: A useful addition to class-based teaching? **System**, 37, 731–740.

Krashen, S.D. & Terrell, T.D. (1995). **The natural approach: language acquisition in the classroom**. New York: Phoenix.

Lightbown, P. & Spada, N. (1993). **How languages are learned**. Oxford: Oxford University Press.

Little, D. (1995). Learning as dialogue: the dependence of learner autonomy on teacher autonomy. **System**, 23 (2), 175–182.

Liuliene, A. & Metiūnienė, R. (2006). **Second Language Learning Motivation**. *Santalka. Filologija. Edukologija*, 14 (2), 93–98. Retrieved February 11, 2011, from http://www.vgtu.lt/upload/filosof_zurn/a_liuliene_metiuniene_filologija_nr2.pdf

Morrison, B. (2008). The role of the self-access centre in the tertiary language learning process. **System**, 36, 123–140.

Pickens, J. (2005). **Attitudes and perceptions**. Retrieved February 11, 2011, from <http://healthadmin.jbpub.com/Borkowski/chapter3.pdf>.

Rukthong, A. (2008). **Readiness for autonomous language learning: Thai university learners' beliefs about EFL learning and use of learning strategies**. Unpublished master's thesis, Mahidol University, Thailand.

Sanprasert, N. (2010). The application of a course management system to enhance autonomy in learning English as a foreign language. **System**, 38, 109–123.

THAI JA: WRITING SCRIPT FOR PANTOMIME PERFORMANCE THROUGH DEVISING THEATRE APPROACH¹

*Piangpaitoon Satrawaha*²

Abstract

The source of this research is from observing that Thai contemporary mimes are trying to develop their performances to communicate more on the serious subject; however, some of them mistook that if they portray too serious subject, Thai audiences who are appreciative of comedic form would lost their interests on the show. As a result, Thai Pantomime scripts have not been able to find the balancing serious social message and comedic form. Study and experiment on a pantomime script writing by Devising Theatre process leads the researcher to perceiving the cause of problems in Thai mimes. After cooperating on the experimental research which worked on the researcher's implement, finally a new pantomime script was successfully composed with balancing comedic form and serious social message.

Keywords: pantomime, devising theatre, pantomime script, comedic form, serious social message

¹ This article is the conclusion part of a thesis named **Balancing comedic form and serious social message: a study of script writing and production of pantomime in Thailand**

² Master of Arts in Dramatic Arts, Faculty of Arts, Chulalongkorn University

ไทยจำ : การศึกษาการสร้างบทละครไปด้วยกระบวนการ Devising Theatre³

เพ็ญไพฑูรย์ สาตราวาหะ ⁴

บทคัดย่อ

ปัจจุบันนักแสดงละครใบ้ในประเทศไทยพยายามที่จะพัฒนาการแสดงของตนเองให้มีประเด็นวิพากษ์วิจารณ์สังคมมากขึ้น แต่นักแสดงละครใบ้ส่วนใหญ่กลับเข้าใจว่า หากนำเสนอเนื้อหาสาระที่เคร่งเครียดมากเกินไปก็จะไม่ถูกรสนิยมของผู้ชมชาวไทยที่นิยมละครใบ้ที่มีเนื้อหาตลกขบขัน บทละครใบ้ในประเทศไทยจึงยังไม่สามารถหาสมดุลระหว่างเรื่องราวที่มีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมกับรูปแบบการแสดงที่ต้องรสนิยมความชอบเรื่องตลกขบขันของผู้ชมชาวไทยได้ บทความชิ้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและผลการทดลองสร้างบทละครใบ้ด้วยกระบวนการ Devising Theatre หรือกระบวนการประกอบสร้าง เพื่อศึกษาและทดลองนำสถานการณ์หรือปัญหาในสังคมไทยมาใช้เป็นเนื้อหาในการสร้างบทละครใบ้และผลผสมผสานกับการใช้ท่าชุดที่สร้างจากท่าทางที่ปรากฏอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของคนไทย ให้เป็นบทละครใบ้ที่มีรูปแบบตลกขบขันและมีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยร่วมสมัยอย่างลึกซึ้ง

คำสำคัญ: ละครใบ้ กระบวนการประกอบสร้าง บทละครใบ้ รูปแบบตลกขบขัน เนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคม

³ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่องการหาสมดุลระหว่างรูปแบบตลกขบขันกับเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมที่จริงจัง: การศึกษากระบวนการสร้างบทและจัดการแสดงละครใบ้ในประเทศไทย หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴ นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิจัยเรื่อง "การหาสมดุลระหว่างรูปแบบตลกขบขันกับเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมที่จริงจัง: การศึกษากระบวนการสร้างบทและการจัดแสดงละครใบ้ในประเทศไทย" นี้ เป็นงานวิจัยที่มีที่มาจากการประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และบันทึกกระบวนการสร้างบทละครใบ้ในประเทศไทย จากนักแสดงละครใบ้ และคณาจารย์ผู้สอนวิชาละครใบ้ เพื่อค้นหาวิธีการสร้างบทละครใบ้ ซึ่งการประมวล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และบันทึกกระบวนการสร้างบทละครใบ้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะค้นพบวิธีการสร้างบทละครใบ้ที่มีความสมดุลระหว่างรูปแบบตลกขบขันกับเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมที่จริงจัง และสามารถสร้างการแสดงละครใบ้ที่มีความสมดุลระหว่างรูปแบบและเนื้อหาได้ในที่สุด โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาและทดลองนำเอาสถานการณ์หรือปัญหาในสังคมไทยมาใช้เป็นเนื้อหาในการสร้างบทละครใบ้ และผสมผสานกับการใช้ท่าชุดที่สร้างจากท่าทางที่ปรากฏอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของคนไทยให้เป็นบทละครใบ้ที่มีรูปแบบตลกขบขันและมีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยร่วมสมัยอย่างลึกซึ้ง

การแสดงละครใบ้เป็นการแสดงที่กำลังได้รับความนิยมในประเทศไทย มีผู้ชมที่เคยดูและชื่นชอบละครใบ้เป็นจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ มีผู้สนใจศึกษาศาสตร์การแสดงละครใบ้ มีการบรรจุวิชาละครใบ้ในหลักสูตรการศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ และมีการนำเอาทฤษฎีการแสดงละครใบ้ไปประยุกต์ใช้ประกอบการแสดงเพื่อจุดประสงค์อื่นนอกเหนือจากตัวการแสดงละครใบ้เอง เช่นการใช้ละครใบ้ประกอบการแสดงเพื่อนำเสนอสินค้าในห้างสรรพสินค้า การใช้ละครเป็นตัวละครในมิวสิกวิดีโอเพลงไทยสากล เป็นต้น แม้ว่าละครใบ้จะได้รับความสนใจเป็นอย่างดีจากผู้ชมชาวไทย แต่กระนั้นก็ตาม มีความเข้าใจกันในหมู่ผู้ชมและแม้แต่ตัวนักแสดงเองว่า ละครใบ้เป็นการแสดงที่มุ่งเสนอความบันเทิงผ่านเรื่องราวและท่าทางที่ตลกขบขันเพียงอย่างเดียว ไม่ได้เน้นสาระวิพากษ์วิจารณ์สังคมซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของละครใบ้

ความเข้าใจผิดว่าละครใบ้ต้องนำเสนอแต่เรื่องราวชวนหัว ดีความง่าย เข้าใจง่าย กลบบทบาทการวิพากษ์วิจารณ์สังคมของละครใบ้ในปัจจุบันให้ด้อยลง ทั้งๆ ที่ละครใบ้พัฒนาเคียงคู่ ล้อเลียน ยั่วล้อ ท้วงติงไปกับบริบททางสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัยนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ละครใบ้ ดังจะเห็นได้จากพัฒนาการของละครใบ้ในตะวันตกตั้งแต่สมัยกรีกเป็นต้นมา ในประวัติศาสตร์ศิลปะการละครของไทยก็เช่นกัน ครั้งแรกที่เริ่มมีการนำละครใบ้มาแสดงในประเทศไทย ละครใบ้ถูกนำมาใช้แสดงที่คณะบนเวทีการเมือง เมื่อกลุ่มพระจันทร์เสี้ยวการละครได้นำละครใบ้มาใช้ในการแสดงละครสะท้อนปัญหาสังคมตามที่สาธารณะ*

เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า แม้แต่ในประเทศไทยเองละครใบ้ก็มีบทบาทในการทำหน้าที่วิพากษ์วิจารณ์สังคมแต่ต้น ปัจจุบันหน้าที่นี้นักกลับถูกแทนที่ด้วยหน้าที่ของการสร้างความบันเทิงและเสียงหัวเราะ เมื่อพูดถึงละครใบ้ คนทั่วไปมักเข้าใจว่าละครใบ้ต้องนำเสนอเรื่องราวที่เข้าใจ

* ละครใบ้ของกลุ่มพระจันทร์เสี้ยวในยุคนั้นเป็นละครแบบ "จรรยา" คือเคลื่อนไหวง่ายและสามารถเปิดการแสดงได้ทุกสถานที่ แก่นำทางด้านการละครของกลุ่มคือ คำรณ คุณะดิลก ได้ศึกษาศิลปะแขนงนี้มาจากนักแสดงชาวเยอรมัน กลุ่มพระจันทร์เสี้ยวได้สลายตัวไปภายหลังเหตุการณ์ทางการเมืองในปีพ.ศ.2519 และการเปิดการแสดงในยุค 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 คือยุคแรกของศิลปะละครใบ้แบบยุโรปในประเทศไทย (เจริญขวัญ แพรกทอง, 2537,62)

"ง่าย" ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนนี้ส่งผลให้บทละครใบ้ในปัจจุบันมุ่งเน้นเสนอเรื่องราวที่ไม่ต้องใช้กระบวนการทัศน์ในการตีความเท่าใดนัก เช่น เรื่องจากนิทาน การแสดงตลก การแสดงท่าทางประกอบเสียงเพลง เป็นต้น

สาเหตุของปัญหาที่แท้จริงน่าจะมีสองประการ ประการแรก คือ นักแสดงละครใบ้มองข้ามการนำเสนอเรื่องราวที่มีเนื้อหาสาระใกล้ตัวผู้ชม เช่น ปัญหาในสังคมร่วมสมัย วิถีชีวิตแบบไทยๆ อุดมปัญญาของคนไทย เป็นต้น และเมื่อมีการนำเสนอเนื้อหาที่มีการสะท้อนหรือเสียดสีสังคม ละครใบ้ก็มักกล่าวถึงสังคมโดยกว้าง ไม่ได้จำเพาะเจาะจงว่าเป็นสังคมไทย

ประการที่สอง ภาษาท่าทางที่นักแสดงละครใบ้ใช้ในการแสดงเป็นการยืมชุดท่าจากนักแสดงละครใบ้ชาวยุโรปที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากครูผู้สอนละครใบ้ชาวไทยซึ่งมีโอกาสได้ไปศึกษาวิธีการแสดงมาจากต่างประเทศอีกต่อหนึ่ง และจากกลุ่มนักแสดงละครใบ้ชาวญี่ปุ่นที่มาแสดงในประเทศไทยและได้รับความชื่นชอบจากผู้ชมชาวไทย การยืมชุดท่าในบางครั้งเป็นเพียงแค่การหยิบเอาชุดท่าจากแบบฝึกหัดที่นักแสดงละครใบ้ทุกคนต้องฝึก เช่น ท่าทางการดึงเชือก ท่าทางการจับกระຈก ท่าทางการเดินอยู่กับที่แต่เสมือนนักแสดงเดินไปข้างหน้า มานำเสนอโดยสร้างเนื้อเรื่องที่สามารถใช้ท่าทางพื้นฐานเหล่านี้ได้ โดยบางครั้งมิได้ให้ความสำคัญกับเนื้อเรื่องนัก และได้ปรับประยุกต์ท่าทางให้เกิดการเลียนแบบท่าทางธรรมชาติจริงๆ

ผู้ชมอาจรู้ว่านักแสดงกำลังทำอะไรอยู่แม้นักแสดงจะไม่พูดแต่ผู้ชมก็อาจตีความได้ แต่ก็เป็นการตีความในระดับที่ตื้นเขิน บางครั้งทำให้การแสดงไร้ความหมายเพราะผู้ชมไม่ได้มีความรู้สึกร่วมในเหตุการณ์ที่นักแสดงพยายามนำเสนอ ผู้ชมจึงเช็ดขยาดการแสดงที่ซ้ำซากน่าเบื่อมีแต่ท่าทางเดิมๆ ไม่มีบทสนทนาที่ชวนติดตาม

เหตุผลทั้งสองประการส่งผลให้บทละครใบ้ที่ผ่านมาไม่สามารถวิพากษ์วิจารณ์สังคมได้อย่างลึกซึ้งที่เป็นเช่นนั้นเพราะละครใบ้เป็นศาสตร์แห่งการสื่อสารระหว่างผู้ชมกับนักแสดงโดยไม่ใช้บทสนทนาหรือคำพูด จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่บทละครใบ้จะต้องสร้างประสบการณ์ร่วมระหว่างผู้ชมกับผู้สร้างบทหรือนักแสดง ละครใบ้ที่มีจุดร่วมของการรับรู้จะสามารถถ่ายทอดสาระที่ผู้สร้างบทและตัวนักแสดงเองต้องการนำเสนอได้โดยที่คนดูไม่ต้องเสียเวลาคาดเดาว่านักแสดงกำลังแสดงเป็นตัวละครใดอยู่ในสถานการณ์หรือสถานที่ใด เพราะการใบ้คำไม่ใช่จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของละครใบ้ หากเป็นเช่นนั้นความหมายแฝง แนวคิด หรือปรัชญาที่อยู่ภายใต้ท่าทางการกระทำคงถูกมองข้ามไปอย่างน่าเสียดาย

ผู้วิจัยเชื่อว่า หากมีการสร้างบทละครใบ้ที่เน้นหยิบยกสถานการณ์หรือเหตุการณ์เฉพาะที่คนไทยสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวกับเนื้อหาที่ถูกนำเสนอในละครใบ้ได้อย่างฉับพลัน ผสมผสานชุดท่าของละครใบ้ที่เลียนแบบจากท่าทางที่ปรากฏอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันของคนไทย จะทำให้ได้บทละครใบ้ที่มีสมดุลขององค์ประกอบสำคัญทั้งสองอย่าง คือมีรูปแบบตลกขบขันและมีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยร่วมสมัยอย่างลึกซึ้ง

ผู้วิจัยได้ประมวลวิธีการสร้างบทละครใบ้จากนักแสดงละครใบ้ในประเทศไทยที่ได้ไปสัมผัสภาษาและศึกษา และค้นพบว่าวิธีการสร้างบทละครใบ้ของนักแสดงละครใบ้ในประเทศไทยนั้นมีได้มีแบบแผนตายตัว ส่วนใหญ่ใช้วิธีการจับประเด็นที่ตนสนใจ ค้นหาโครงเรื่อง (Plot) ด้วยวิธีทดลองแสดงจากปฏิภาณ (Improvisation) และอาศัยสายตาค้นหาเพื่อนร่วมงานหรือครูผู้สอนการแสดงละครใบ้

ให้ช่วยวิจารณ์การแสดงก่อนนำเสนอจริงต่อหน้าผู้ชม ผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการทำงานดังกล่าวมีลักษณะการทำงานคล้ายกับวิธีการทำงานของ Devising Theatre หรือกระบวนการประกอบสร้างเป็นอย่างมาก

Devising Theatre (หรือ Devised Theatre หรือ Collaborative Theatre) ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้คำเรียกว่า "กระบวนการประกอบสร้าง" คือรูปแบบการทำงานละครประเภทหนึ่งที่มีมุ่งเน้นการสร้างละครที่ใช้กระบวนการสร้างสรรค์ร่วมกันของผู้เข้าร่วมกระบวนการ ตั้งแต่การเลือกเรื่อง สร้างบท การกำกับการแสดง การแสดง การออกแบบ ฯลฯ ผู้เข้าร่วมกระบวนการก็คือสมาชิกในคณะละครหรือนักการละครฝ่ายต่างๆ นั่นเอง ผู้เข้าร่วมกระบวนการประกอบสร้างทุกคนมีความเข้าใจตรงกันว่ากระบวนการที่กำลังทำอยู่นั้นมีใช้กระบวนการทำละครตามชนบ คือไม่ได้อิงการทำงานจากบทละครที่เขียนขึ้นล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ต้องการงานที่ทุกคนจะใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และสัญชาตญาณของแต่ละคน ในการทำงานตามที่ตนสนใจและได้รับมอบหมาย และร่วมงานกันประกอบสร้างละครเรื่องใหม่ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการประกอบสร้างละครนั้นเป็นไปตามการตกลงร่วมกันของผู้ร่วมกระบวนการ

ในแง่ของการสร้างบทละคร ผู้นำกระบวนการประกอบสร้างจะกระตุ้นให้นักแสดงและผู้เข้าร่วมกระบวนการใช้ความคิดสร้างสรรค์ทั้งทางร่างกายและสติปัญญาในการประกอบสร้างบทละครเรื่องใหม่ที่เกิดจากการรวบรวม ตัดแต่ง และปรับเปลี่ยนนานาทัศนะของปัจเจกบุคคลที่มีต่อโลกและสังคม กระบวนการประกอบสร้างให้อิสระแก่ทุกเครื่องมือ ที่หากจะกล่าวให้ชัดเจนขึ้นก็คือ กระบวนการประกอบสร้างคือแนวทางการทำงานใดก็ได้ที่สนับสนุนให้ผู้ร่วมกระบวนการได้ใช้สัญชาตญาณ ปฏิภาณไหวพริบ และชุดความคิดร่วมกันสร้างเป็นบทละคร กระบวนการประกอบสร้างคือการปะติดปะต่อชิ้นส่วนของประสบการณ์อันมาจากการเรียนรู้ตนเอง เรียนรู้วัฒนธรรม และเรียนรู้โลกที่เราอาศัยอยู่ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นทัศนคติอันหลากหลายที่มาจากมุมมองของผู้เข้าร่วมกระบวนการแต่ละคน ผลลัพธ์จากกระบวนการประกอบสร้างคือผู้เข้าร่วมกระบวนการจะได้เข้าใจตนเองผ่านบริบททางสังคมและวัฒนธรรม เพราะกระบวนการประกอบสร้างให้โอกาสผู้เข้าร่วมกระบวนการได้สำรวจ รวบรวม และแปลงประสบการณ์ส่วนตัว ความฝัน หรือข้อมูลจากการวิจัยและค้นคว้า การทดลองแสดงจากปฏิภาณและการลองผิดลองถูก กล่าวโดยสรุปแล้ว การประกอบสร้างคือการรวบรวมและสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ ที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการต้องมีจินตนาการ มีการวางแผนที่ดี ช่างสังเกต และที่สำคัญที่สุดคือต้องเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (Oddey, 1984, 1)

เวลาที่พูดถึงบทการแสดงในละครใบ้ นั้น ไม่ได้หมายถึงบทที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่หากหมายถึงการนำเสนอสถานการณ์ ตัวละคร ฉากและการกระทำของตัวละครเพื่อสื่อสารความหมายที่อยู่นอกเหนือคำพูดหรือตัวอักษร ดังนั้นการสร้างบทละครจึงหมายถึงกระบวนการค้นหาองค์ประกอบต่างๆ ที่จะทำให้ละครใบ้หนึ่งเรื่องสามารถสื่อสารข้อความไปยังคนดูผ่านการแสดงออกทางร่างกายโดยปราศจากบทสนทนา ผู้วิจัยเลือกกระบวนการประกอบสร้างมาเป็นเครื่องมือหลักในการทดลองสร้างบทละครใบ้ครั้งนี้ด้วยเหตุผลหลักสองประการ

ประการแรก การใช้กระบวนการประกอบสร้าง ทำให้ประเด็นเรื่องสังคมและการเมืองชัดเจนขึ้น เพราะเป็นพื้นที่กลางที่นักแสดงและผู้ร่วมกระบวนการทุกคนสามารถแสดงจุดยืนและความคิดเห็นของตัวเองที่มีต่อสังคม การเมือง และแนวคิดต่างๆ ได้

ประการที่สอง กระบวนการประกอบสร้างสนับสนุนให้ผู้ใช้กระบวนการคิดนอกกรอบจากขบวนการสร้างสรรค์งานละครที่เริ่มจากบทละครลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีได้ชัดต่อวิธีการสร้างบทละครไปแบบเดิมแต่อย่างใด เนื่องจากในการทำงานของคณะละครใบ้และนักแสดงละครใบ้ในประเทศไทยมักจะเริ่มต้นการสร้างบทละครใบ้ โดยนักแสดงสร้างบทจากจินตนาการและร่างกายของตนเอง เน้นเลือกเนื้อเรื่องที่ก่อให้เกิดภาพที่น่าสนใจบนเวทีที่สร้างอารมณ์ขึ้น แสดงมาของละครใบ้หรือแสดงฝีมือของนักแสดงมากกว่าการให้ความสำคัญกับแก่นความคิดของเรื่อง การใช้กระบวนการประกอบสร้าง ผู้ร่วมกระบวนการจะได้ร่วมกันนำเสนอความคิดเห็น และแบ่งปันประสบการณ์ผ่านวิธีการประกอบสร้างหลากหลายวิธีจะทำให้ได้บทละครที่น่าสนใจ อิงสถานการณ์ปัจจุบัน และได้ยิน "เสียง" หรือความคิดเห็นของผู้ร่วมกระบวนการจนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ กระตุ้นเตือน ตั้งคำถาม หรือปลุกคนดูให้ตื่นด้วยข้อความบางอย่างที่ต้องการสื่อสารไปยังสังคมได้

การทำงานครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ผู้วิจัยทำร่วมกับกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาคือ กลุ่มละครใบ้เบบี๋ไม้มี่ สาเหตุที่เลือกกลุ่มละครใบ้เบบี๋ไม้มี่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นกลุ่มนักแสดงละครใบ้อาชีพผ่านการฝึกฝนละครใบ้อย่างต่อเนื่องมานานกว่า 9 ปี มีผลงานละครใบ้สม่ำเสมอ เป็นกลุ่มที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมอย่างสูงกลุ่มหนึ่งในประเทศไทย และที่สำคัญที่สุดคือเป็นกลุ่มละครใบ้ที่มีทิศทางในการสร้างบทละครใบ้ที่มีเนื้อหาตลกขบขันมากกว่ามุ่งเน้นการนำเสนอประเด็นทางสังคม

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยวางตัวเองในบทบาทของผู้นำกระบวนการประกอบสร้าง/ผู้เขียนบท (Divisor/Author) ซึ่งบทละครใบ้เรื่องไทยจำที่ผู้วิจัยเขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น เป็นเพียงบันทึกกระบวนการและสรุปความคิดเพื่อเป็นหลักฐานในการวิจัยเท่านั้น

ในบทความนี้ จะอภิปรายถึงผลการทดลองสร้างบทละครใบ้ และทดลองจัดการแสดงละครใบ้เรื่องใหม่มีชื่อชุดการแสดงว่า ไทยจำ จากการทดลองประกอบสร้างบทละครใบ้เรื่อง ไทยจำ ซึ่งประกอบไปด้วยละครใบ้ขนาดสั้น 7 เรื่อง ดังต่อไปนี้

1. ไหวไทย

บทใหม่โรงของเรื่อง นำเสนอการตีความเชิงสัญลักษณ์ของท่าทางการไหว้ ตัวละครในเรื่องใช้ท่าทางการไหว้เป็นตัวเชื่อมโยงสถานการณ์แต่ละสถานการณ์ นักแสดงจะเปลี่ยนบทบาทเป็นตัวละครต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ทัดเทียม ระบบความเชื่อ และความขบขันที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ผู้ชมชาวไทยคุ้นเคย นำไปสู่การตั้งคำถามว่า แท้ที่จริงแล้วคนไทยให้ความนับถือกับสิ่งใดและใครเป็นผู้มีอำนาจในสังคมไทย

2. I ♥ Thailand

เรื่องราวหุ่นวายของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นและคนรับจ้างขับรถตุ๊กตุ๊กน้ำใจงาม ที่พยายามสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวด้วยการพาไปชมสถานที่ท่องเที่ยวชื่อดังในประเทศไทย ไม่เว้นแม้แต่สถานที่ท่องเที่ยวตามคำคืน บทละครใบ้เรื่องนี้ขยายให้เห็นภาพประเทศไทยในมุมมองของชาวต่างชาติ ซึ่งขัดแย้งกับสิ่งที่คนไทยในฐานะเจ้าบ้านต้องการนำเสนอ

3. พระเวสสันดรแห่งประตูนํ้า

ชายหนุ่มคนหนึ่งต้องการรับประทานอาหารอย่างสงบ เขาเลือกร้านค้าริมทางที่มีผู้คนสัญจรไปมา แต่แทนที่จะได้รับประทานอาหารอย่างที่ตั้งใจ เขากลับถูกรบกวนจากกองทัพขอลาน พ่อค้าแม่ค้าที่พยายามขายสินค้าด้วยวิธีการต่างๆ รวมถึงมีจ้าวชีวิตที่อยากได้เงินจากคนใจอ่อนอย่างเขา เขาควรจะทำอย่างไร เมื่อใจหนึ่งก็อยากแสดงน้ำใจช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน แต่อีกใจหนึ่งก็เกรงว่าการช่วยเหลือจะเท่ากับการสนับสนุนให้เกิดวงจรหากินแบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ และจะทำอย่างไรเมื่อถูกคุกคามมากๆ เข้า บทละครเรื่องนี้ทำให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งบางครั้งผู้ชมก็ตกอยู่ในสภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกเช่นเดียวกับตัวละคร

4. สักศรี

บทละครใบ้เรื่องนี้ย่อล้อความเชื่อเรื่อง "ไม่เชื่ออย่าลบหลู่" ของคนไทย บทละครถูกประกอบสร้างให้เป็นบทละครใบ้แสดงเดี่ยว นักแสดงหนึ่งคนเล่นเป็นสองตัวละคร คือ อาจารย์หนู ช่างสักผู้นำเกรงขาม และลูกศิษย์ซีแพ่ ลูกศิษย์ต้องการให้อาจารย์สักรอยสักศักดิ์สิทธิ์เพื่อมอบพลังและความกล้าให้กับเขา แต่เรื่องอลหม่านก็เกิดขึ้น เมื่อกลางพิธีสักลูกศิษย์เกิด "ของเข้า" เขาและอาจารย์จึงต้องต่อสู้กันด้วยพละนาฏภาพเหนือมนุษย์

5. ศิกวันทรงชัย

การต่อสู้ล้อเลียนท่าทางแม่ไม้มวยไทยของตึกแตนสองตัวที่ไม่ถูกกัน จุดจบของตึกแตนสองตัวที่ไม่รู้วาทะเลาะกันเรื่องอะไรก็คือต้องโดนจับไปทอดกินอยู่ดี สะท้อนภาพความขัดแย้งทางการเมืองของคนสองฝ่ายที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกัน

6. สุปฏิปันโน

บทละครใบ้เรื่องนี้ต้องการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์ เช่น การอวดอุตริ การมงายเรื่องไสยศาสตร์ เป็นต้น ผู้ชมหัวเราะกับการกระทำอัน "ล้ำเส้น" ของตัวละครพระสงฆ์ในเรื่องที่ทั้งปราบผี ปลุกเสกของขลัง ไปจนกระทั่งพยายามใกล้ชิดกับสีกา ซึ่งเชิญให้ผู้ชมขึ้นมาร่วมแสดงด้วย

7. ราตรีสวัสดิ์

บทละครใบ้ประกอบเพลง แสดงภาพเหตุการณ์สงครามในภาคใต้ผ่านตัวละครทหาร 3 นาย ที่ต้องแลกชีวิตเพื่อปกป้องคนในชาติ แสดงภาพผู้คนที่ใช้ชีวิตอาศัยอยู่ท่ามกลางสงคราม วิธีชีวิตที่เคยสุขสงบกลับถูกทำลายด้วยเสียงปืน ชาวบ้านผู้บริสุทธิ์หลายคนถูกฆ่า คู่ขนานไปกับอาชญากรรมที่คนไทยบางคนเอาชีวิตและเวลาอันมีค่าของตนเองไปทิ้งหรือทำร้ายผู้บริสุทธิ์ในสังคมกับการทำเรื่องไร้สาระที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ กลุ่มวัยรุ่นแข่งรถมอเตอร์ไซด์บนถนนหลวง กลุ่มวัยรุ่นปาหินที่กำลังเป็นข่าวใหญ่ในขณะนั้น

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้กระบวนการประกอบสร้างและสรุปออกมาเป็นขั้นตอนในการทำงานหลักๆ ได้ทั้งหมด 10 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ช่วงค้นหา

1. ผู้นำกระบวนการ (ผู้วิจัย) เลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจ ส่วนใหญ่เป็นประเด็นที่เป็นเรื่องที่เป็นที่ถกเถียง ถูกพูดถึง และเห็นว่ายังเป็นปัญหาอยู่ในสังคมไทยร่วมสมัย เช่น ควรหรือไม่กับการบริจาคเงินให้กับขอทาน หรือซื้ออาหารเลี้ยงสัตว์ที่ถูกคนนำมาเร่ร่อนขอทาน ความรู้สึกเป็นห่วงต่อเหตุการณ์สงครามในภาคใต้ ความขัดแย้งทางการเมืองที่กำลังปะทุ ความเชื่อมงายเรื่องไสยศาสตร์ที่แม้ว่าโลกจะเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์อย่างไร ความเชื่อในเรื่องลึกลับที่พิสูจน์ไม่ได้ของคนไทยก็ยังคงอยู่
2. ผู้นำกระบวนการนำประเด็นต่างๆ ที่เห็นว่าสำคัญและรู้สึกอยากเล่า ไปอภิปรายร่วมกับนักแสดง เพื่อค้นหามุมมองของนักแสดง และเลือกเรื่องที่ทุกคนสนใจร่วมกัน

ช่วงประกอบสร้างบทละครใบ้

3. (กระบวนการข้อ 3, 4, 5, และ 6 จะทำสลับกันไปมาจนกระทั่งจบช่วงทดลอง) ผู้นำกระบวนการให้นักแสดงทดลองแสดงจากปฏิภาณตามใจพยางค์ที่ผู้นำกระบวนการออกแบบ โดยคาดหวังว่าจะทำให้นักแสดงสามารถค้นหาแก่นของเรื่อง รวมไปถึงโครงเรื่อง ตัวละครและชุดท่าได้
4. หลังจากทดลองแสดงจากปฏิภาณแล้ว ผู้นำกระบวนการพูดคุยกับนักแสดงและร่วมกันเลือกเรื่องที่เห็นว่าสนุก สามารถวิพากษ์วิจารณ์สังคมอย่างตลกขบขัน และที่สำคัญสามารถพัฒนาเป็นละครใบ้ที่ดีได้
5. ผู้นำกระบวนการให้นักแสดงดูข่าว ภาพประกอบ รูปถ่าย ฟังเพลง และให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้นักแสดงสามารถเทียบเคียงประสบการณ์ส่วนตัวกับประเด็นที่ต้องการนำเสนอได้ และเป็นวัตถุดิบสำคัญให้นักแสดงใช้สร้างชุดท่า

ช่วงตัด/ต่อ/แต่ง/เติม

6. นักแสดงให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะกลวิธีการแสดงละครใบ้ที่น่าสนใจ และช่วยให้ละครสื่อสารได้มากขึ้น และเรียกเสียงหัวเราะได้มากขึ้น เช่น ด้วยกลวิธีการแสดงละครใบ้นักแสดงคนเดียวสามารถเปลี่ยนบทบาทเป็นตัวละครหลายๆ ตัวได้ หรือ นักแสดงสามารถแสดงบทบาทเหนือจริงอย่างการเหาะเหินเดินอากาศได้ เป็นต้น
7. นักแสดงซ้อมการแสดงเพื่อจดจำบทละคร ในระหว่างนั้นยังอนุญาตให้นักแสดงและผู้นำกระบวนการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทละครได้ตลอดเวลา จึงสามารถตัด ต่อ แต่ง เติม บทละครให้มีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมและมีรูปแบบตลกขบขันมากที่สุด ระหว่างการซ้อมผู้วิจัยบันทึกกระบวนการไปด้วย
8. เมื่อได้ประกอบสร้างบทละครใบ้ทั้งหมด 7 เรื่อง ที่ผู้นำกระบวนการเห็นว่าเหมาะสมและสามารถตอบสนองมิติฐานที่ตั้งไว้ได้แล้ว ผู้นำกระบวนการจึงเขียนเป็นบทละคร เพื่อบันทึกความจำ
9. ผู้กำกับการแสดงและนักออกแบบเข้ามาร่วมงาน สำหรับการทดลองนี้ผู้กำกับจะช่วยกำกับภาพบนเวที ทิศทางการเคลื่อนไหวของนักแสดง โดยไม่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงบทละคร

ช่วงจัดการแสดง

10. จัดการแสดง เก็บข้อมูลจากผู้ชมโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น จัดเสวนาหลังการแสดงและบันทึกวิดิทัศน์ เพื่อนำมาสรุปผลการวิจัย

จากกระบวนการประกอบสร้างบทละครใบ้ 10 ขั้นตอน หรือที่จัดกลุ่มออกมาได้ 3 ช่วง กล่าวคือ ช่วงค้นหา ช่วงประกอบสร้างบทละครใบ้ และช่วงตัด/ต่อ/แต่ง/เติม ตามลำดับ ช่วงที่ผู้วิจัยและนักแสดงให้ความสำคัญมากที่สุดคือช่วงประกอบสร้างบทละครใบ้ เพราะเป็นช่วงที่กำหนดเนื้อหาและรูปแบบของการแสดงละครใบ้เรื่องนี้ ในการประกอบสร้างบทละครใบ้ช่วงค้นหา ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการประกอบสร้างเพื่อค้นหาแก่นของเรื่อง (Theme) โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) และชุดท่า (Movement) อันนำไปสู่บทละครที่มีความสมดุลระหว่างรูปแบบการแสดงที่ตลกขบขันกับเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยร่วมสมัย

แก่นของเรื่อง (Theme)

จากกระบวนการประกอบสร้างบทละครใบ้ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น ทำให้ค้นพบแก่นความคิดของละครใบ้เรื่อง ไทยจ๋า คือความต้องการที่จะนำเสนอ "เรื่องไร้สาระประจำวัน" ที่เกิดขึ้นทุกวันในสังคมรอบตัวเรา เรื่องไร้สาระที่มักถูกมองข้ามแต่กลับสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาใหญ่ระดับประเทศ แสดงให้เห็นถึงทัศนะของผู้วิจัยและนักแสดงที่มีต่อสังคมไทย การแสดงละครใบ้เรื่อง ไทยจ๋า แม้ว่าจะแสดงออกด้วยการแสดงที่เรียกเสียงหัวเราะและท่าทางที่ตลกขบขัน แต่ก็มีสำนึกต่อสังคมที่ต้องการตั้งคำถามวิพากษ์วิจารณ์การกระทำและอยากเห็นสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ละครใบ้ขนาดสั้นทั้ง 7 เรื่อง ดีแต่นิสัยที่เล่นที่จริง รักสนุกของคนไทย สะท้อนให้เห็นภาพรวมความฟอนเฟะของสังคมไทยผ่านเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ บทละครเตือนเราว่าบางครั้งเราเองก็ลืมหรือแสวงหัลบลตาข้างเดียวว่าไม่เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นรอบตัวเรา บางครั้งบทละครก็ตั้งคำถามว่าเป็นไปได้หรือไม่ที่เราคุ้นชินกับปัญหาเหล่านี้ไปเสียแล้ว และเมื่อคนดูละครใบ้เรื่อง ไทยจ๋า บทละครจะทำนายคนดูว่าปัญหาสังคมที่แท้จริงก็คือความเพิกเฉย แก่งเลื่อม ไม่รับรู้ ไม่พูด หรือ "เป็นใบ้" ของคนไทยนั่นเอง

โครงเรื่อง (Plot)

ปมปัญหาในบทละครเรื่อง ไทยจ๋า ถูกผูกขึ้นจากความขัดแย้งของตัวละคร ซึ่งก็คือภาพแทนของคนในสังคมที่มีต่อตัวละครด้วยกันเองหรือมีต่อสถานการณ์ตรงหน้า กระบวนการที่ใช้ในการสร้างโครงเรื่องสำหรับบทละครใบ้ ผู้นำกระบวนการประกอบสร้างใช้การพูดคุยถามความคิดเห็นจากนักแสดงเป็นหลัก กลวิธีหนึ่งที่น่าสนใจที่ค้นพบระหว่างการประกอบสร้างบทละครใบ้คือ ให้นักแสดงลองเล่าเรื่องต่อๆกัน ผู้วิจัยยกคำหรือวลีที่น่าสนใจและคิดว่าน่าจะสร้างเป็นสถานการณ์ที่น่าสนใจขึ้นมา เช่น "ห่วย" ให้นักแสดงเล่าเรื่องจากประสบการณ์และจินตนาการของตัวเอง นักแสดงจะผลัดกันเล่าเรื่องต่อจากนักแสดงคนก่อน แต่วิธีการเล่าของนักแสดงละครใบ้คือใช้ท่าทางการเคลื่อนไหว ไม่ได้เล่าออกมาเป็นคำพูด นับเป็นข้อดีของการใช้กระบวนการประกอบสร้าง เพราะได้ค้นพบโครงเรื่องที่ผู้ร่วมกระบวนการทุกคนสนใจจริงๆ

อีกทั้งยังมีตัวเลือกมากพอที่จะคัดเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ มีความคิดสร้างสรรค์และสะท้อนให้เห็นมุมมอง วิพากษ์วิจารณ์สังคมได้

ตัวละคร (Character)

กลวิธีหนึ่งที่น่าสนใจในการเล่าเรื่องคนไทยในบทธละครใบ้เรื่อง ไทยจำ คือการใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อสร้างภาพสะท้อนของสังคมไทย โดยนักแสดงสามคนจะเล่นเป็นตัวละครหลายตัว ยกตัวอย่างเช่น ในละครใบ้ขนาดสั้นเรื่องสุดท้าย รัตริสวัสดิ์ นักแสดงทั้งสามแสดงเป็นตัวละครนับสิบตัว แสดงภาพวิถีชีวิตของผู้คนหลากหลายอาชีพ หลากหลายวัยที่อยู่ร่วมกันในหมู่บ้านชนบททางจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ ครู พระ แม่บ้าน ชาวประมง ทหาร เป็นต้น สิ่งที่เกิดขึ้นคือคนดูสามารถเชื่อมโยงตัวเองเข้ากับตัวละคร เชื่อมโยงตัวละครเข้ากับบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริง เชื่อมโยงตัวละครเข้ากับประสบการณ์ชีวิตของตัวเอง เพราะคนดูรู้จักตัวละครเหล่านี้อยู่แล้ว การที่ตัวละครปรากฏต่อหน้าด้วยการนำเสนอที่นำเสนอทำให้เกิดการตั้งคำถามกับการกระทำของตัวละครและความถูกต้องยุติธรรมในสังคม ส่งผลให้ละครสามารถสะท้อนภาพสังคมและวิจารณ์การกระทำของผู้คนในสังคมได้

ชุดท่า (Movement)

ภาษาที่ใช้ในบทธละครใบ้เป็นภาษาท่าทาง แบบฝึกหัดที่ใช้เพื่อค้นหาภาษาท่าทางหรือชุดท่ามาจากการแสดงจากปฏิภาณเป็นส่วนใหญ่ และเกิดจากการเลียนแบบจากที่ได้ไปสังเกตมนุษย์ ดังที่ได้ยกตัวอย่างไปแล้วข้างต้น เมื่อให้โครงเรื่องเกิดขึ้นในประเทศไทย พูดถึงปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และตัวละครเป็นคนไทย ท่าทางที่อยู่ในวิถีชีวิตซึ่งเปรียบเสมือนภาษาไทย ที่เป็นภาษาแม่ก็ตามมา การเล่าโดยปราศจากคำพูดเน้นย้ำให้เห็นความหมายของท่าทาง การที่ท่าหนึ่งท่าสามารถตีความได้หลากหลาย คือความรุ่มรวยทางภาษาและความคิดของคนไทย ขณะเดียวกัน ท่าเพียงท่าเดียวก็สะท้อนให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่ในสังคม

ผู้วิจัยทดลองใช้ท่าเฉพาะที่ปรากฏในสังคมไทยเท่านั้น เพื่อพิสูจน์ว่าชุดท่าที่ออกแบบขึ้นเฉพาะจะสามารถสื่อสารกับผู้ชมชาวไทยได้อย่างจับพลัน ทำให้ผู้ชมสามารถเทียบเคียงประสบการณ์และมุมมองของตนเองกับการแสดงได้ ชุดท่าที่ผู้วิจัยใช้เช่นท่าส่ายก้นในบทธละครใบ้ขนาดสั้นเรื่อง ลักศรี นักแสดงหนึ่งคนเล่นเป็นทั้งอาจารย์ลักยันต์และลูกศิษย์ที่เข้าพิธีลักยันต์ หากแสดงอาภักภักภักของช่างสักที่เครื่องขีมน่ากลัว กับลูกศิษย์ที่โดนสักแล้วบ๊อคแล้วเพราะ "ของ" เข้าใจชาวต่างชาติที่ไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมไทยดูอาจจะไม่เข้าใจว่าตัวละครทั้งสองตัวอยู่ในสถานการณ์ใดและเรื่องราวนี้มีความหมายอย่างไร แต่เมื่อทดลองแสดงให้ผู้ชมชาวไทยดู ปรากฏว่าผู้ชมเข้าใจสถานการณ์อย่างง่ายดาย

เนื้อหาข้างต้นนี้คือส่วนหนึ่งของการทดลองกระบวนการสร้างบทธละครใบ้ผ่านกระบวนการประกอบสร้าง ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าการกระบวนการประกอบสร้างเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการสร้างบทธละครใบ้ และสามารถสร้างสมดุลระหว่างเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยร่วมสมัยและรูปแบบการแสดงที่ตลก ขบขันได้จริง ผู้วิจัยคาดหวังว่า ในอนาคตละครใบ้จะได้รับความสนใจจากผู้ชมชาวไทยเพิ่มขึ้นและกลับมาทำหน้าที่ทางสังคม โดยที่ยังคงต้องรสนิยมความชอบเรื่องตลกขบขันของคนไทยเอาไว้ได้ สร้างสรรค์ศิลปะ

การละครที่มีทั้งสาระและความบันเทิง งานวิจัยชิ้นนี้จะส่งเสริมการศึกษาศาสตร์แขนงนี้ เป็นแนวทางสำหรับ
ศึกษาศิลปะการแสดงแขนงนี้ในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

อ้างอิง

เจริญขวัญ แพรกทอง. (2537, กันยายน). ละครใบ้: นาฏกรรมแห่งความเจ็บ. **The Earth** 2000, 1(11), หน้า 52-70.

Aubert, C. (1970). **The art of pantomime**. New York: B. Blom.

Heddon, D. & Milling, J. (2006). **Devising performance: a critical history**. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Lecoq, J. & Bradby, D. (2006). **Theatre of movement and gesture**. London: Routledge.

Loeschke, M. S. (1982). **All about mime: Understanding and Performing the Expressive Silence**. New Jersey: Prentice-Hall.

Oddey, A. (1994). **Devising Theatre: a Practical and theoretical handbook**. London: Routledge.

The Effects of the Memorandum of Understanding to Televising Thai Soap Operas in P.R. China

*Jirameth Rungruang*¹

Abstract

Thai soap operas have become increasingly popular among Chinese TV and Internet audience in recent years. As China is a massive potential market, introducing Thai soap operas to China is an important business opportunity for Thailand. In order to support the Thai entertainment business, the Thai and Chinese governments together signed a Memorandum of Understanding (MOU) on 12th November, 2010, whereby Thai soap operas would be broadcast through China Central Television (CCTV) and each provincial television stations. The objective of this paper is to analyse the range of effects resulting from this co-operation. The study showed that Thailand benefits by this MOU. Conversely, Thai producers have been affected negatively by Chinese audience. It was found that consuming styles of the audience was only a negligible influence.

Keywords: Thai soap operas, Chinese audience, MOU

¹ Lecturer, Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
jirameth@phuket.psu.ac.th

ผลกระทบจากข้อตกลงสนับสนุนการเผยแพร่ละครไทย ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

จิรเมธ รุ่งเรือง ²

บทคัดย่อ

ละครไทยได้รับความนิยมในกลุ่มผู้ชมชาวจีนเป็นอย่างสูงในช่วงระยะเวลาสองสามปีที่ผ่านมา ทั้งที่รับชมผ่านทางสถานีโทรทัศน์และทางอินเทอร์เน็ต เป็นที่ทราบกันดีว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดขนาดใหญ่ การนำเสนอละครไทยจึงเป็นอีกโอกาสในการทำธุรกิจอีกแบบหนึ่งของผู้ผลิตละครไทย ดังนั้น เพื่อที่จะส่งเสริมกิจกรรมบันเทิงไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างเป็นทางการ รัฐบาลไทยและจีน จึงได้ร่วมลงนามความตกลงและความตั้งใจร่วมกันที่จะส่งเสริมละครไทยในจีน โดยการเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ CCTV และทางสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นของมณฑลต่างๆ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2553 ที่ผ่านมานี้ความต้องการนำเสนอผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากบันทึกกล่าวดังกล่าวต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภาคต่างๆ จากการศึกษาทำให้พบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นมีได้ 3 ทางคือ ทางบวกที่เกิดต่อประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาชนจีนรวมถึงผู้ชมชาวจีน ในขณะที่ผู้ผลิตจะได้รับผลกระทบทางลบบางส่วน และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ต่อลักษณะการเลือกรับชมของผู้ชมชาวจีน

คำสำคัญ: ละครไทย ผู้ชมชาวจีน ข้อตกลงสนับสนุนการเผยแพร่ละครไทย

² อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
jirameth@phuket.psu.ac.th

Following a decade of the Korean wave, Thai soap operas are currently all the rage amongst Chinese audience. Anhui Television of Anhui province has already purchased the rights to air nearly twenty Thai TV series in mainland China. Since then there have been some discussions on the Internet as to whether or not the upcoming Thai broadcasts will soon nudge the Korean shows out of the market. This popularisation of Thai TV shows has led both government and private entertainment companies to pay more attention to this new market.

Figure 1 Head line news from Hainan newspaper website

As illustrated in Figure 1, “8部泰剧明星月底来华” was posted on the website of a Hainan newspaper. It said that eight famous Thai actors are to visit China at the end of this month. It also says that they are going to hold a publicity campaign for their series, which will be broadcast by Anhui Television within the coming year (2011). (钟新, 2010)

Background Regarding Thai Soap Operas in P.R. China

The first two Thai soap operas to be made available to Chinese audience were Sapai Gon Krua (Thai: สะใภ้กำนันครัว, Chinese: 俏女佣) and Luad Hong (Thai: เลือดหงส์, Chinese: 凤凰血), which were both aired on CCTV8. The third, a romance entitled The Princess (Thai: เลือดขัตติยา, Chinese: 出逃的公主), was the first to make a substantial impact on Chinese viewers, and attracted much more attention for both the stories and the actors coming out of Thailand. As a result, Tik Jessadaporn, the main actor of the drama, has become one of the best-known Thai actors in China. He has been dubbed the Thai Wang Leehom by his Chinese fans.

The second show to be noticed by Chinese viewers was War of Angels (Thai: สงครามนางฟ้า, Chinese: 天使之争), broadcast by Anhui Television. The first two soap operas were all romantic love stories, 天使之争's thrilling storyline showed other variety of Thai soap operas, which is different from the previous ones.

Beginning with the well-known Love of Siam (Thai: รักแห่งสยาม, Chinese: 暹罗之恋 or 爱在暹罗), Thai cinema has enjoyed a simultaneous peak in popularity lately. Love of Siam was followed by A Bangkok Love Story (Thai: เพื่อน ภูรักมิ่ง, Chinese: 曼谷之恋), Art of the Devil (Thai: ลองของ, Chinese: 恶魔的艺术), The Shutter (Thai: ชัตเตอร์, Chinese: 鬼影), Ong Bak (Thai: องค์บาก, Chinese: 拳霸), and Tom Yum Kung (Thai: ต้มยำกุ้ง, Chinese: 冬阴功). Because of its unique style, Thai cinema has become even more popular than Korean cinema and has helped to boost Thai soap operas viewing figures in China significantly.

Popularity of Thai Soap Operas

Very soon after the first series were broadcast in China, interest in Thai entertainment grew dramatically with audience of between 700 and 800 million (Asia-Pacific Broadcasting Union, 2011) tuning in on CCTV 8 and via satellite, namely Anhui Television. This is some ten times the population of Thailand itself. There is also a healthy number of online viewers. Youku, for instance, is the favorite video-hosting site in China, and comes back with over 120,000 results for the keywords " 泰国电视剧 " (Thai drama) " 泰国连续剧 " (Thai Series) and " 泰剧 " (Thai drama in short)³. Table 1 showed the number of video retrieved from www.youku.com, which were compared the numbers of videos produced by the first four countries which are available in China. Moreover, this figure does not account for the total number of clicks for each video; it can therefore be inferred that website views exceed 10 million.

³ Retrieved in February 2011

Table 1 Comparison of the Amount of Videos Originated in Four Countries Retrieved from www.youku.com

Thailand	Korea	Japan	United States
124185	352610	213053	4501

(source: www.youku.com, retrieved on March 30th, 2011)

The reasons that Thai soap operas become more popular are described as follows.

Firstly, there is unanimous agreement that Thai actors and actresses are extremely attractive. One of the issues arising among TV soap operas viewers is that there are few accusations of doing surgery among Thai stars comparing to those of Korean. This is significant evidence to compliment and support the belief that the nature is better. Besides, most of well-known Thai stars are the mixed decent which differentiates their appearance. After long time of seeing the Korean surgery-beauty style, the audience then found that Thai nature-beauty style is even more interesting (Hua, 2010).

Secondly, Thai soap operas have been composed of new and interesting plots. Zhang Ying (2010) has analyzed the main reason for the decline in popularity for Korean soaps as follows: The audience's expectation to follow the trials and tribulations of new characters is not being met; viewers are finding that the "new" characters are too similar to those of previous series. Additionally, and probably unsurprisingly, storylines are not fresh or engaging enough, either. Both the plots and the characters stick to previously successful forms; production teams don't dare challenging themselves or their audience. Thai soaps generally are no greater than those of Hong Kong, Taiwan or Korean, but their plots, arising as they do from a different culture, combined with talented actors and actresses, make them more appealing. They attract audience who want to watch something a little more exotic.

Thirdly, the regulation of intellectual property rights is weak in China. Another important reason for this huge audience is not only because China is so populous, but because Internet providers in China are not regulated enough. File-sharing is rife, with most TV programs being available on the Internet; viewers can watch the shows whenever they like without having to endure any intrusive commercials. PPS 影音, one of the most favorites TV and movie online program of China, shows its program has been downloaded about 749 million times⁴, while PPTV, its competitor, shows the downloaded record of about 1,293 million times so far⁵, it illuminates the enormous number of online viewers in China.

⁴ Retrieved in April 2011

⁵ Retrieved in April 2011

Finally, there are a devoted translation teams. Behind the scenes, the people contributing most to the widespread popularity of Thai soap operas are the translators. There are lots of people whose hobby is translation for Thai soap operas' subtitles before they are uploaded to the websites. According to some informal data, there are now more than 70 Thai series already translated into Chinese (中唱艺能(北京)音乐有限公司, 2010).

Effects of the MOU on the Parties Involved

Owing to the popularity of Thai drama in China, Prime Minister Abhisit Vejjajiva of Thailand and Chinese Premier Wen Jiabao together signed a memorandum of understanding (MOU) for the national and provincial promotion and broadcast of Thai soap operas through China Central Television (CCTV) right after the opening ceremony for the 16th Asian Games in Guangzhou on 12th November, 2010.

Three aspects of this MOU were analyzed in order to determine its effects.

1) Positive effects

Of course, reaching an accord between two or more organisations aims to improve and deepen the relationship between the signatories. In this case, both parties enjoy the following advantages.

1.1 Thai production teams will receive remuneration for selling copyright

As we know, there are lots of Thai soap operas available to Chinese audience via the Internet. Some people record series from Thai TV channels then send it to a translation team; after it has been translated, the show will be uploaded to a website ready to be watched across China. Such activity is of course illegal as the producers never receive payment. Now, however, the commitment of the two governments to support Thai soaps requires Chinese broadcasters to buy the copyright; Thai production teams can now receive the remuneration as usual.

1.2 Thailand welcomes more Chinese tourists

Shot in absorbing locations, Korean soaps attracted tourists who wished to take in the country's beautiful scenery for themselves. For a Thai soap opera this is a by-product rather than a main objective of the enterprise. Thousands of Thai soap opera fans fly to Thailand hoping to meet their favourite entertainers. Many of them wish to go to the actual locations shown on their television. Thai soap operas are therefore likely to aid in reaching the target of three million Chinese tourists in Thailand soon as outlined in the 2007 agreement between the nations.

1.3 Chinese audiences can enjoy Thai soap operas with Chinese dubbing

Internet video-hosting sites don't need acquiesce to tyrannical scheduling, so their audience can enjoy their shows whenever they want. The downside is that stolen

series have no Chinese dubbing and so those who do not speak Thai have to read the Chinese subtitles. Following support from the government to broadcast Thai soap operas on Chinese TV, the TV channels, with their own translation teams, will make both Chinese subtitles and Chinese dubbing. The audience then has another choice to watch the drama.

1.4 A new important source of Thailand's GDP will come across with this path

Beside tourism which is a major source of the country income from foreign countries, as a copyright owner, drama copyright assignment will be a new proportion of the country income. Although there is a little amount of earning recently through this path comparing to other major export products, similar to Korea, contractual agreement between the copyright owner, Thailand, and users will grow larger after the completion of getting rid of copyright-violating products.

1.5 The co-operative of Thailand and China will be strengthened.

As a very long relationship between Thailand and China since 1975 when Thai-Chinese diplomatic relation has been established, the cooperative of both countries has been also expanded political and trade-oriented to many kinds of development such as tourism, cultures, society, education, technology, and communication. Additionally, an entertainment industry is the latest one, which is highly possible to expand co-producers from China, alike Thailand has been doing with Korea, Hong Kong and Taiwan.

1.6 Thai soap operas have been promoting Thai cultures

According to Thai Wave rising in China, Thai language becomes one of the hottest small languages among the Chinese. Hence, many Thai drama fans begin studying Thai language through the Internet. For instance, YY, which is a communication tool providing a group chatting, has been playing an important role on a cyber world as a class of language teaching. Recently, Thai language is one of classes on YY, which gathered over three hundred members into seven groups of Thai language teaching as shown in Table 2. As a result, an official support of the government of P.R. China will lead to a huge number of Thai language learners in China, including growing an interest in Thai cultures such as food, traditional dance and music.

Table 2 Thai Language Groups Found on YY

Group	Member
泰语交流 (Thai language communication)	31
泰语中级 (Intermediate Thai)	2

中级泰语 (Intermediate Thai)	2
泰语学习群 (Learning Thai language Group)	70
泰语学习与交流 (Learning and Chatting in Thai)	190
09 泰语三班 (Class C of 2009 Thai Program)	17
泰语进阶 รักไทย (Advanced Thai)	70
Total	382

(source: www.yy.com)

2) Negative effects

In an attempt to limit the intellectual and philosophical enquiries of its citizens, the Chinese government has prohibited three themes in Thai soap operas: superstition and black magic, featuring a homosexual character as the main actor, and unrest or violence caused by students in uniform.

These limitations mean of course that some shows will never be broadcast on Chinese TV. This strict censorship may be a wall against the audience accessing various types of the shows. As drama producers, censorship is also a rejection of shows to be broadcast in China. Ultimately, very few Thai storylines involve these banned themes. The aim of producers is to reflect the real lives of people in their communities.

Typically, evil-doers are punished; black magic displays a belief of Thai people; and homosexual themes in the plot aim to send a message of toleration and respect for others, and to increase openness and awareness in society. Eventually, at the end of Thai soap operas, the audience will get the message of that doing good things, which will lead them to a pleased ending.

To maintain business relationship with China in a long-term, Thai producers avoid introducing these kinds of soaps; hopefully one day the Chinese government will be more reasonable and amenable to discussion.

3) Neutral effect

In spite of the government's repression of such themes on state TV, all soap operas are available on the Internet, as outlined above. In fact, the Internet community really is the vanguard of the Thai Wave, from niche to mass market, from serials to feature films. Thai people's favorite movies explore the themes prohibited by the Chinese government. In China, *Love of Siam* and *Bangkok Love Story* were two very important movies because they deal with homosexuality. The Thai Wave which followed *Love of*

Siam is evident in the volume of QQ conversations concerning the film in China: There are about 160 Love of Siam-related groups made up of approximately 10,000 members. The result from searching " 暹罗之恋 " (Love of Siam in Chinese) in Baidu's⁶ discussion board reaches 50,139 discussion topics, and 2,405,294 comments!⁷

Art of the Devil (恶魔的艺术) alerted Chinese people to the great level of superstition in Thailand and there are lots of discussions concerning sorcery and black magic scattered across the Internet. Besides, this Thai horror film was praised by the Chinese fans as one of the best horror film ever.⁸

Since Thai Wave has been resulted of the Internet community, the MOU, therefore, can limit the kinds of Thai soap operas, which only being broadcast on Chinese television; however, this limitation cannot prevent people to access prohibited shows available on the Internet.

Recommendations for Further Issued Policy of Thai Government

It is impossible for Thai government to intervene Chinese government to launch more Thai soap operas. Those three main censorships don't affect on the core of Thai soap operas. Other types of Thai soap operas are fully good to be broadcasted without any limitations. However, the government of Thailand can only keep cooperating closely in this entertainment policy in order to establish closer relationship between two nations, as well as to promote qualified soap operas of both countries.

Managerial Implications

In expanding the market in China, copyright violation still seems to be a major problem. On the other hand, it was noticed that many international entertainment firms have been starved of such a big market in China. This is because China is the largest market of the world with approximately thousand million consumers. Even though those companies may face severe copyright violation problems, they don't hesitate to push themselves to Chinese market. Additionally, brilliant firms are always looking forward to sizing their market shares meanwhile income from copyright assignment may be a bit tiny compared to other business opportunities. Thus, in this case, Thai entertainment companies can serve the market by providing meetings, arranging concerts, and/or offering Thai stars to be product presenters.

⁶ Baidu (www.baidu.com) is the number one Chinese search engine.

⁷ Retrieved in April 2011

⁸ <http://www.tianya.cn/publicforum/content/free/1/1651423.shtml>

In conclusion, the MOU signed by the two governments endeavors to promote Thai soap operas in China and, by extension, deepens the relationship between the two states. It also ensures that producers will be paid for their work. What's more, Thailand will earn more GDP by copyright trading and more Chinese tourists visit the nation. Negatively, since the Chinese government has banned certain themes, some Thai series will not be shown on TV; however, the huge number of Internet users in China and the unstable laws regulating guarantees that some parts of Chinese society will be able to consume any and all online series.

References

Asia-Pacific Broadcasting Union. (2011). **Thai dramas a massive hit in China.**

Retrieved March 30, 2011, from : <http://abu.org.my/abu/index.cfm/elementid/67426/index.cfm?pageid=671>

陈华. (2010). 泰剧的流行对我国受众的影响. **新闻世界**, 2010(5), 189-190.

Manger. (2010). **ละครไทยบุกแดนมังกร!! นายกฯ ลงนามฉายในทีวีจีน.**

Retrieved March 30, 2011, from : <http://www.manager.co.th/Politics/ViewNews.aspx?NewsID=9530000157095>

张颖. (2010). 泰剧挑战韩剧. **新鲜果盘**, 2010(9), 63.

中唱艺能（北京）音乐有限公司. (2010). 泰剧悄然走俏 泰风席卷荧屏. **商业文化**, 2010(11), 181-182.

钟新. (2010). **8部泰国明星月底来华.** [联机] 来源 : http://hnrh.hinews.cn/html/2010-12/10/content_304409.htm. (检查日期: 2011年2月28日).

Characteristics of Chinese Idiomatic Expressions

*Supachai Jeangjai*¹

Abstract

Learning Chinese idiomatic Expressions is difficult for Thai learners. Explanation of idiomatic Expressions in textbooks is holistic; it doesn't include the important characteristics of them. In linguistics, idiomatic Expressions are often considered free words. However there are special characteristics which separate them from common words and fixed phrases or sentences, the appearance of which cannot be changed freely. Idiomatic Expressions often have a fairly confined form; a melodious sound and an attractive way of use; a grammar that is different from common language. The meaning of an idiomatic Expression is usually not that what is indicated in the group of words that appear in it, but it has a hidden meaning. Sometimes one must know its origin before one can understand its meaning. Apart from this, idiomatic Expressions make use of a language style that leaves the listener thinking or figuring out a comparison to fit an appropriate situation. They make stories easier to understand. Understanding the importance characteristics of Chinese idiomatic Expressions will make learners use them to communicate effectively.

Keywords: characteristics of Chinese idiomatic expressions, definition, origin, phonetics, semantics, grammar, rhetoric

¹ Lecturer, Ph.D., Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
supachaii@hotmail.com

ลักษณะสำคัญของสำนวนจีน

ศุภชัย แจ่มใจ ²

บทคัดย่อ

การเรียนรู้สำนวนจีนเป็นเรื่องยากสำหรับผู้เรียนชาวไทย การอธิบายสำนวนในตำราเรียนมีแค่ด้านความหมายโดยรวม ไม่ได้ครอบคลุมลักษณะสำคัญของสำนวนจีนด้านต่างๆ ในทางภาษาศาสตร์แม้จะถือว่าสำนวนเป็นหน่วยคำอิสระ แต่ก็มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากหน่วยคำทั่วไป สำนวนเป็นวลีหรือประโยคที่ตายตัว ไม่อาจเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในได้ตามอำเภอใจ สำนวนมักมีโครงสร้างที่กระชับ เป็นระเบียบ มีเสียงสัมผัสไพเราะรื่นหู มีไวยากรณ์ที่แตกต่างจากภาษาทั่วไป ความหมายของสำนวนส่วนใหญ่ไม่ได้ตรงตามหน่วยคำที่ปรากฏ แต่มีความหมายแฝง บางครั้งต้องทราบที่มาจึงจะเข้าใจความหมายที่แท้จริง นอกจากนี้สำนวนยังใช้กลวิธีทางภาษาโน้มน้าวใจให้ผู้ฟังคล้อยตามหรืออนุমানสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกับให้เข้ากับเหตุการณ์ ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น การเข้าใจลักษณะสำคัญของสำนวนจีนดังกล่าว จะทำให้ผู้เรียนใช้สำนวนในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ลักษณะสำคัญของสำนวนจีน นิยาม ที่มา การใช้เสียง ความหมาย ไวยากรณ์ กลวิธีการใช้ภาษา

² อาจารย์ ดร., ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
supachaii@hotmail.com

บทนำ

ภาษาไทยและภาษาจีนมีลักษณะสำคัญด้านภาษาที่คล้ายกันอยู่มาก อีกทั้งประเทศไทยและจีนยังมีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน จึงเอื้อต่อผู้เรียนชาวไทยที่จะเรียนรู้และเข้าใจภาษาจีนได้ง่ายขึ้น แต่การเรียนรู้สำนวนจีนไม่ใช่เรื่องง่าย แม้เนื้อหาในตำราเรียนจะปรากฏสำนวนจีนอยู่บ้าง แต่การอธิบายเป็นแค่ความหมายโดยรวม ไม่ได้ให้ความรู้ที่มีเนื้อหาครอบคลุมลักษณะสำคัญด้านต่างๆ ของสำนวนจีน แม้ว่าในทางภาษาศาสตร์จะถือว่าสำนวนเป็นหน่วยคำอิสระ แต่สำนวนมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากหน่วยคำทั่วไป ทั้งด้านนิยาม ที่มา การใช้เสียง ความหมาย ไวยากรณ์ และกลวิธีการใช้ภาษา บ้างก็ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้สำนวนจีนของผู้เรียนชาวไทยทั้งสิ้น ดังนั้นการเข้าใจถึงลักษณะสำคัญของสำนวนจีนจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและใช้สำนวนจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความแตกต่างระหว่างนิยามของสำนวนไทยและจีน

1. นิยามสำนวนไทย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของสำนวน พังเพย และภาษิตไว้ดังนี้
สำนวน หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความ ที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะเซให้ว่ายน้ำ รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง

พังเพย หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว โดยกล่าวเป็นกลางๆ เพื่อให้ตีความเข้ากับเรื่อง เช่น กระต่ายตื่นตูม

ภาษิต หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบต่อกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติ เช่น กงเวียนกำเกวียน

นอกจากนี้ วงการวิชาการไทยยังมีความเห็นเกี่ยวกับนิยามสำนวนไทยที่หลากหลาย เช่น

หนังสือสำนวนไทยของกระทรวงศึกษาธิการ (2543, ก) ให้ความเห็นไว้ว่า "ความหมายของ สำนวน-คำพังเพย-สุภาษิต บางทีก็ยากที่จะแยกออกจากกันให้ชัดเจน"

กาญจนา นาคสกุล (1988) กล่าวถึงความหมายของสำนวนในหนังสือภาษาไทยวันละคำ โดยแบ่งสำนวนออกเป็น คำพังเพย และสุภาษิต และยังอธิบายว่าสำนวนอาจเป็นคำเดียว เช่น เสือ เป็นต้น

บุญศิริ สุวรรณเพชร (2546, 8) กล่าวในพจนานุกรม สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยไทยไว้ว่า สำนวน คือ คำพูดที่ตามปกติมีความหมายเป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้ว แต่นำมาใช้พูดเพื่อให้มีความหมายเฉพาะ ถึงการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยถือว่าคำเดียว เช่น ปอด ฝอย เลีย เก็บ หมู เป็นสำนวน นอกจากนี้ยังจัดให้คำพังเพย และสุภาษิต เป็นสำนวนด้วยเช่นกัน

2. นิยามสำนวนจีน

ภาษาจีนเรียกสำนวนว่า 熟语 (สุ่อวี่) ในพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典, 2005) พบสำนวนที่ปรากฏมากที่สุดคือ 成语 (เฉิงอวี่) รองลงมาเป็น 惯用语 (กัวนย่งอวี่) 谚语 (เยี่ยนอวี่) และ 俗语 (สุ่อวี่) ตามลำดับ ส่วนสำนวนประเภทอื่นพบน้อยมาก ในพจนานุกรมดังกล่าวให้ความหมายคำเหล่านี้ไว้ดังนี้

熟语 หมายถึง กลุ่มคำตายตัวที่ต้องใช้ร่วมกัน ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบภายในได้ตามอำเภอใจ และมักไม่อาจวิเคราะห์โครงสร้างได้ตามหลักประกอบคำทั่วไป

惯用语 หมายถึง ส่วนวณชนิดหนึ่ง เป็นกลุ่มคำตายตัวที่เน้นใช้ภาษาพูดมาแสดงความคิดโดยรวม ส่วนใหญ่เป็นความหมายในเชิงเปรียบเทียบ เช่น 扯后腿 (ลากขาหลัง : ใช้ความสนิทสนมพยายามดึงการกระทำของคนอื่นไว้)

成语 หมายถึง วลีหรือประโยคสั้นตายตัวที่ใช้มาช้านาน กระชับได้ใจความ ส่วนใหญ่มีตัวอักษร โดยทั่วไปจะมีที่มา บางส่วนวนเข้าใจความหมายได้จากอักษรที่ปรากฏ เช่น 小题大做 (เรื่องเล็กทำเป็นเรื่องใหญ่) บางส่วนต้องทราบที่มา หรือพจนานุกรมอ้างอิงจึงจะเข้าใจความหมายได้ เช่น 杯弓蛇影 (เงาของธนูในถ้วย : เกิดอุปาทานกลัวไปเอง มาจากเรื่องเล่าว่าชายคนหนึ่งเชิญแขกมากินข้าวที่บ้าน เมาของธนูที่แขวนอยู่บนกำแพงสะท้อนในถ้วยเหล้ามองดูคล้ายงู จึงทำให้แขกผู้หนึ่งตกใจกลัว)

俗语 หมายถึง วลีหรือประโยคตายตัวที่เรียบง่ายและแพร่หลาย มีความสั้นกระชับและเห็นภาพพจน์ ส่วนใหญ่เป็นส่วนที่เกิดขึ้นจากชนชั้นแรงงาน สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์และความปรารถนาในชีวิต เช่น 天下无难事，只怕有心人 (ได้ห้สำเร็จเรื่องยาก สำหรับผู้มีใจมุ่งมั่น)

谚语 หมายถึง วลีหรือประโยคตายตัวที่แพร่หลายในกลุ่มชน ใช้คำพูดที่เรียบง่ายสะท้อนเหตุผลอันลึกซึ้ง เช่น 三个臭皮匠，赛过诸葛亮 (ช่างปะรองเท้าสามคน สู้กับขงเบ้งได้ : หลายหัวดีกว่าหัวเดียว)

ชุยซีเลียง (崔希亮, 2005, 14) ให้ความเห็นว่า การแบ่งประเภทสำนวนจีนโดยอาศัยเนื้อหา นั้นยากที่จะทำได้ครอบคลุมทั้งหมด จึงควรใช้รูปแบบโครงสร้างเป็นเกณฑ์หลัก โดยพิจารณาเนื้อหาความหมายประกอบดังนี้

成语 ส่วนใหญ่มี 4 ตัวอักษร จากสถิติในพจนานุกรม 成语 แยกตามประเภทการใช้ (分类实用成语词典, 1987) คิดเป็นร้อยละ 98 ของทั้งหมด เช่น 力不从心 (ใจสู้แต่แรงไม่เป็นใจ)

惯用语 ส่วนใหญ่มี 3 ตัวอักษร จากสถิติในคำอธิบายตัวอย่าง 惯用语 (惯用语释, 1985) คิดเป็นร้อยละ 67.5 ของทั้งหมด เช่น 和稀泥 (ไกลเกลี่ยมั่ว) และส่วนน้อยมี 6 ตัวอักษร แต่ยังคงแบ่งตามรูปแบบ 3 ตัวอักษร เช่น 陈芝麻-烂谷子 (งาเก่า-ข้าวเน่า : คำพูดหรือเรื่องราวที่ล้าสมัยดูไร้ค่า)

俗语 โครงสร้างซับซ้อน ส่วนใหญ่มีหน่วยคำ 5 ถึง 7 ตัวอักษรประกอบขึ้นเป็นประโยค เช่น 恶人先告状 (คนเลวชิงยื่นฟ้องศาลก่อน : ตนเองทำชั่ว กลับแย่งใส่ร้ายคนอื่นก่อน) และมีส่วนน้อยที่เป็นสำนวน 7 ตัวอักษรขึ้นไป เช่น 防民之口甚于防川 (ห้ามปากคนยิ่งกว่าห้ามแม่น้ำ : ห้ามคนไม่ให้พูดจะเป็นภัย)

谚语 มีโครงสร้างคล้าย 俗语 แต่แบ่งเป็นสองส่วน เช่น 不听老人言，吃亏在眼前 (ไม่ฟังคำผู้ใหญ่ จะเสียหายทันตาเห็น)

จากนิยามสำนวนไทยและจีนจะพบว่า แม้สำนวนในความหมายโดยรวมของทั้งสองภาษาจะใกล้เคียงกัน แต่ก็มีส่วนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ

1) การแบ่งประเภทของสำนวนไทยจีนใช้เกณฑ์ที่ต่างกัน สำนวนไทยแบ่งตามเนื้อหาความหมาย ส่วนสำนวนจีนแบ่งตามรูปแบบโครงสร้างเป็นหลัก โดยพิจารณาเนื้อหาความหมายประกอบ

2) สำนวนไทยเป็นคำเดียวได้ แต่สำนวนจีนต้องเป็นกลุ่มคำเท่านั้น โดยพบสำนวนจีนประกอบด้วยหน่วยคำตั้งแต่สองคำขึ้นไป เช่น 冷门 (ประตูเย็น : สิ่งที่ไม่ค่อยมีคนสนใจกัน) 碰壁 (ปะทะกำแพง : เจอ อุปสรรค)

ที่มาของสำนวนจีน

สำนวนมีที่มาหลากหลาย การสืบค้นที่มาของสำนวนช่วยให้เข้าใจความหมาย และใช้สำนวนได้อย่างถูกต้อง หวังเต๋อซุน (王德春, 2006, 95) ได้แบ่งที่มาของสำนวนออกเป็นสามแหล่งใหญ่ๆ ดังนี้

1. **สำนวนที่มาจากภาษาพูด** การแยกแยะว่าสำนวนใดมาจากภาษาพูดหรือภาษาเขียนบางครั้งเป็นเรื่องยาก เนื่องจากบางสำนวนแม้ว่าจะปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในวรรณกรรมต่างๆ ของจีน แต่ก็มีลักษณะเป็นภาษาพูดอย่างชัดเจน เช่น 门当户对 (วงศ์ตระกูลฐานะเท่าเทียมกัน) 一刀两断 (มีดเดียวสองท่อน : ตัดขาดความสัมพันธ์) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ภาษาพูดเกิดขึ้นก่อนภาษาเขียน ดังนั้นตั้งแต่ก่อนการประดิษฐ์ตัวอักษรจีนขึ้น จึงน่าจะมีการใช้สำนวนในภาษาพูดอยู่ก่อนแล้ว ภายหลังจึงปรากฏการใช้สำนวนที่เป็นภาษาพูดนี้ในงานเขียนต่างๆ และบางสำนวนอาจแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน เช่น 如鱼得水 (ดังปลาได้น้ำ) เป็นสำนวนที่มีลักษณะเป็นภาษาพูด พบใช้ในบทประพันธ์สามก๊ก (三国演义) ของหลัวกั๋วจง (罗贯中) : 刘备遇孔明—如鱼得水 (เล่าปี่เจอขงเบ้ง ดังปลาได้น้ำ)

2. **สำนวนที่มาจากภาษาเขียน** งานประพันธ์ต่างๆ ในอดีตก่อให้เกิดสำนวนจีนจำนวนมาก ที่สำคัญได้แก่

สำนวนที่มาจากนิทานสุภาษิต (寓言) เช่น 狐假虎威 (จิ้งจอกแอบอิงบารมีเสือ : อาศัยบารมีผู้อื่นเที่ยวรังแกคน) จากจ้านกั๋วเซ้อ (战国策) 螳螂捕蝉, 黄雀在后 (ตั๊กแตนจับจิ้งจก นกกระจอกเหลืออยู่ข้างหลัง : เห็นแต่สิ่งที่จะได้อยู่ตรงหน้า หารู้ไม่ว่าภัยกำลังมา) จากซัวหว่าน (说苑)

สำนวนที่มาจากเทพนิยาย (神话) เช่น 开天辟地 (บุกเบิกฟ้าดิน : เป็นประวัติการณ์) จากซันอู่ลี้จี (三五历纪) 人心不足蛇吞象 (ใจคนไม่พอจุกลิ้นช้าง : โลกมากไม่รู้จักพอ) จากซันไห่จิง (山海经)

สำนวนที่มาจากเรื่องเล่า (传说) เช่น 黄粱梦 (ฝันตอนหุงข้าว : ฝันสลาย) จากเจินจงจี (枕中记) 名落孙山 (ชื่อตกอยู่หลังขุนซาน : สอบตก) จากกั๋วถึงลวี่ (过庭录)

สำนวนที่มาจากนวนิยาย (小说) เช่น สำนวนที่มาจากไซอิ๋ว (西游记) : 没有过不去的火焰山 (ไม่มีภูเขาเปลวไฟที่ผ่านไปไม่ได้ : ไม่มีอุปสรรคใดที่เอาชนะไม่ได้) 毛骨悚然 (กระดูกและขนผวา : ท่าทางหวาดกลัวมาก) หรือสำนวนที่มาจากสามก๊ก (三国演义) : 身在曹营心在汉 (ตัวอยู่ค่ายโจโฉ ใจอยู่ค่ายโจ้ว : ตัวอยู่ที่นี้ ใจกลับคิดถึงที่อื่น) 张飞穿针, 大眼瞪小眼 (เดียวหุ่ยใส่เข็ม ตาใหญ่จ้องตาเล็ก : ร้อนรนหมดหนทาง)

สำนวนที่มาจากนิทานเชิงประวัติศาสตร์ (历史故事) เช่น 四面楚歌 (เพลงรัฐคู่อริทั้งสี่ด้าน : อับจนหรือถูกโอบล้อมโจมตี) จากซือจี๋ (史记) 闻鸡起舞 (ได้ยินไก่ขันก็ตื่นขึ้นรำดาบ : ผู้มีใจเด็ดเดี่ยวและมุ่งมั่น) จากจิ้นชู (晋书)

สำนวนที่มาจากโคลงกลอน (诗歌) เช่น 敬而远之 (เคารพนับถือ แต่ก็ปลีกตัวห่างไม่ยอมเข้าใกล้) จากหลุนอวี่ (论语) 辗转反侧 (นอนพลิกตัวกลับไปกลับมา : ว่าวุ่นใจจนนอนไม่หลับ) จากซือจิง (诗经)

สำนวนที่มาจากคัมภีร์ทางศาสนา (宗教典籍) ที่สำคัญได้แก่ สำนวนที่มาจากคัมภีร์ในลัทธิขงจื๊อ เช่น 天作之合 (สวรรค์นำพาให้เป็นสามีภรรยา กัน) จาก ซือจิง (诗经) 人无远虑, 必有近忧 (คนไม่ตรองการณ์ไกล ความยุ่งยากใจจะตามมา) จากหลุนอวี่ (论语) 见仁见智 (ต่างจิตต่างใจ) จากอี้จิง (易经) และสำนวนที่มาจากคัมภีร์ในศาสนาเต๋า เช่น 以德报怨 (เอาบุญคุณตอบแทนแค้น) จากเหลาจื๊อ (老子) 君子之交淡如水 (มิตรแห่งสุภาพชนบริสุทธิ์ดั่งน้ำ) จากจ้วงจื๊อ (庄子)

เนื่องจากคัมภีร์ทางศาสนาส่วนหนึ่งถูกประพันธ์เป็นโคลงกลอน ทำให้สำนวนที่มาจากคัมภีร์เหล่านี้มีลักษณะเป็นโคลงกลอนเช่นกัน เช่น สำนวนจากหลุนอวี่ อี้จิง ซือจิง เป็นต้น และยังปรากฏสำนวนที่แฝงความเชื่อทางศาสนาเต๋าในวรรณกรรมจีนต่างๆ เช่น 借尸还魂 (ยืมศพคืนชีพดวงวิญญาณ : สิ่งที่สาบสูญไปแล้ว แต่ปรากฏขึ้นใหม่ในนามหรือรูปแบบอื่น) จากเถี่ยวไถ่วี่หลี่ (铁拐李) 灵丹妙药 (ยาวิเศษ : วิธีการที่แก้ปัญหาได้สารพัด) จากหวนเจียงอิง (玩江亭)

3. สำนวนที่ยืมจากภาษาต่างประเทศ เนื่องจากประเทศจีนมีการติดต่อกับชาวต่างชาติมาช้านาน ทำให้เกิดการรับสำนวนต่างประเทศเข้ามาปะปนอยู่ในภาษาจีน ที่เห็นได้ชัดคือสำนวนที่เกิดจากความเชื่อในศาสนาพุทธของอินเดียโบราณ อย่างไรก็ตาม เมื่อศาสนาพุทธเข้าสู่จีน ได้ผสมผสานกับความเชื่อในลัทธิขงจื๊อ และศาสนาเต๋า จนเป็นศาสนาพุทธนิกายมหายานซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในภาษาจีน ปรากฏสำนวนที่ได้รับอิทธิพลทางศาสนาพุทธจำนวนมาก บางสำนวนมาจากคัมภีร์ในศาสนาพุทธของจีนโดยตรง เช่น 皆大欢喜 (ต่างก็ดีใจด้วยกันทั้งสิ้น) จากจินกั๊งจิง (金刚经) 想入非非 (คิดเข้าสู่แดนอันว่างเปล่า : คิดเพ้อเจ้อ) จากเหลียงเหยียนจิง (楞严经) บางสำนวนไม่ปรากฏในคัมภีร์ทางพุทธศาสนา แต่มีเนื้อหาที่แฝงไว้ด้วยความเชื่อในพุทธศาสนา เช่น 三生有幸 (สามชาติมีโชค : โชคดีอันหาได้ยาก) เป็นความเชื่อเรื่องชาติที่แล้ว ชาตินี้ และชาติหน้า 牛鬼蛇神 (ผีวัวเทพู : พวกเลื้อยสิงห์กระต๊าก) เป็นความเชื่อว่ามีนรกมีทวารผี บ้างก็หัวเป็นวัว บ้างก็ตัวเป็นงู

ศาสนาพุทธยังมีอิทธิพลต่อการใช้สำนวนในวรรณกรรมจีน เช่น 孙悟空跳不出如来佛的掌心 (ซุนหงอคงกระโดดไม่พ้นฝ่ามือพระยูไล : ไม่มีทางหนีพ้น) จากไซอิ๋ว (西游记) เป็นความเชื่อเรื่องอิทธิฤทธิ์ของพระยูไลในพุทธฝ่ายมหายาน

นอกจากสำนวนที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธ ยังมีสำนวนจีนที่ยืมมาจากประเทศอื่น แต่สำนวนลักษณะนี้พบไม่มากนัก เช่น 象牙之塔 (หอคอยงาช้าง : ที่ซึ่งนักประพันธ์หรือศิลปินหลุดพ้นจากโลกแห่งความจริง) เป็นสำนวนฝรั่งเศส (tour d'ivoire) 武装到牙齿 (ติดอาวุธไปถึงฟัน : เตรียมพร้อมสรรพ) เป็นสำนวนอังกฤษ (armed to the teeth) 不自由, 毋宁死 (หากไร้เสรีภาพ ก็ยอมตายเสียดีกว่า) มาจากสำนวนสกอตแลนด์ (Give me liberty or give me death)

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าสำนวนจีนจะมาจากแหล่งที่มาใด แต่ละสำนวนก็สามารถสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติด้านต่างๆในสังคมจีนได้ทั้งสิ้น บางสำนวนสะท้อนประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต เช่น 炒鱿鱼 (ผัดปลาหมึก : ไล่ออกจากงาน) 万事开头难 (ทุกเรื่องเริ่มต้นยาก) บางสำนวนสะท้อนธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม เช่น 水落石出 (น้ำลดหินโผล่ : น้ำลดตอผุด) 秋风扫落叶 (ลมฤดูใบไม้ร่วงกวาดใบร่วงเกลี้ยง

: รวดเร็ว) บางสำนวนสะท้อนประเพณี วัฒนธรรมหรือค่านิยมในสังคม เช่น 狮子大开口 (สิงโตอ้าปากกว้าง : เรียกร้องมากเกินไป) มาจากประเพณีการเชิดสิงโตในงานเฉลิมฉลอง 三十年风水轮流转 (สามสิบปีดวงจัญเคลือนย้าย : โชชะตาชีวิตคนต้องมีการเปลี่ยนแปลง) มาจากวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องดวงจัญ 天要下雨, 娘要嫁人 (ฝนต้องตก สาวต้องแต่งงาน) มาจากค่านิยมในสังคม

การใช้เสียงของสำนวนจีน

สำนวนมีรูปแบบการใช้เสียงที่ไพเราะรื่นหู ทำให้สำนวนง่ายต่อการจดจำและถ่ายทอด ที่สำคัญได้แก่

1. ท่วงทำนองเสียง (音调) สำนวนจีนให้ความสำคัญกับท่วงทำนองที่กลมกลืน และการเปลี่ยนแปลงของเสียง จึงมีการจัดเรียงคำให้มีเสียงวรรณยุกต์สูงต่ำ สั้นยาวต่างกันไป โดยเสียงที่ 1 (ˉ) ระดับเสียง 55 และเสียงที่ 2 (ˊ) ระดับเสียง 35 จัดเป็น 平声 (ผิงเซิง) ส่วนเสียงที่ 3 (ˇ) ระดับเสียง 214 และเสียงที่ 4 (ˋ) ระดับเสียง 51 จัดเป็น 仄声 (เจ้อเซิง) เช่น 和风细雨 (ลมเย็นฝนปรอย : ใช้ไม้นวม) hé (平) fēng (平) xì (仄) yǔ (仄) 恶贯满盈 (ก่อกรรมทำเข็ญ) è (仄) guān (仄) mǎn (仄) yíng (平)

2. เสียงสัมผัส (押韵) เกิดจากประโยคสองประโยคขึ้นไป เป็นเสียงสระที่เหมือนกันหรือคล้ายกันของคำท้ายประโยค เสียงสัมผัสเช่นเดียวกับโคลงกลอนนี้ช่วยให้สำนวนเกิดเสียงคล้องจองเป็นจังหวะวรรคตอนที่เด่นชัด เช่น 笑口常开, 青春常在 (เปิดปากยิ้มให้บ่อย เป็นหนุ่มสาวอยู่ประจำ) xiào kǒu cháng kāi, qīngchūn cháng zài 王婆卖瓜, 自卖自夸 (ยายหวังขายแตง ขายเองชมเอง : คุยโวโอ้อวดตนเอง) wáng pó mài guā, zì mài zì kuā

3. การซ้ำเสียง (语音重复) โดยทั่วไปแบ่งเป็น

1) การซ้ำเสียงพยัญชนะ (双声) ใช้คำสองพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะซ้ำกัน เช่น 人多力量大 (มีคนมาก กำลังก็มากตาม) rén duō lìliàng dà

2) การซ้ำเสียงสระ (叠韵) ใช้คำสองพยางค์ที่มีเสียงสระซ้ำกัน เช่น 敷衍塞责 (ทำอย่างขอไปที) fūyǎn sèzé 欢欣鼓舞 (ฮึกเหิมดีใจ) huānxīn gǔwǔ

3) การซ้ำคำ (叠音) หน่วยคำที่ซ้ำอาจอยู่ติดกัน เช่น 小心翼翼 (ระมัดระวังยิ่ง) xiǎoxīn yìyì หรือแยกจากกันก็ได้ เช่น 井水不犯河水 (น้ำบ่อไม่ล่วงล้ำน้ำคลอง : ไม่ก้าวก่ายกัน) jǐng shuǐ búfàn hé shuǐ

4. จังหวะของสำนวน (节奏) สำนวนมีจังหวะที่ชัดเจน จำนวนคำได้สัดส่วน แม้ว่าสำนวนจะมีการแบ่งจังหวะวรรคตอนคล้ายโคลงกลอน แต่จังหวะของสำนวนมีความหลากหลายกว่า โดยอาจต้องพิจารณาโครงสร้างไวยากรณ์และความหมายหน่วยคำ หรือความเคยชินในการอ่านเป็นส่วนประกอบ

1) สำนวนสองพยางค์ (惯用语) ไม่ว่าจะมีโครงสร้างไวยากรณ์แบบใด ก็ต้องอ่านแบบจังหวะ 1-1 ทั้งหมด เช่น 跑-腿 (วิ่งเต้น : วิ่งเต้นทำงานเล็กน้อยให้คนอื่น) 吹-牛 (เป่าวู : ขี้โม้)

2) สำนวนสามพยางค์ (惯用语) จังหวะเกิดจากไวยากรณ์และความหมายของหน่วยคำ มีทั้งจังหวะ 1-2 เช่น 挤-牙膏 (บีบ-ยาสีฟัน : บีบคั้นให้พูดความจริงออกมาทีละนิด) และจังหวะ 2-1 เช่น 靠边-站 (ยืน-ด้านข้าง : ถูกบีบให้ออกจากตำแหน่งหรือสูญเสียอำนาจ) สำหรับสำนวน

สามพยางค์ที่มีโครงสร้างแบบประธาน+กริยา+กรรม พบได้น้อยมาก จังหวะการอ่านอาศัยความเคยชินตามธรรมชาติ โดยอ่านได้ทั้งจังหวะ 1-2 2-1 หรือ 1-1-1 เช่น 狗-吃-屎 (หมากินขี้ : ล้มหัวคะมำ)

3) **สำนวนสี่พยางค์ (成语)** แม้จะมีโครงสร้างไวยากรณ์ที่หลากหลาย แต่จังหวะสำนวนจะเป็นแบบ 2-2 ทั้งหมด เช่น 改朝-换代 (เปลี่ยนแผ่นดินหรืออำนาจการปกครอง) 机不-可失 (พลาดโอกาสไม่ได้) 生老-病死 (เกิดแก่เจ็บตาย) แต่ในกรณีที่เป็น 惯用语 สี่พยางค์ซึ่งพบได้น้อย จะเป็นโครงสร้างกริยา+กรรม จังหวะการอ่านเป็นแบบ 1-3 เช่น 喝-西北风 (ดื่มลมตะวันตกเฉียงเหนือ : ไม่มีอะไรกิน)

4) **สำนวนห้าพยางค์ขึ้นไป** ประกอบด้วยคำจำนวนมาก กำหนดจังหวะตายตัวได้ยาก เช่น 打-如意-算盘 (ดีดลูกคิดสมหวัง : การคิดที่พิจารณาแค่ด้านดี) อ่านได้ทั้งจังหวะ 1-4 และ 1-2-2 三句话-不离-本行 (คำพูดสามประโยค ไม่พ้นอาชีพตน : การสนทนามักหลักไม่พ้นเรื่องการงาน) อ่านได้ทั้งจังหวะ 3-2-2 และ 3-4

ความหมายของสำนวนจีน

สำนวนเกิดขึ้นจากการใช้ในสังคมเป็นเวลานาน เพื่อให้สำนวนมีโครงสร้างที่กระชับ สมดุล ไพเราะรื่นหูง่ายต่อการจดจำและถ่ายทอด จึงเกิดการคัดเลือกหน่วยคำจนเกิดการยอมรับ แพร่หลาย และกลายเป็นกลุ่มคำที่รวมกันอย่างตายตัว หน่วยคำในสำนวนไม่เหมือนหน่วยคำอิสระทั่วไป เพราะความหมายและขอบเขตของการประกอบคำจะถูกจำกัด ไม่อาจเปลี่ยนแปลงหน่วยคำภายในได้ตามอำเภอใจ เช่น 见阎王 (พบพญายม : ตาย) เลือกใช้คำว่าพญายมมาเปรียบเทียบกับตาย เพราะความเชื่อที่ว่าหลังตายทุกคนต้องไปพบพญายมเพื่อพิจารณาบาปบุญที่ได้กระทำความ ไม่อาจเปลี่ยนใช้คำอื่น เช่น เทพเจ้าหรือพระโพธิสัตว์แทนได้

การคัดเลือกคำในสำนวนอาจตัดย่อหน่วยคำให้สั้นลง ดังนั้นสำนวนอาจมีโครงสร้างคำหรือประโยคที่ไม่สมบูรณ์ หรือไม่สอดคล้องกับไวยากรณ์ปัจจุบัน เช่น 我行我素 (ฉันทำฉันแต่เดิม) ถอดความโดยสมบูรณ์ได้ว่า 不管别人怎么样, 我还是照我原来的一套去做 (ไม่ว่าคนอื่นเป็นอย่างไร ฉันยังคงทำตามแบบเดิมของฉัน)

จะเห็นได้ว่าการเข้าใจความหมายของสำนวนนั้นซับซ้อน และยากกว่าการเข้าใจความหมายของวลีหรือประโยคธรรมดา โดยทั่วไปการวิเคราะห์ความหมายสำนวนมี 3 แบบ

1. **สำนวนที่มีความหมายตามหน่วยคำที่ปรากฏ** เข้าใจความหมายได้โดยตรงจากหน่วยคำในสำนวน เช่น 心烦意乱 (จิตใจว่าุ่นความคิดสับสน) 名师出高徒 (ครูผู้เลื่องชื่อก่อเกิดศิษย์ผู้สูงส่ง) อย่างไรก็ตาม คำหนึ่งคำอาจตีความได้หลายความหมาย การเลือกความหมายหน่วยคำที่ถูกต้องให้กับสำนวนจึงเป็นเรื่องสำคัญ มิเช่นนั้นอาจเข้าใจความหมายผิดได้ เช่น 成人不自在, 自在不成人 (ผู้มีความสามารถจะไม่ทำตัวอิสระ) หน่วยคำ 人 ในสำนวนนี้ หมายถึง 人才 (ผู้มีความสามารถ) ไม่ใช่ 人物 (บุคคล) หรือ 一般人 (คนทั่วไป)

การเลือกให้หน่วยคำในบางสำนวนนั้นอาจเข้าใจได้ยาก เพราะไม่ได้สื่อความหมายใดโดยเฉพาะเป็นแค่เพียงความเคยชินในการใช้จนเป็นที่ยอมรับและแพร่หลายในที่สุด เช่น สำนวนที่ใช้หน่วยคำเป็นตัวเลข 胡说八道 (พูดสุ่มกล่าวแปด : พูดสุ่มสี่สุ่มห้า) 低三下四 (ต่ำสามล่างสี่ : ต่ำต้อย) เป็นต้น

2. **สำนวนที่มีความหมายแฝง** สำนวนจีนส่วนใหญ่ใช้ความหมายในเชิงเปรียบเทียบเพื่ออธิบายหรือสื่อความหมายจริงที่ต้องการแสดง เช่น 耳边风 (ลมข้างหู : คำพูดที่ฟังแล้วไม่เก็บมาใส่ใจ) 一叶知秋 (ใบไม้ร่วงใบเดียวก็รู้ว่าฤดูใบไม้ผลิกำลังมา : พบปางบอกเหตุชนิดเดียวก็มองแนวโน้มของเหตุการณ์ออก)

ในกรณีสำนวนที่มีหน่วยคำสมบูรณ์ และโครงสร้างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เมื่อใช้สื่อสารอาจเป็นได้ทั้งความหมายตามตัวอักษรและความหมายแฝง จึงต้องพิจารณาบริบทหรือสถานการณ์ที่ใช้ประกอบ เช่น 穿小鞋 (สวมรองเท้าเล็ก : แกล้งให้เดือดร้อน) ในประโยค 你还是去买合脚的鞋吧! 不要穿小鞋了 (หรือว่าคุณไปซื้อรองเท้าที่พอดีเท้าเถอะ อย่าสวมรองเท้าเล็กเลย) เป็นความหมายตามตัวอักษร แต่ในประโยค 不容许给发表不同意见的群众穿小鞋 (ไม่ให้แกล้งผู้ที่แสดงความคิดเห็นต่าง) เป็นความหมายแฝงของสำนวน

3. **สำนวนที่มีแหล่งที่มา** ต้องอธิบายที่มาของสำนวนจึงจะเข้าใจความหมายที่แท้จริงได้ เช่น 守株待兔 (เฝ้าตาลคอยกระต่าย : เฝ้ารอคอยโชคลาภวาสนา) มาจากเรื่องเล่าว่า ขณะทำงานชาวนาเห็นกระต่ายตัวหนึ่งวิ่งมาชนต้นไม้ตาย เขาดีใจที่ได้อาหารมาเปล่าๆ ต่อมาเขาจึงไม่ทำงานใดๆ ได้แต่เฝ้ารอให้กระต่ายวิ่งมาชนต้นไม้อีก

การวิเคราะห์ที่มาของสำนวน โดยเฉพาะเรื่องเล่า บางครั้งอาจพบมุมมองที่ต่างกัน เช่น 敲竹杠 (เคาะคนไม่ให้ : ชูเชิญหาผลประโยชน์จากคนที่เสียเปรียบ) เวินตวนเจิ้ง (温端政) (อ้างถึงจางเส้าฉี (张绍麒), 2006, 143) อธิบายว่า บ้างก็ว่ามาจากเหตุการณ์ปราบฝิ่นในปลายราชวงศ์ชิง เพื่อหลบการตรวจจับ ผู้ค้ายาจึงยัดฝิ่นไว้ในแพไม้ไผ่ ภายหลังเจ้าหน้าที่รู้จึงเคาะไม้ไผ่ถ่อเรือเพื่อชูเชิญเอาเงิน บ้างก็ว่ามาจากนักท่องเที่ยวนั่งแคร่ไม้ไผ่เที่ยวภูเขา เมื่อคนหาบชะลอความเร็ว นักท่องเที่ยวก็จะเคาะราวไม้ไผ่แสดงให้รู้ว่าจะเพิ่มเงินให้

ไวยากรณ์ของสำนวนจีน

1. **โครงสร้างไวยากรณ์ภายในสำนวน** แม้ว่าสำนวนอาจมีหน่วยคำไม่สมบูรณ์ แต่ภายในสำนวนยังสามารถวิเคราะห์โครงสร้างทางไวยากรณ์ได้ โดยแบ่งเป็น

- 1.1 **สำนวนวลี** ส่วนใหญ่เป็น 惯用语 และ 成语 และมีส่วนน้อยเป็น 俗语 ได้แก่
 - วลีประธาน-ภาคแสดง (主谓词组) เช่น 脸皮-厚 (หน้า-หนา : หน้าด้าน)
 - วลีกริยา-กรรม (动宾词组) เช่น 颠倒-是非 (กลับ-ถูกผิด : กลับตาลปัตร)
 - วลีส่วนขยายนาม (定中词组) เช่น 一锅粥 (ข้าวต้มหนึ่งหม้อ : ยุ่งเหยิง)
 - วลีส่วนขยายหน้ากริยา (状中词组) เช่น 往虎口里探头 (ยื่นหัวสู่ปากเสือ : ทำเรื่องเสี่ยง)
 - วลีส่วนเสริมกริยา (述补词组) เช่น 蒙在鼓里 (ปิดอยู่ในกลอง : ถูกปิดบังเรื่องราว)
 - วลีคู่ขนาน (联合词组) ใช้คำหรือวลีที่มีโครงสร้างไวยากรณ์เหมือนกันตั้งแต่สองขึ้นไปแสดงความสัมพันธ์แบบคู่ขนาน เช่น 家喻户晓 (บ้านรู้-ครัวเรือนทราบ : เป็นที่รู้จักกันดี)

วลีกรรมซ้อนประธาน (兼语词组) ใช้กรรมของส่วนหน้ามาเป็นประธานของส่วนหลัง เช่น 认贼作父 (รับโจรเป็นพ่อ : ไปเข้ากับฝ่ายศัตรู)

วลีกริยาซ้อน (连谓词组) ใช้ภาคแสดงสองส่วน เรียงลำดับการเกิดก่อนหลัง เช่น 叶落-归根 (ใบไม้ร่วง-กลับสู่ราก : กลับมาตายรัง)

1.2 ส่วนวนประโยค ส่วนใหญ่เป็น 谚语 และ 俗语 รองลงมาเป็น 成语 และ 惯用语 ได้แก่

1) ประโยคเดี่ยว (单句)

1.1) ประโยคเดี่ยวแบบประธาน-ภาคแสดง (主谓句) แบ่งเป็น

ประโยคบทภาคแสดงคำนาม เช่น 一分钱二分货 (เงินหนึ่งเฟิน สินค้าหนึ่งเฟิน : จัดสินค้าให้ตามเงินที่ได้รับ)

ประโยคบทภาคแสดงกริยา เช่น 始终不懈 (จากต้นจนจบไม่คลาย : ยืนหยัดมาโดยตลอด)

ประโยคบทภาคแสดงคำคุณศัพท์ เช่น 强扭的瓜不甜 (แตงที่บังคับเก็บไม่หวาน : ทุกซี้เพราะถูกบังคับให้แต่งงาน หรือทำเรื่องร้าย)

ประโยคบทภาคแสดงประธาน-กริยา เช่น 有志者事竟成 (ผู้มุ่งมั่นการทำงาน-สำเร็จ)

1.2) ประโยคเดี่ยวแบบประธาน-ภาคแสดงไม่สมบูรณ์ (非主谓句) ประโยคลักษณะนี้มีโครงสร้างที่เป็นได้ทั้งวลีและประโยค ขึ้นอยู่กับบริบท หรือสถานการณ์ที่ใช้ แบ่งเป็น

ประโยคคำนาม เช่น 纸老虎 (เสือกระดาษ)

ประโยคคำกริยา เช่น 不认识东南西北 (ไม่รู้เหนือใต้ออกตก : ไม่รู้ทิศรู้ทาง หรือมึนหัว)

ประโยคคำวิเศษ เช่น 老掉牙 (แก่ฟันร่วง : เรื่องราวหรือความคิดโบราณล้าสมัย)

ประโยคกรรมซ้อนประธาน เช่น 逼着哑巴说话 (บังคับคนใบ้พูด : แก้งบังคับหัวเล่น)

ประโยคกริยาซ้อน เช่น 睁眼-说瞎话 (ลืมตา-พูดสะเปะสะปะ : โกหกอย่างโจ่งแจ้ง)

2) ประโยคคู่ (复句) แยกได้ 2 แบบ

2.1) ประโยคคู่ขนาน (并列句) ใช้ประโยคที่มีโครงสร้างไวยากรณ์เหมือนกันสองประโยคมาแสดงความสัมพันธ์แบบคู่ขนาน แบ่งเป็น

ประโยคประธาน-ภาคแสดง เช่น 天-当被, 地-当床 (ฟ้า-เป็นผ้าห่ม ดิน-เป็นเตียง : ไรที่ปักพิง)

ประโยคกริยา-กรรม เช่น 睁-一只眼, 闭-一只眼 (ลืม-ตาหนึ่ง หลับ-ตาหนึ่ง : ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น)

ประโยคส่วนขยายนาม เช่น 刀子嘴, 豆腐心 (ปากมีด ใจเต้าหู้ : ปากร้ายใจดี)

ประโยคส่วนขยายหน้ากริยา เช่น 轻举 妄动 (กระทำสะเพร่า ปฏิบัติฉาบฉวย : บุ่มบ่าม)

ประโยคส่วนเสริมกริยา เช่น 吃苦在前, 享受在后 (ทนทุกข์อยู่ก่อน เสพสุขอยู่หลัง)

ประโยคกริยาซ้อน เช่น 头痛-医头, 脚痛-医脚 (หัวปวด-รักษาหัว เท้าปวด-รักษาเท้า : รับมือชั่วคราว ไม่ได้แก้ปัญหาคาที่ต้นเหตุ)

2.2) ประโยคไม่คู่ขนาน (非并列句) ใช้ประโยคที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ต่างกันสองประโยคมาแสดงความสัมพันธ์แบบต่างๆ แบ่งเป็น

สัมพันธ์แบบตัวเลือก (选择关系) เปรียบเทียบว่าเมื่อได้สิ่งหนึ่งก็จะต้องเสียอีกสิ่งหนึ่ง เช่น 宁走一步远, 不走一步险 (ขอเดินทางไกล ดีกว่าเดินทางอันตราย)

สัมพันธ์แบบระดับ (递进关系) ประโยคหลังมีระดับความหมายที่ลึกหรือหนักกว่าประโยคหน้า เช่น 错下一着棋, 全盘都是输 (วางหมากผิดตาเดียว แพ้ทั้งกระดาน)

สัมพันธ์แบบขัดแย้ง (转折关系) ประโยคหน้าหลังขัดแย้ง หรือตรงข้ามกัน เช่น 麻雀虽小, 肝胆俱全 (นกกระจอกแม้มันตัวเล็ก กลับเพียบพร้อมด้วยความกล้า : เล็กแต่ครบครัน)

สัมพันธ์แบบเงื่อนไข (条件关系) ประโยคหน้าแสดงเงื่อนไข ประโยคหลังแสดงผลลัพธ์ เช่น 只要有决心, 黄土变成金 (ขอเพียงตั้งใจ ดินยังเปลี่ยนเป็นทอง : หากตั้งใจ อะไรก็ทำได้)

สัมพันธ์แบบสมมุติฐาน (假设关系) ประโยคหน้าแสดงสมมุติฐาน ประโยคหลังแสดงผลลัพธ์ เช่น 若要人不知, 除非己莫为 (หากไม่ยากให้คนรู้ ตนเองก็อย่าทำ : ทำชั่วไว้ คนเขาก็ต้องรู้)

สัมพันธ์แบบเหตุผล (因果关系) ประโยคหน้าแสดงสาเหตุ ประโยคหลังแสดงผลลัพธ์ เช่น 立竿见影 (พอตั้งราวก็เห็นเงา : เห็นผลทันที)

3) ประโยครวม (多句) จำนวนจีนที่มีส่วนประกอบมากกว่าสองประโยครวมกัน พบน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็น 谚语 เช่น 茶壶里煮饺子, 肚里有货, 嘴里倒不出来 (ต้มก๋วยเตี๋ยวในกาน้ำชา มีสินค้าในตู้แต่ออกจากปากไม่ได้ : คนมีความรู้มาก แต่ปากหนัก หรือถ้อยทอดไม่เป็น)

2. หน้าที่ทางไวยากรณ์ของสำนวน

ในทางภาษาศาสตร์ แต่ละสำนวนถือเป็นหนึ่งหน่วยคำ เมื่อใช้สื่อสารจะทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบต่างๆ ในประโยคเช่นเดียวกับหน่วยคำอิสระทั่วไป ได้แก่

- 1) เป็นประโยค เช่น 船小好调头 (เรือเล็กหันหัวง่าย : หน่วยงานเล็กบริหารปรับเปลี่ยนง่าย)
- 2) เป็นอนุประโยค เช่น 驴唇不对马嘴, 哪里好装配呢? ปากลาไม่ตรงปากม้า (ไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกัน)

- 3) เป็นส่วนประกอบประโยค แบ่งเป็น

บทประธาน เช่น 干打雷不下雨是没有什么作用的。 ฟ้าร้องแต่ไร้ฝน (พูดแต่ไม่ทำ) ไม่มีประโยชน์อันใด

บทกริยา เช่น 这里新建的工厂鳞次栉比。โรงงานสร้างใหม่ที่นี้ตั้งเรียงรายกันอย่างกับเกล็ดปลาซีหวิ (จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ)

บทกรรม เช่น 我是老骨头了, 还说什么? ฉันเป็นกระดูกแก่ (คนแก่) ยังจะพูดอะไรได้

บทขยายคำนาม เช่น 他没脊骨的事多哩! เรื่องไร้กระดูกสันหลัง (ชั่วฉลาด) ของเขาเยอะเลย!

บทขยายหน้ากริยา เช่น 妹妹气急败坏地跑过来。น้องสาววิ่งกระหืดกระหอบออกมา

บทเสริมกริยา เช่น 她窘得不知所措。เขาดี๊ดใจจนไม่รู้จะทำอย่างไรดี

3. สำนวนที่มีลักษณะไวยากรณ์แบบพิเศษ

โดยทั่วไปสำนวนจีนมีโครงสร้างตายตัว แต่บางสำนวนอาจมีลักษณะพิเศษทางไวยากรณ์ที่แตกต่างออกไป ส่วนใหญ่เป็น 惯用语 ที่มีโครงสร้างแบบกริยา+กรรม สามารถแทรกคำหรือวลี ระหว่างกริยาและกรรมได้ โดยโครงสร้างทางไวยากรณ์และความหมายยังคงเหมือนเดิม เช่น 敲边鼓 (เคาะขอบกลอง : คอยพูดสนับสนุนหรือคอยช่วยอยู่ข้างๆ) แทรกวลี 了一阵子 เป็น 敲了一阵子边鼓 (คอยช่วยอยู่ข้างๆ สักพักหนึ่งแล้ว) นอกจากนี้ยังสามารถสลับลำดับคำกริยาและกรรมได้ เพื่อบรรยาย

หรือเพิ่มส่วนขยายหน้ากริยา เช่น 开夜车 (ขับรถค่า : โหมงานกลางคืน) สลับคำเป็น 夜车开得更晚了 (รถค่า ขับจนยิ่งดึกแล้ว) ทั้งนี้ 成语 บางส่วนที่มีโครงสร้างแบบสมดุล (对称) ก็สามารถสลับคำได้เช่นกัน เช่น 声嘶-力竭 : 力竭-声嘶 (เสียงแหบ-แรงหาย : พยายามร้องตะโกนสุดชีวิต)

กลวิธีการใช้ภาษาของสำนวนจีน

สำนวนมีการใช้กลวิธีทางภาษาแบบต่างๆ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังคล้อยตาม หรืออนุমানให้เข้ากับเหตุการณ์ ทำให้เรื่องที่ซับซ้อนเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องอธิบายความมาก ที่สำคัญมี 2 วิธี

1. ใช้การพรรณนา (描绘手段) ใช้ความหมายแฝงมาแสดงความหมายที่ต้องการสื่อ ได้แก่

1.1 อุปมา (比喻) ใช้การเชื่อมโยงของสิ่งที่ต้องการสื่อกับสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ แบ่งเป็น

1) อุปมาแบบตรง (明喻) เปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการสื่อกับสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ 像 如 似 若 仿佛 (คล้าย ดัง เหมือน ประดุจ ราวกับ) เป็นต้น เช่น 时间一份, 贵如千金 (เวลาเสียหนึ่ง มีค่าดังทอง) 心如刀割 (ดวงใจดังมีดกรีด)

2) อุปมาแบบแฝง (隐喻) เปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการสื่อกับสิ่งที่นำมาเปรียบเช่นเดียวกับ 明喻 แต่ต่างกันที่ใช้คำแสดงการเปรียบเทียบ ได้แก่ 是 成为 变成 当 (คือ กลายเป็น เปลี่ยนเป็น ถือเป็น) เป็นต้น เช่น 失败是成功之母 (ความผิดพลาดคือมารดาแห่งความสำเร็จ) โดยบางสำนวนอาจไม่ปรากฏคำแสดงการเปรียบเทียบ เช่น 小树要砍, 小孩要管 (ไม้เล็กต้องตัดแต่ง เด็กเล็กต้องอบรม)

3) อุปมาแบบยืม (借喻) ปรากฏแค่สิ่งที่นำมาเปรียบ แต่ไม่ปรากฏสิ่งที่ต้องการสื่อในสำนวน เช่น 大草包 (กระเป๋าน้ำใบใหญ่ : คนหรือสิ่งที่ไร้ค่า) 孤掌难鸣 (มือเดียวเสียงดังยาก : กำลังน้อยทำให้สำเร็จได้ยาก) โดยบางครั้งอาจมีคำแสดงการเปรียบเทียบร่วมอยู่ด้วย 如影随形 (เหมือนเงาตามตัว : สัมพันธ์แนบแน่นจนไม่อาจห่างกัน) 如狼似虎 (ดุจหมาป่าดังเสือ : กล้าหาญ หรือโหดเหี้ยม)

1.2 อุปลักษณ์ (借代) ไม่กล่าวถึงสิ่งที่ต้องการสื่อโดยตรง แต่ใช้สิ่งหนึ่งมาอ้างแทนอีกสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งที่นำมาแทนต้องมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งเชื่อมโยงความหมายกับสิ่งที่ต้องการสื่อได้ เช่น 只见树木, 不见森林 (เห็นต้นไม้ ไม่เห็นป่าไม้ : เห็นบางส่วนไม่เห็นภาพรวม) ใช้ "ต้นไม้" แทนบางส่วน และใช้ "ป่าไม้" แทนภาพรวมทั้งหมด 情人眼里出西施 (ในสายตาคนรักแลเห็นไซซี : เมื่อรักใครแล้วจะรู้สึกว่าเขาดีไปหมด) ใช้ "ไซซี" ซึ่งเป็นสาวงามในยุคชุนชิวแทนความงาม

1.3 บุคลาธิษฐาน (拟人) พรรณนาสิ่งไม่มีชีวิต หรือสิ่งมีชีวิตอื่นที่ไม่ใช่คนให้มีลักษณะนิสัย พฤติกรรม รวมถึงความรู้สึกเหมือนคนจริงๆ เช่น 高山低头, 河水让路 (เขาสูงก้มหัว แม่น้ำหลีกทาง : ไม่มีอำนาจใดทัดทานพลังมวลชนได้) 猫哭老鼠假慈悲 (แมวร้องไห้แก่หนู แสร้งทำเมตตาสงสาร)

1.4 กล่าวเกินจริง (夸张) ใช้ถ้อยคำเกินจริงพรรณนาสิ่งที่กล่าวถึง ทำให้สื่อความหมายได้ชัดเจน กระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการและอารมณ์คล้อยตาม เช่น 一手遮天 (มือเดียวปิดฟ้า : ปิดบังความจริงไว้) 鸡窝里飞出金凤凰 (หงส์ทองบินจากกรังไก่อ : เกิดปาฏิหาริย์ขึ้น)

2. ใช้โครงสร้างทางภาษา (语言表现手段) อาศัยรูปแบบคำ หรือโครงสร้างไวยากรณ์ที่สมดุล ช่วยเสริมให้ความหมายของสำนวนชัดเจนเข้าใจง่าย ได้แก่

2.1 แบบคู่สมดุล (对偶) ใช้ลีลาหรือประโยคสมดุลที่โครงสร้างเหมือนกัน มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน

เช่น 前因-后果 (เหตุแรก-ผลหลัง : วิธีของเรื่องราว) 远在天边, 近在眼前 (ไกลอยู่ขอบฟ้า ใกล้อยู่ต่อหน้า)

2.2 แบบเรียงร่วม (排比) ใช้วลีหรือประโยคที่มีโครงสร้างเหมือนหรือคล้ายกันตั้งแต่สามขึ้นไป เนื้อหาโดยรวมเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน เช่น 说金子晃眼, 说银子傻白, 说铜钱腥气 (ทองคำพร่าตา เงินก็ขาวจนเซ่อ เหรียญทองแดงก็เหม็นคาว : ไม่ละโมภะอยากได้เงินทอง)

2.3 แบบเชื่อมต่อ (顶真) ใช้วลีหรือประโยคสมมูลที่มีโครงสร้างเหมือนหรือคล้ายกันเชื่อมต่อกันโดยใช้คำท้ายของส่วนหน้าเป็นคำต้นของส่วนหลัง เช่น 好手不敌双拳, 双拳难敌四手 (มือดีไม่สู้สองหมัด สองหมัดยากจะสู้สี่มือ : อย่าเอาไม้ซีกไปขัดไม้ซุง)

2.4 แบบสมมาตร (回环) ใช้การสลับลำดับหน้าหลังของวลีหรือประโยคให้มีโครงสร้างสมมาตร เช่น 人人为我, 我为人人 (ทุกคนเพื่อฉัน ฉันเพื่อทุกคน : พึงพาอาศัยกัน) 泥和水, 水和泥 (โคลนเข้ากับน้ำ น้ำเข้ากับโคลน : รวมกันเป็นหนึ่งเดียว)

กล่าวโดยสรุป ด้านนิยาม สำนวนจีนแม้จะมีความหมายใกล้เคียงสำนวนไทย แต่การแบ่งประเภทใช้รูปแบบโครงสร้างมากกว่าความหมายเนื้อหา ด้านที่มา สำนวนจีนมาจากทั้งที่เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน และยืมจากภาษาต่างประเทศ ซึ่งล้วนสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของสังคมจีนด้านต่างๆ ด้านการใช้เสียง มีทั้งแบบท่วงทำนอง เสียงสัมผัส การซ้ำเสียง และจังหวะ ช่วยให้สำนวนไพเราะรื่นหู คล่องจองง่ายต่อการจดจำและถ่ายทอด ด้านความหมาย สามารถตีความสำนวนได้จากทั้งหน่วยคำที่ปรากฏ ความหมายแฝง และแหล่งที่มา ด้านไวยากรณ์ สำนวนเกิดจากการรวมกันของหน่วยคำเป็นวลีหรือประโยคแบบตายตัว ไม่อาจเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในได้ตามอำเภอใจ แม้สามารถวิเคราะห์โครงสร้างภายในสำนวนได้ แต่สำนวนผ่านการคัดเลือกหน่วยคำจากการใช้เป็นเวลานานของคนในสังคม สำนวนส่วนใหญ่จึงมีโครงสร้างภายในไม่สมบูรณ์ และไม่ตรงตามไวยากรณ์ปัจจุบัน เมื่อใช้สื่อสาร สำนวนทำหน้าที่เช่นเดียวกับคำอิสระทั่วไป สามารถเป็นได้ทั้งประโยคและส่วนประกอบประโยค ด้านกลวิธีการใช้ภาษา สำนวนใช้การพรรณนาและโครงสร้างทางภาษาช่วยให้สื่อความหมายได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย จากข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของสำนวนจีนด้านต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมา หากสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนสำนวนจีน จะช่วยให้ผู้เรียนศึกษาทำความเข้าใจ และใช้สำนวนจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อ้างอิง

- บุญลิริ สุวรรณเพ็ชร. (2546). ปทานุกรม สำนวน สุภาษิต และคำพังเพยไทย. กรุงเทพฯ :
เอสแอนด์เคบีคส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). สำนวนไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ลาดพร้าว.
- 崔希亮. (2005). 汉语熟语与中国人文世界. 北京 : 北京语言大学出版社.
- 王德春. (2006). 语言学通论 (修订本). 北京 : 北京大学出版社.
- 王勤. (2006). 汉语熟语轮. 济南 : 山东教育出版社.
- 温端政. (2005). 汉语语汇学. 北京 : 商务印书馆.
- 尹邦彦. (2005). 汉语熟语英译词典. 上海 : 上海外语教育出版社.
- 中国社会科学院语言研究所词典编辑室. (1996). 现代汉语词典. 北京 : 商务印书馆

REBUILDING MAMA'S HOUSE–AN ETHNOHISTORICAL RECONSTRUCTION AND HOMECOMING OF THE BUNUN ON TAIWAN

*Steven Andrew Martin*¹

Abstract

This study is the ethnography of three members of an indigenous Bunun family on Taiwan. In 1941, during the Japanese occupation era, the family was forced to abandon their home. The research moved to conceptually reconstruct their domicile through in-depth interviews followed by a 19-day mountaineering expedition to the remote village of Takivahlas in the Laipunuk region. The research reveals four stages of indigenous adaptation and reconstruction over time as access to knowledge and new resources became available. Ultimately, the study pinpoints the severity and outcome of foreign cultural incursion and sheds light on the cultural revival and homecoming of the Bunun with the house as a point of contact with the past; it serves to reconcile the past with the present to produce a lasting story and insight to Bunun epistemology and heritage for English readers.

Keywords: Taiwan aborigines, Austronesian, Bunun, Laipunuk, ethnohistorical

¹ Lecturer, Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
martin@phuket.psu.ac.th

สร้างบ้านใหม่ให้หมำมำ การบูรณะและสร้างที่อยู่อาศัย ของคนพื้นเมือง บ้านนัน ผ่านการศึกษาประวัติความเป็นมาของชนเผ่า

สตีเวน แอนดรู มาร์ติน ²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ใช้เวลาหกปีในการเก็บข้อมูลทางด้านชาติพันธุ์ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน โดยเริ่มตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2547 กลุ่มตัวอย่างเป็นชนเผ่าบ้านนันดั้งเดิมในไต้หวัน การบันทึกภาพและเสียงได้นำมาใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อบันทึกเรื่องราวเล่าจากความทรงจำและความเข้าใจลักษณะต่างๆ ของบ้าน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ย้ายถิ่นฐานละทิ้งบ้านเรือนของพวกเขา เนื่องจากการเข้าครอบครองของประเทศญี่ปุ่นในช่วงปีพุทธศักราช 2484 การวิจัยนี้มีแนวคิดในการบูรณะที่อยู่อาศัยให้กับหมู่บ้านห่างไกลชนเผ่าภูมิลำเนาภูเขาสูงในแคว้นตาคิवालและไลปคั่นค โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์ที่เน้นเขา และบันทึกลักษณะที่ตั้งของบ้าน ข้อมูลจากการสำรวจได้นำไปให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสามคนใช้ควบคู่กับความทรงจำของพวกเขาเพื่อออกแบบและวาดโครงสร้างพื้นบ้าน จากการวิจัยนี้ยังพบว่าการบูรณะซ่อมแซมบ้านเรือนนั้นประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน ที่ให้ความรู้และเป็นแหล่งข้อมูลใหม่ที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการบูรณะบ้านเรือนครั้งนี้ได้มีการเดินทางไปสำรวจพื้นที่ ที่เป็นที่ตั้งของบ้านเป็นจำนวน 2 ครั้ง ก่อนที่จะลงมือบูรณะและสร้างบ้านจริงๆ ในปีพุทธศักราช 2550 และ 2551 แต่อย่างไรก็ตามความพยายามในการสร้างบ้านขึ้นมาใหม่อีกครั้งนั้นไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องมาจากกำลังแรงของพายุไต้ฝุ่นมรกตในปีพุทธศักราช 2552 การวิจัยนี้มุ่งศึกษาวัฒนธรรมต่างประเทศที่มีบทบาทเข้มข้น และยังศึกษาการฟื้นฟูวัฒนธรรมและบูรณะบ้านเรือนของชนเผ่าบ้านนัน โดยนำบ้านมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยเรียบเรียงรายละเอียดและเรื่องราวในอดีต ซึ่งบ้านเปรียบเสมือนตัวแปรสำคัญเชื่อมโยงความเป็นมาของเผ่าพันธุ์จากอดีตสู่ปัจจุบัน ประกอบกับการวิจัยเชิงสำรวจนี้ ยังเผยแพร่เรื่องราวอันยาวนานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและประเพณีของชนเผ่าบ้านนันให้กับกลุ่มผู้อ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง

คำสำคัญ: ชาวพื้นเมืองไต้หวัน ภาษาออสโตรเนเซียน ชนเผ่าบ้านนัน แคว้นไลปคั่นค เกี่ยวกับความเป็นมาของชาติพันธุ์

² อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
martin@phuket.psu.ac.th

Introduction

Mystery surrounds the exact origin of Taiwan's indigenous peoples. Scholars generally agree that they are Austronesian language speakers (the Formosan languages in particular), yet they belong to different stocks of people. At the time of writing the Taiwan government recognizes fourteen ethno-linguistic groups on the island (including the Yami on Orchid Island). The following research is centered on one of these groups, the high-mountain Bunun of southern Taiwan who once lived in the remote villages of Laipunuk (Ne Ben Lu) (Figure 1). The study is based primarily on the ethnography of two Bunun elders (brother and sister) and seeks to conceptually reconstruct their house site which was burned and abandoned in 1941 at the hands of the Japanese police following the Laipunuk Incident of 1941.³

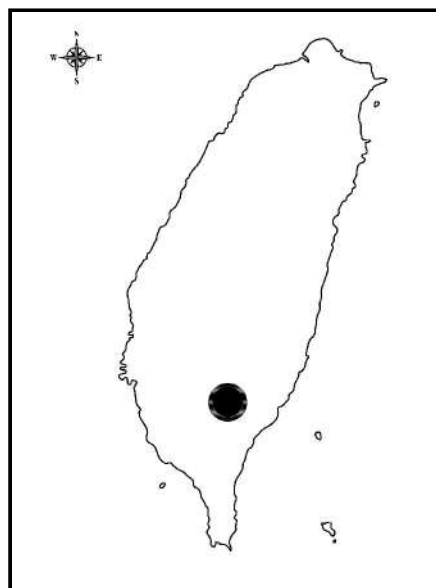

Figure 1: Location of Laipunuk, Taiwan

The Japanese colony on Taiwan

The island of Taiwan was essentially handed over to the Japanese during the Treaty of Shimonoseki (1895) and a systematic colonization

followed. However, the Japanese encountered fierce and unanticipated resistance from indigenous peoples, particularly those in remote mountain areas. Lee (2006 personal communication)⁴ explains, "The aborigines were on their home territory, were acclimated to the rugged mountains and jungles, and were prepared to defend their native lands at all costs. The Japanese did not anticipate the will and strength of these peoples. Consequently, the Taiwan aborigines gave the Japanese a bloody nose." On the whole, the Japanese waged a 50-year campaign to take control of the mountain areas which began in the north of the island and pushed southward. The last hours of resistance against the Japanese occurred in the high mountains of southern Taiwan and specifically the region of Laipunuk. Thus, Laipunuk was the final frontier of the Taiwan aborigines and the Bunun in particular.

³ The 'Laipunuk Incident' refers to a bloody rebellion against the Japanese police led by 'Haisul', a disgruntled Bunun man who had lost his land and then his family to disease, events that he blamed on the forced relocation to the lowlands.

⁴ Lee, Chong Lin is a specialist on the Japanese Colony on Taiwan.

The Bunun of Laipunuk

The Bunun are divided into five ethno-linguistic groups: Takituduh, Takibakha, Takbanuaz, Takivatan, and Isbukun. The Isbukun dialect forms the largest group and is widespread but not restricted to Nantou, Haulien, Kaohsiung, and Taitung Counties. The five Bunun dialects are more than just linguistic groups; they are, "Characterized not only by distinctive dialectal and cultural features, but by a sort of tribal consciousness and tendency toward political cohesion" (Huang, 1988).⁵ The Bunun were known to be headhunters, fierce warriors, and a high-mountain people hostile to outsiders, including other aboriginal groups, the Chinese, and the Japanese. According to Bunun oral history, the Bunun people originally lived on the western plains of Taiwan and likely moved to the mountains before or during the 18th century. Since the time of the earliest Japanese ethnographers in Taiwan, the Bunun were documented as the traditional inhabitants of the highest mountain areas. It was common for the Bunun to build their houses at elevations of one or two thousand meters above sea level. A survey done in 1929 by the Japanese scholar Kano indicated that approximately two-thirds (68.2%) of all Bunun settlements were located above one thousand meters (Huang, 1998, 32).

The Laipunuk region it is an alpine watershed, comprised of an arc of mountain peaks and ridges which are the source of numerous small streams and rivers. The region is located primarily within Yen-Ping Township, Taitung County and covers approximately 15,084 hectares of natural forest. Figure 2 identifies the topography and toponyms corresponding to the research.

⁵ Huang references Mabuchi (1951, 44).

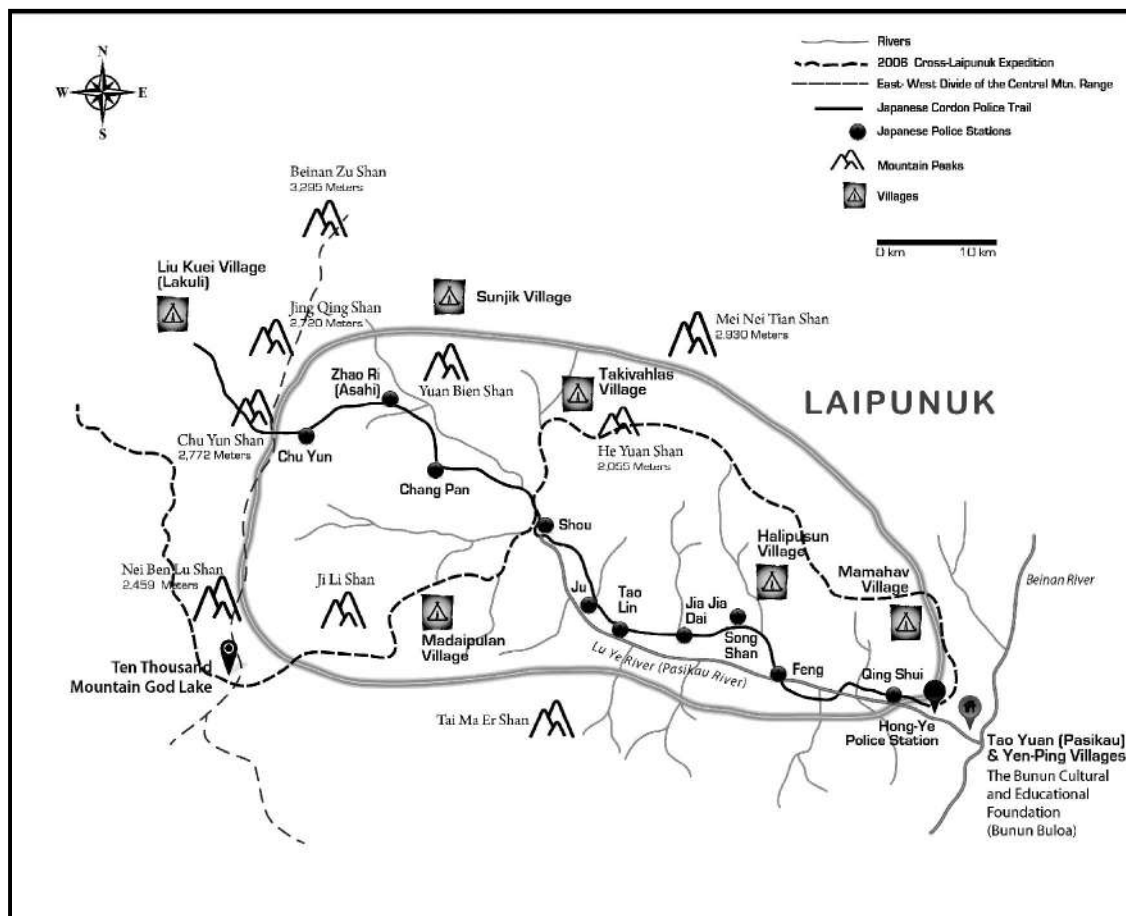

Figure 2: Topography and Toponyms of Laipunuk

Source: S. A. Martin (2011)

Methods

This qualitative research uses an ethnohistorical case study approach, which is an appropriate methodology when a holistic, in-depth investigation is needed to integrate oral history with limited existing literature and exploratory research. Ethnohistory is generally considered as an anthropological study of cultures lacking a written history of their own through the examination their oral traditions and comparing them against existing external evidence, including the written accounts from other cultures. This study seeks to reconstruct the Bunun cultural tradition through the identification of place, the evolution of a Bunun house construction, and the recognition of the Bunun cultural heritage of Laipunuk.

This research is an ethnohistorical reconstruction whereby three family members participated in sharing their individual and collective knowledge of the place in question.

"Mama" in this research refers to Langus Istanda;⁶ Biung Istanda⁷ refers to Langus Istandas' older brother; and Nabu Istanda refers to Langus Istandas' youngest son. Langus and Biung Istanda served as the primary informants whereas Nabu Istanda served as the translator as well as a guide in the nineteen day mountaineering expedition to Laipunuk.

The informants were chosen for the following reasons. First, I had access to field data for them stemming from a comprehensive ethnographic research conducted from 2004 to 2006 (Martin, 2006). Secondly, the Istanda family had initiated an indigenous cultural revival movement, the Bunun Cultural and Educational Foundation, which was founded by Langus Istanda's eldest son, Pastor Bai Guang Sheng (Biung Husungan Istanda). The Bunun Cultural and Educational Foundation provided key components to this study: access to essential knowledge on Laipunuk history; location for interviewing; participation in the 2006 expedition to Laipunuk region; and translation assistance.

The recordation of oral history, which formed the heart of the study, employed digital video and audio recording equipment. All questions presented to the informants were generated by the researcher and written in English. All questions were presented by Nabu Istanda (interviewer) to Langus Istanda and Biung Istanda (informants) in the Isbukun dialect of Bunun. Nabu Istanda also served as an informant. Information was recorded and translated, and unclear findings were presented to informants for clarification. Translation from Bunun to English was conducted solely by the interviewer and the researcher by viewing and reviewing videotapes. All transcription was done by the researcher. Bunun language, including toponyms, integrated into the documentation of the research has been placed in italics. Narratives presented herein do not always follow proper English grammar.

Interviews took place in two distinct contexts, those before and those after the expedition to Laipunuk. Pre-expedition interviews were used to gather knowledge and

⁶ Mama is the name most commonly used among family members, the local community, and at the Bunun Cultural and Educational Foundation for Langus Istanda and was therefore adopted in this research.

⁷ Biung Istanda is most often referred to as 'Tama Biung'. Tama is the Bunun term for uncle; it may also be used as a sign of respect. Tama Biung is the name used by his family members, the local community, and at the Bunun Cultural and Educational Foundation and has been integrated into this research for clarity.

details surrounding the story of the house, including its construction, location, and destruction. Subsequently, an exploratory research was conducted (January, 2006)⁸ to locate, study, photograph, video tape, measure, and sketch the house site. The house site had been previously located and identified in earlier expeditions conducted by individuals and family members from the Bunun Cultural and Educational Foundation.

Post expedition interviews integrated the presentation of photographs, video tapes, and field sketches based on the researcher's measurements of the remains and other findings to the informants. Based on the synthesis of these findings, house sketches were generated by researcher and local artisans at the Bunun Cultural and Educational Foundation. The sketches served as visual aids to facilitate and validate the informants' memories and to serve as reference figures for this report. Sketches were digitally enhanced and evolved in both design and detail as missing information was added at the discretion of the informants. Figure 3 is a conceptual framework for the ethnohistorical field research.

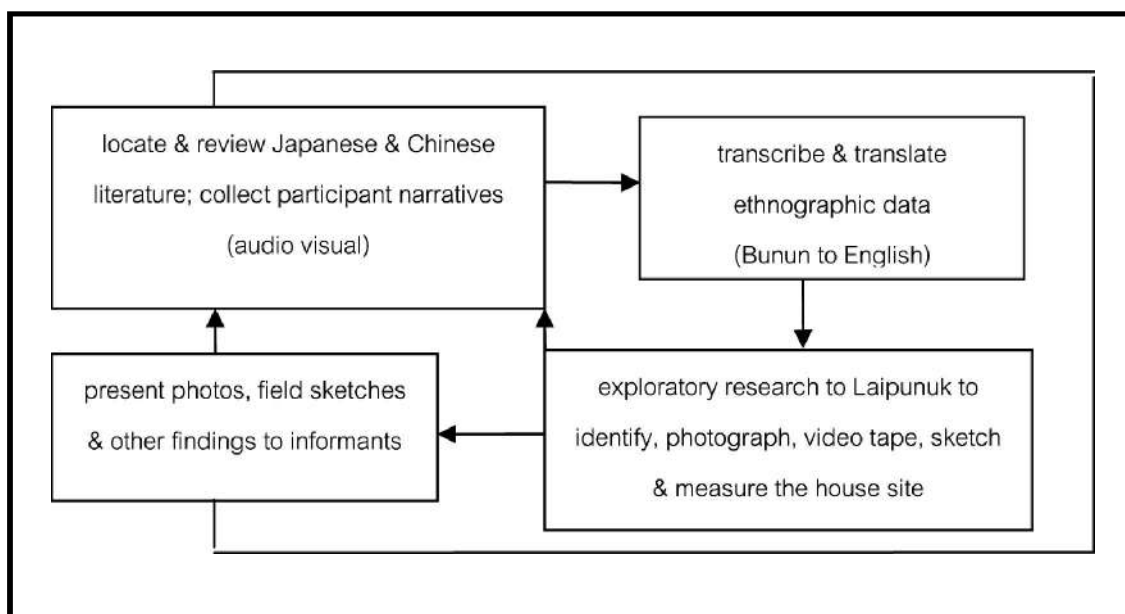

Figure 3. Conceptual Framework for Ethnohistorical Research

⁸ January was chosen as an appropriate season for the expedition as snakes are in hibernation for the winter and there is no threat of typhoons.

FINDINGS

Nabu Istanda—the identification with place

Nabu Istanda (1964-)

The Bunun custom is to bury the umbilical cord, the busuh, directly in front of the door of the house. The busuh site then becomes a sacred place for the individual and the family; it is symbolic of connecting life with the land. This tradition was broken when the Japanese removed the Bunun from Laipunuk in 1941. The Laipunuk elders were unwillingly separated from their busuh site and many still feel a sense of disconnection and longing to reconnect. Traditional houses were made by digging into a hillside and constructing an

*earth and stone terrace in front to provide a level or split-level foundation. Although stone is considered the customary material for building, the Bunun quickly adapted to new areas by making use of whatever raw materials were available, including wood, bark, reeds, etc. The Bunun often abandon their houses and fields to move to new areas in search of better hunting grounds and fertile soil to grow millet (*sateria italic*). As they practice in-house burial, when a family member dies in a way considered unnatural, they abandon the house and resettle in a new area. Tama Biung often told me that the Bunun are a 'moving people' and our elders believe that the survival of Bunun culture depends on this 'movement'. Today, I believe the 'movement' needed to conserve and revive the Bunun cultural heritage is to go back to Laipunuk. Rebuilding 'Mama's' house is the action and the symbol of this century.*

Langus Istanda—our Takivahlas house

Langus Istanda (1920-)

We used to be divided by the mountains, but the hunters would meet when they went hunting and they would communicate. They had information exchange; everyone was sharing information. We knew about Japanese and everyone decided to leave and come to the Takivahlas area of Laipunuk. We all came together. Although I was very young, I remember my father Anu moved us to Takivahlas. He carried the roofing materials on his back from Sunjik village area. This was kalabatune⁹ bark for both

⁹ Biung Istanda believes that it was banil (Taiwan yellow cypress) bark.

roofing and siding. Our family house went through several stages of construction and reconstruction, and then later he rebuilt it using tagnas¹⁰ leaves for roofing and tagnas reeds for siding. I remember we used these same tagnas reeds for bedding. Then later, after living in Takivahlas, my father learned both the skill to cut slate and the technology to construct with slate. This work utilized special iron tools likely gained through trade with outside cultures. I think that maybe the entire house was made of slate when I last saw it; the sides were likely stone all the way to the roof at that time. I remember my mother and father were crying when they learned the Japanese would set fire to the houses in Takivahlas village; we saw the smoke in the distance as the Japanese marched us down the trail to the lowlands.

Biung Istanda—our Takivahlas house

Tama Biung Istanda
(1917–2007)

Our tainidalan¹¹ at Takivahlas was a man called 'Tahai Binad' from Mundavan¹² of Istanda family. We carried the banil bark to Takivahlas from Sunjik, so our first house was made of banil but later we used tagnas reeds for the walls and roof, then later we built a rock house. We have seen this type of rock house before, so we learned from other people, maybe from Rukai or Paiwan people. I think when the men went hunting or headhunting we saw the Rukai or Paiwan rock house. In Laipunuk everyone was making the stone house. If Bunun have rock, we use it. I was too young

to help build our house in Takivahlas, maybe just five or six years old. Our house had windows, but not a shooting window like our house in Sunjik. Our house was rock on three sides but had wooden boards in the front. The beds were around the sides and against the walls. Our beds in Takivahlas were made of tagnas reeds and with leather, fiber, and cloth to put on top, and it was warm because we also had the stoves. And we had blankets made of goat skin called gulung. The front wall of the house was wood, and when you opened the door, the bachilasan (granary) was straight ahead.

¹⁰ Tagnas: A type of high-mountain indigenous reed (*mischanthus floridulus*).

¹¹ Tainidalan: The title given in Bunun culture to the first person to locate and 'to open' (bless) the land.

¹² Mudavan is located north of Laipunuk in the Central Range.

Next to the granary was a small place to keep the things that we used for our ceremonies. Our ceremony items could be placed on either side of the granary, it didn't matter.¹³ The granary was supported by four banil posts so it was about a meter off the floor. As soon as we built the house, there were two stoves inside. My father Anu was always kind and good, and wanted to share his wisdom. Everyone always wanted to come to his banin (stove). There were two stoves; I don't know why we had two stoves, maybe because of separate responsibilities, but not because of samu (taboo), maybe because there were two brothers so we had two stoves. I remember the luluman (pig pen) didn't have a door and that it was to the left side of the house. We kept and fed the pigs inside and didn't let them walk around freely. We also had a tuluk (chicken house). Many years later I went back and saw the house foundation and area. That was during the Kuomintang forestry time in the 1970s.

The field research

The Global Positioning System (GPS) coordinates of the house were recorded as 240814 + 2540986 at an elevation of 1,365 meters. The ground slope was approximately fifteen to twenty degrees and the house foundation faced downhill and toward a stream. There were approximately thirty house foundations in the area. The nearest foundation to the house site was approximately ten meters away.

All measurements were taken from the inside of the walls, and the researcher added two feet six inches (the approximate width for each wall) in order to get the correct external dimensions.¹⁴ Sample photographs of the house site show the pig pen as viewed from the corner of the house (Figure 4), and the house foundation as viewed from the rear corner of the house (Figure 5). Trees growing in the house site were planted by the Taiwan Forestry Bureau (TFB) in the 1970s.¹⁵

¹³ Many aspects of Bunun culture are characterized the polarity of hanitu, whereby spirits are either good or evil, and this type of thinking may correspond to the positioning of things in the house. Hanitu corresponds to the Bunun concepts of masial (good) and makuang (bad).

¹⁴ In order to present a concise research, the details and measurements recorded, including the researcher's original field sketch of the house floor plan, have not been provided here, rather these findings were presented to the informants at the Bunun Cultural and Educational Foundation for clarification and new digital map was produced displaying the combined results (Figure 9).

¹⁵ For nearly thirty years after the Japanese left Laipunuk the region remained untouched. However, to gain access to valuable yellow cypress, Taiwan Forest Bureau (TFB) launched a logging campaign into the upper elevations of Laipunuk in the early 1970s. Exploratory research (Martin, 2006) found that the forestry road has eroded to narrow foot trails broken by landslide areas.

Figure 4: Takivahlas House Pig Pen

Figure 5: The Takivahlas House Foundation

Conceptual reconstructions

Upon returning to the Bunun Cultural and Educational Foundation, the interview process re-commenced with the support of the visual aids produced by the researcher. Sketches of the house were generated to represent each stage of development. Drafts were presented to the informants and alterations were made until they met the approval of the informants for each of the three phases as depicted in Figures 6, 7 and 8: bark and river rock sides with bark roof; tagnas reed and river rock sides with tagnas reed roof; and river rock sides with slate roof..¹⁶

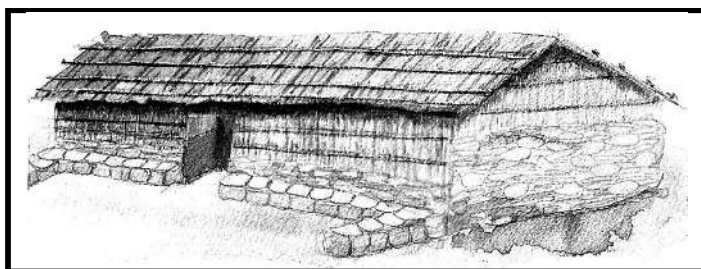

Figure 6: Bark Roof

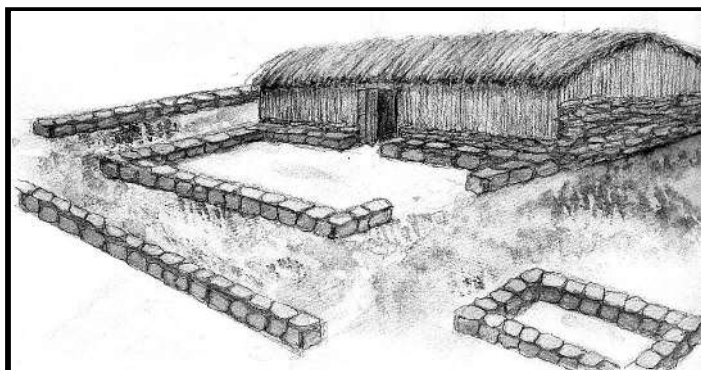
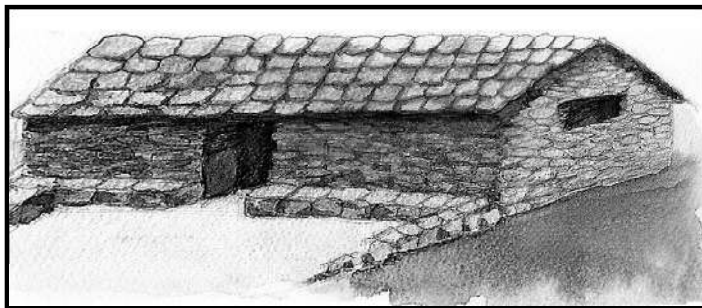

Figure 7: Tagnas Reed Roof
(Pig Pen in Bottom Right Corner)

¹⁶ According to Biung Istanda, part of the front wall of the house was made of wood. This corresponds to the field observations which were unable to identify the ruins of a rock wall at the front of the house site.

**Figure 8: River Rock Sides
and Slate Roof**

With the support of Figures 4 through 8, and through viewing the researcher's original drawing and the corresponding measurements taken in the field, as well as photos and video tapes, the informants directed the final house site spatial plan. Langus and Biung Istanda worked together on June 13, 2006 to complete the project by identifying the location of the beds, stoves, and granary (Figure 9). They were unable to identify the rock pile east of the house.¹⁷

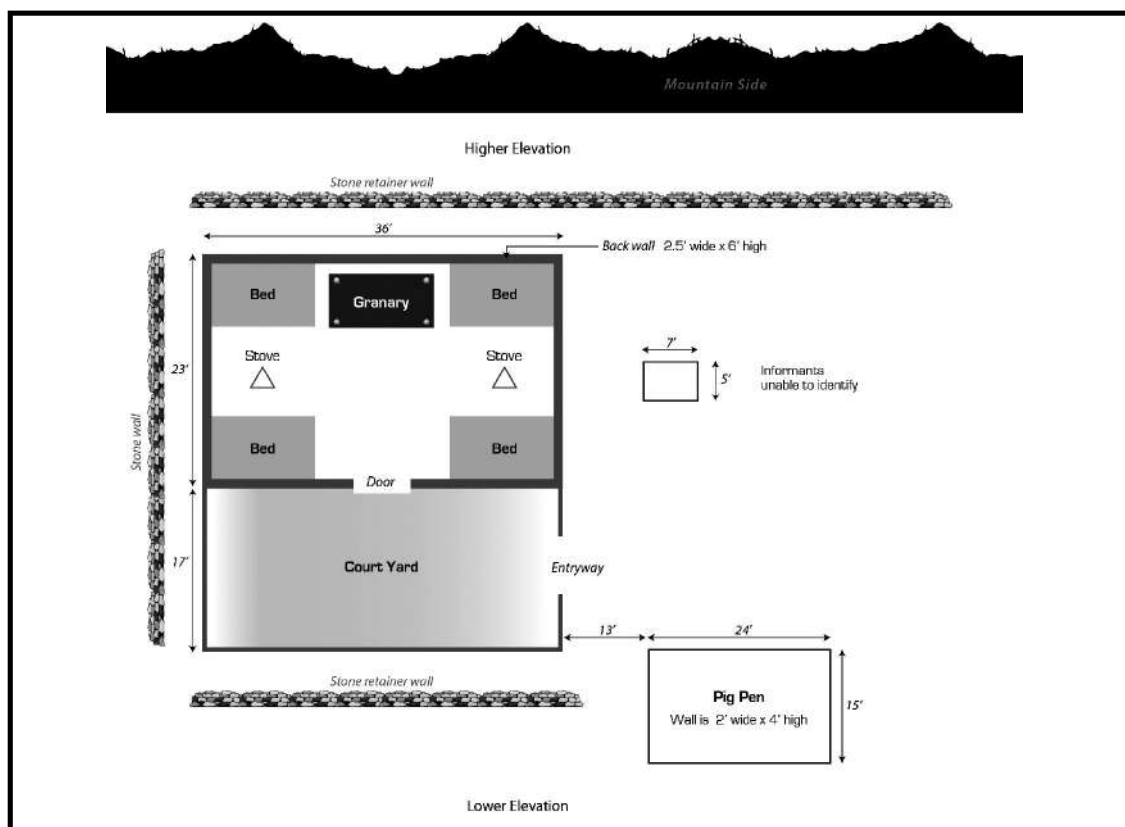

Figure 9: Digital Version of House Spatial Plan
(based on researcher's field sketch and detailed with the informant's memories)

¹⁷ Nabu and Biung Istanda suggest that the rock pile is from the Taiwan Forestry Bureau era

CONCLUDING THOUGHTS

The definitive hour of the research came with the rebuilding of the house with local materials during the 2007 and 2008 expeditions. However, on 8 August 2009, Typhoon Morakot caused severe landslides in the region and subsequent attempts to reach the site in 2010 failed. Nonetheless, the 2008 expedition marked the fourth construction of the house, rebuilt with a change in materials and various modifications. The house was structured in a 'log cabin' style using poles fashioned from the nearby pine forest (which had been planted and then abandoned during the Taiwan Forestry Bureau in the 1970s). Figure 10 was taken in January 2008 as shows the house fully rebuilt and occupied. Although the January 2011 expedition reached the house site one and a half years after the events of Typhoon Morakot, the roof had partially collapsed, and at the time of writing, planning was underway for repairs and the results have not been included in this research.

Figure 10: Mama's House Post-Construction
Photo provided by Nabu Istanda (2008)

Spatially, the Takivahlas village was larger than traditional Bunun villages and houses were constructed closer together. Biung Istanda recalls that there were larger window openings on the houses in Takivahlas than traditional Bunun houses in other areas, representing a shift in normal construction style, which would only have had a small window or gun slot for defensive purposes against other headhunting groups. These changes may indicate that there was a lessening for the need in fortification, and indicates a shift in the Bunun social environment. This may indicate that the Bunun were living communally and in a larger village atmosphere compared to previous centuries, and that various groups and families had come together in Laipunuk because the Japanese had taken control of the contiguous regions.

Given time and circumstance, the Istanda house foundation showed no evidence of the construction and reconstruction which Langus and Biung Istanda recounted, other than that the side and rear walls were made of stone and that there was no stone used for the front wall. Based on researcher's observation, and following informant's testimony that the Japanese burned the house; the fire likely caused the wood used to support the roof to collapse and the slate roofing material to shatter (indeed slate and shale were scatted on the ground). Additionally, the Taiwan Forestry Bureau had been active in the area and the pine trees planted in and around the structure were as large as two feet in diameter and this activity disturbed the site considerably.

Based on this ethnohistorical research, the Istanda family witnessed material, technological, and spatial changes in the development of their domicile while in Laipunuk. Originally the house was built with the materials that they were familiar with and already had in the original village of Sunjik. Subsequently, the house was rebuilt with tagnas reeds, a local and readily available natural material. Technologically speaking, they learned about using slate for construction from other people already in Takivahlas or from the Paiwan or Rukai ethnic groups. The fourth construction of the house, 70 years after the third, utilized new resources and building insights, namely pine wood, metal saws, and tarpaulins. As in the previous century, the Bunun adapted and utilized the materials at hand; they incorporated the design and will of the times.

The research confirms that the Bunun have a strong sense of place regarding their 'home' and the fortitude to return 'home' has been transmitted and carried by subsequent generations in the face of severe cultural degradation. The ethnohistorical reconstruction proposed in this research came full circle at the will and power of the Laipunuk descendents who braved several mountaineering expeditions to Takivahlas to plan and execute the reconstruction of Mama's house. Although the Bunun were once

again cutoff from Laipunuk by the events of Typhoon Morakot,¹⁸ the ethnohistorical reconstruction provided a methodology for the reconciliation to the loss of traditional lands, culture, and language; it serves as a path for the homecoming of the Bunun, both conceptually and in practice and exemplifies the resilience of the Bunun heritage.

LIMITATIONS TO THE STUDY

Distinguishing meaning and clarity of life experience through the course of translation and transcription of Bunun and Japanese to English posed limitations to the study; and informants were not always accessible due to their ages and health. Informants were not always clear regarding the conceptual drawings and images produced during the research for four reasons: (1) the gap of over 60 years since informants last experienced the site; (2) informants were children at the time in query; (3) a sense of unfamiliarity with the media employed in the research (video and audio equipment, and the use of photographs, drawings, diagrams); and (4) less than perfect vision. The remoteness of the Laipunuk area, coupled with the dangers faced to reach the Takivahlas house site, make expeditions costly and come at considerable risk to human life. For safety reasons, such as unstable mountain areas, typhoons, and poisonous snakes, expeditions were only allowed during the months of January and February when heavy rains and typhoons were unlikely and snakes were in hibernation. Therefore, there were enormous gaps in time during the research.

ACKNOWLEDGEMENTS

This ethnography would not have been possible without Tama Biung Istanda (1918–2007), Langus Istanda, and her son Nabu who provided the heart and soul of this research. I would like to thank the Bunun Cultural and Educational Foundation and the College of Social Sciences at National Cheng Chi University in Taiwan, and the Faculty of International Studies at Prince of Songkla University in Thailand. Any errors in the translation or presentation of the material are my own.

¹⁸ It has been suggested that the deforestation and loss of the Taiwan yellow cypress trees in the 1970s and 1980s logging industry are partially to blame for the massive landslides caused during the typhoon.

References

- Baudhuin, R. F. (1960). **Selected readings translated from traditions and myths of the Taiwan aborigines compiled by Ogawa and Asai, ca. 1930** (Translated by R. F. Baudhuin, 1960). Taipei: Institute of Ethnology, Academia Sinica.
- Chiu, C. (1973). **Kinship structures of the Bunun**. Unpublished doctoral dissertation, University of Georgia, Greece.
- Huang, Y. (1988). **Conversion and religious change among the Bunun of Taiwan**. Unpublished doctoral dissertation. London: School of Economics and Political Science, United Kingdom.
- Huang, Y. (1995). The "great man" model among the Bunun of Taiwan. In Li, P., Tsang, C., Huang, Y., Ho, D., Tseng, C., **Austronesian studies relating to Taiwan**. Taipei: Academia Sinica, 57-107.
- Huang, Y. (2001). Land house and settlement: spatial categories among the Bunun of Taitung. Paper presented at the International Symposium on **Austronesian Cultures: Issues Relating to Taiwan, Institute of Ethnology, Academia Sinica, Dec. 8-11, 2001**. Taipei: Academia Sinica.
- Lai, C. J. (1997). **The narrative & motif foci of three Bunun legends**. Unpublished master's thesis, National Taiwan University, Taiwan.
- Martin, S. A. (2006). **Ethnohistorical perspectives among the Bunun: A case study of Laipunuk Taiwan**. Unpublished master's thesis, National Cheng-Chi University, ROC.
- Martin, S. A. (2011). Laipunuk (Nei Ben Lu)-the last frontier of the Taiwan aborigines during the Japanese occupation on Taiwan: Ethnographic narratives of a Bunun elder. **The International Journal of Asia Pacific Studies** (IJAPS), 7(1) 123-142.
Retrieved from: <http://web.usm.my/ijaps/default.asp?tag=2&vol=13>
- Winkler, R. J. (2003). **Rendezvous with the moon: Stories from the Bunun tribe**. Taipei: Third Nature Publishing.
- Yang, S. (2001). **Coping with marginality: The Bunun in contemporary Taiwan**. Unpublished doctoral dissertation, London School of Economics and Political Science, United Kingdom.

Chinese Literature on Laipunuk

王土水 (2001) 〈布農族內本鹿郡社群部落地圖〉《東臺灣研究》6:209-212 。

[Wang Tu Shui (阿力曼 Aliman). (2001). Bunun Tribe Laipunuk Isbukun Group Mapping. *Journal of Eastern Taiwan Studies*, 6: 209-212.]

毛利之俊 (2003) 東台灣的展望 原民文化事業公司

[Mao Li Tze Chun (2003) *East Taiwan View*. Yuen-Ming Wen Hua.]

田哲益、達西烏拉彎. 畢馬. 1992. 《台灣布農族的生命祭》台北：台原出版社。[Tian Zhe Yi and Da Xi Wu La Wan. Bima. (1992). *Taiwan Bunun Tribe Life Ceremony*. Taipei, Taiwan: Taiwan Original Publish Associate.]

李敏慧 (1997) 《明治時期臺灣山地部落的集團移住與社會重建—以卑南溪流域布農族為例》台北：國立臺灣師範大學地理研究所。[Li Min-Huei. (1997).

Tribes Migration and Social Reconstruction of Taiwan Aborigines in Japan Colonial Period: the Case Study of the Bunun of Bei-nan River. Unpublished master's thesis. National Taiwan Normal University, Taipei.

黃應貴 (2001) 〈失落的內本鹿：一個邊疆社會中跨越族群界線的區域中心〉《東臺灣研究》6:139-172 。

[Huang Ying-kuei (2001) Lost Laipunuk: Outside Social and Across Tribal Boundaries. *Journal of Eastern Taiwan Studies*, 6: 139-172.]

黃應貴 (2001) 《台東縣史-布農族篇》台東縣：台東縣政府。

[Huang Ying-kuei. (2001). *Taitung County History - Bunun Zu*. Taitung County: Taitung County Government.]

蔡善神 (2005) 〈回到埋葬肚臍的土地:重返內本鹿〉《臺灣原YOUNG: 原住民青少年雜誌》7:8-13 。

[Tsai San Shen (Binkinuaz, Tahai). (2005). Return to the Navel Burial Ground: Laipunuk. *Indigenous Teenager Magazine*, 7: 8-13.]

蔡善神 (2006) 《1942年以前內本鹿地區布農族遷移史研究》台北：政治大學民族學系。[Tsai San Shen (Binkinuaz, Tahai). (2006). **Laipunuk Bunun Tribal Migration Before 1942**. Unpublished master's thesis. National Chengchi University, Taipei.]

遠流台灣館 (2006) 《台灣山林中散步。遠流出版事業股份有限公司》[Yuan Liu Taiwan House. (ed.) **Above Mountains of Taiwan**. Taiwan: Yuan Liu Publishing

鄭漢文 (2006) 〈有關內本鹿民族生態的一些想像〉《東臺灣研究》6:203-208。[Zheng Han Wen (2001) Laipunuk Imagination for Tribal Ecology. **Journal of Eastern Taiwan Studies**, 6,203-208.]

Video Manuscript

Tsai, San Shen 蔡善神 (Binkinuaz, T.). (2005). Video Manuscript. **Return to the Busuh (Navel) Burial Site**.

The Legend of To' Kiri; unraveling an oral tradition about the homeland of the Urak Lawoi'

Jacob Y. de Groot¹

Abstract

The Urak Lawoi' are a Malay ethnic group nowadays living primarily in permanent settlements on the islands of Phuket, Phi Phi, Jum (also called Pu), Lanta, Bulon, Lipe and Adang along the Andaman coast of Thailand. Originally, they were a nomadic sea people, living mainly on their boats and in temporary settlements along the islands' coasts. From around 1910 the Urak Lawoi' appeared rather suddenly on the islands along the Thai coast, where they sought a living for several decades. Their business was fishing and gathering other fruits of the sea, such as crustaceans or tripang. To They would repair to temporary shelters on the islands when their catch had to be cured for trade, or when weather conditions made it impossible to stay on open sea. Depending on the seasons and the connected availability of sea products they would either stay on coastal islands like Lanta, Talibong or Tarutao, or venture further out and camp on the outlying islands of Adang, Lipe, Rawi, Rok Nai or Phi Phi. Beginning in the 1940ies the Urak Lawoi' settled on the islands which had formerly been merely their provisional domiciles, and they became permanent, though not yet fully legal, citizens of Thailand. The Urak Lawoi' people have no literary tradition. Literacy among the Urak Lawoi' dates from the time of their settlement, when their children started to follow curricula at Thai schools. Texts in Urak Lawoi' are strictly modern, and written in a modified Thai script. Due to this fact it is impossible to know from written sources where the homeland of the Urak Lawoi' lay. A story widely told among the Urak Lawoi' gives us a glimpse of the possible whereabouts of the land of their ancestors. According to this oral tradition, the founder of the Urak Lawoi' 'clan' arrived in Thailand four to five generations ago, from the Indonesian *Daerah Istimewah*² Aceh, or, as it was then called, the province of Atjeh in the Netherlands Indies. This paper aims to determine the true homeland of the Urak Lawoi' people by unraveling the oral tradition concerning their origin through linking available historical and linguistic evidence.

Keywords: Southern Thailand, Andaman Coast, Aceh, Sumatra, Urak Lawoi', To' Kiri, ethnic homeland, oral tradition

¹ Lecturer, Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket campus.
jacobdegroot@yahoo.com

² 'Special Area'; an administrative unit within the Indonesian Republic with a great degree of self-government.

ตำนานใต้ะกิริ : เรื่องราวพื้นบ้านเกี่ยวกับความเป็นมาของชาวอุรักลาไวย์

ยาก็อบ ไว เดอะโครต ³

บทคัดย่อ

ชาวอุรักลาไวย์เป็นกลุ่มชาติพันธุ์มาลาโยซึ่งปัจจุบันนี้ตั้งถิ่นฐานถาวรบนเกาะภูเก็ต เกาะพีพี เกาะจำ เกาะลันตา เกาะบุโหลน เกาะหลีเป๊ะ และเกาะอาดังชายฝั่งทะเลอันดามันของไทย ชาวอุรักลาไวย์ดั้งเดิมเป็นชาวทะเลร่อนเร่ อาศัยอยู่บนเรือ อพยพไปตามชายฝั่งเกาะต่างๆ เมื่อปี พ.ศ. 2453 มีผู้พบชาวอุรักลาไวย์ตั้งหลักแหล่งทำกินในบริเวณหมู่เกาะตามฝั่งทะเลไทยมาแล้ว อาชีพหลักของชนกลุ่มนี้คือการจับสัตว์ทะเล พวกเขาจะกลับเกาะเมื่อต้องนำสัตว์ทะเลที่จับได้ไปตากแห้งเพื่อนำไปขาย หรือเมื่อสภาพฝนฟ้าอากาศในทะเลไม่ปลอดภัย ชาวอุรักลาไวย์เลือกอาศัยบนหมู่เกาะใกล้ชายฝั่ง เช่น ลันตา ตะลิ่ง (ตารูเตา) หรือเสี่ยงภัยไปตั้งค่ายพักที่เกาะห่างไกลเช่น อาดัง หลีเป๊ะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฤดูกาลและปริมาณผลผลิตทางทะเลที่หาได้ ระหว่างปี พ.ศ. 2483-2493 ชาวอุรักลาไวย์ได้เริ่มตั้งถิ่นฐานบนเกาะซึ่งเดิมเป็นเพียงที่อยู่ชั่วคราว และเริ่มเป็นราษฎรถาวรของประเทศไทย ชาวอุรักลาไวย์ไม่มีประเพณีทางวรรณกรรม พวกเขาเริ่มอ่านเขียนได้เมื่อมีการตั้งถิ่นฐานถาวร และบุตรหลานเริ่มเข้าเรียนในโรงเรียนไทย ด้วยเหตุนี้ข้อมูลจากภาษาเขียนจึงไม่อาจช่วยให้เราสืบทราบได้ว่าชาวอุรักลาไวย์อพยพมาจากท้องถิ่นใด กลับเป็นประเพณีการเล่าเรื่อง การศึกษาครั้งนี้เปิดโอกาสให้เราได้รู้จักบริเวณที่อาจเป็นที่อยู่เดิมของบรรพบุรุษของพวกเขา ตามที่เล่าสืบกันมาว่า "ต้นสกุล" อุรักลาไวย์มาถึงประเทศไทยเมื่อสี่ถึงห้าชั่วอายุคนที่ผ่านมาเดินทางมาจาก Daerah Istimewah⁴ อาเจะห์ หรือตามที่มิซึฮิโตะในสมัยนั้นว่าจังหวัดอาเจะห์ในหมู่เกาะอินดิสตะวันออกของดัตช์ บทความเรื่องนี้มุ่งศึกษาและกำหนดแหล่งที่อยู่เดิมของชาวอุรักลาไวย์ ด้วยการคลี่คลายตำนานเกี่ยวกับที่มาของชนกลุ่มนี้โดยอาศัยการเชื่อมโยงหลักฐานด้านประวัติศาสตร์และภาษาศาสตร์ที่มีอยู่เข้าด้วยกัน

คำสำคัญ: ภาคใต้ของไทย ฝั่งทะเลอันดามัน อาเจะห์ สุมาตรา อุรักลาไวย์ ใต้ะกิริ ความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ ประเพณีการเล่าเรื่องพื้นบ้าน

³ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
jacobdegroot@yahoo.com

⁴ เขตการปกครองพิเศษ-พื้นที่ที่มีการปกครองตนเองในประเทศอินโดนีเซีย

Myth, legend or truth: What has been written?

When the Princess Mother visited Ko Lipe in 1986, Her Royal Highness did not only endow every Urak Lawoi' on that island with the Thai nationality and the surname Hantalay⁵, she also unveiled a brass plaque on the North beach of the island, near the cemetery of the first Urak Lawoi' elders who had lived their life and died on Ko Lipe. An inscription on the plaque tells the story of the coming of the Urak Lawoi' community to Ko Lipe, led by their leader To' Hiri, or Jae Kiri, a Muslim from Aceh. The text of the inscription is in Thai, not in Urak Lawoi', and it describes among other things the journey that To' Hiri and his companions made and why they came to live on Ko Lipe:

ประวัติแจกรี (โต๊ะกรี)

แจกรี เป็นชาวมุสลิม ได้ชวนเพื่อนอีก 3-4 คน แจวเรือมาจากอาเจะห์ ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อหาหลักแหล่งที่ทำกิน ระหว่างทางได้หยุดพักที่เทือกเขาสูงชันญะรีย ประเทศมาเลเซีย ต่อมาเดินทางมาแวะพักที่เกาะบูโหลน แล้วจึงเดินทางต่อไปยังเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เพื่อนของแจกรีทั้งหมดแต่งงานตั้งถิ่นฐานที่เกาะลันตา แต่แจกรีมีความตั้งใจเดินทางต่อเพื่อแสวงหาที่ทำกิน และได้เดินทางมาถึงเกาะหลีเป๊ะ จึงตัดสินใจตั้งถิ่นฐานที่เกาะหลีเป๊ะ เนื่องจากเกาะหลีเป๊ะมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรบนฝั่ง และในท้องทะเล

จากนั้น แจกรีชักชวนเครือญาติมาอยู่ที่เกาะหลีเป๊ะ ในปี พ.ศ.2452 และแต่งงานกับนางแบฮ๊ะ ซึ่งเป็นชาวเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีบุตรกับนางแบฮ๊ะ 2 คน เป็นผู้ชาย 1 คน ชื่อ นาย สบู่ หาญทะเล และผู้หญิง 1 คน ชื่อนางดารา หาญทะเล

นายสบู่ หาญทะเล แต่งงานกับนางบีเยะ หาญทะเล (ปัจจุบันเสียชีวิตทั้งคู่) มีบุตรด้วยกันทั้งหมด 7 คน

นางดารา หาญทะเล แต่งงานกับนายบรรจง อังโชติพันธ์ มีบุตรด้วยกัน 5 คน

A genealogy, a short word of reverence to the Princess Mother and a list of Village headmen since To Kiri follows.

The translation of the plaque at the cemetery of Ko Lipe is as follows:

The history of Jae Kiri (To' Hiri)

Jae Kiri was a Muslim, who, together with 3 or 4 of his friends, came rowing in a boat from Aceh, Indonesia, in order to find a permanent place to settle and make a living. On the way, they stopped and stayed for a while at the mountain range of

⁵ In Thai : หาญทะเล, bearing the meaning of: 'bold at sea', 'valiant at sea', 'sea-bold'

Gunung Jerai, Malaysia. Afterwards they traveled on and stayed on Bulon Island, and then they traveled on to Lanta Island, Krabi Province. All Jae Kiri's friends married and set up their domicile on Lanta Island, but Jae Kiri was determined to travel on in order to seek for a place to make a living, and he travelled on to Lipe Island, and he decided to set up his domicile at Lipe Island, because Lipe Island had an abundance of natural resources on its land and in the sea around it.

Thereafter, Jae Kiri persuaded his clan to come and live on Lipe Island in the year of the Buddhist Era 2452 (1909 AD), and married with Ms Be-a, who was from Lanta Island, Krabi Province. He had two children with Ms Be-a; a son, called Mr Sabu Hanthalay, and a daughter, called Ms Dara Hanthalay.

Mr Sabu Hanthalay married with Ms Biya Hanthalay (now both deceased). Together they had 7 children.

Ms Dara Hanthalay married with Mr Banchong Angchotipphan, and had 5 children. An alternative, slightly different version of the text on the brass plaque on Ko Lipe (and without the genealogy) is found in a school primer used in a school for Urak Lawoi' children at Ko Adang⁶:

โต๊ะกิริเป็นชาวมุสลิมจากอินโดนีเซีย แวะเรือมาจากอาเจะห์เมื่อประมาณ 100 ปีมาแล้ว ระหว่างทาง ได้หยุดแวะพักที่หมู่เกาะนิรัย มาเลเซีย และชวนเพื่อนรวมจำนวน 4 คน ได้แก่ โต๊ะเอิม โต๊ะบือ และแจบิเนะ ออกเดินทางหาหลักแหล่งที่ทำกินต่อไป โดยแวะพักที่เกาะลิดีและเกาะบุโหลนใหญ่ ต่อมาเพื่อนโต๊ะกิริทั้ง 3 คน ได้แต่งงานและตั้งถิ่นฐานที่เกาะลันตา แต่โต๊ะกิริยังคงมีความตั้งใจจะเดินทางแสวงหาที่ทำกินต่อไป หลังจากแต่งงานกับภรรยาคนแรกซึ่งเป็นอุรักลาไวย์ที่เกาะลันตาและมีบุตรด้วยกันหนึ่งคน คือ โต๊ะเต๊ะ แล้วโต๊ะกิริกับแจบิเนะ ได้ออกเดินทางต่อจนถึงเกาะหลีเป๊ะ จึงได้ตัดสินใจตั้งถิ่นฐานที่เกาะหลีเป๊ะ เนื่องจากเกาะมีความอุดมสมบูรณ์ มีบึงขนาดใหญ่กลางเกาะ ใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูก รวมทั้งมีแหล่งทำมาหากินทางทะเลที่สะดวก หลังจากนั้นโต๊ะกิริได้ชักชวนครอบครัวและเครือญาติย้ายมาอยู่ที่เกาะหลีเป๊ะ ต่อมาเมื่อภรรยาคนแรกของโต๊ะกิริเสียชีวิต โต๊ะกิริได้แต่งงานกับภรรยาคนที่สอง ชื่อนางมีฮะ มีบุตรสองคน คือนายซาบูและนางดารา และมีภรรยาคนที่สามชื่อโต๊ะตึง ไม่มีบุตรด้วยกัน

Translation of the text in the school primer:

To' Giri was a Muslim from Indonesia, who rowed a boat from Aceh around 100 years ago. On the way he stopped and rested at Gunung Jerai, Malaysia, and invited his group of four friends, consisting of To' Uem, To' Bue, and Jae Bine to travel and find a home to make their living. stopped and stayed at Ko Lidi and Ko Bulon Yai. Next, the

⁶ โรงเรียนบ้านเกาะอาดัง (n.y.). หลักสูตรความรู้ท้องถิ่นของชาวอุรักลาไวย์หมู่เกาะอาดัง-ราวี (Ban Koh Adang School (n.y.), Course on knowledge of the living area of the Urak Lawoi' in the Adang-Rawi archipelago).

three friends of To' Kiri got married and set up their domicile on Ko Lanta. But To' Kiri still had the intention to travel on and look further for a place to live. After having married his first wife, who was an Urak Lawoi' of Ko Lanta, and with whom he had a child named To' Te', To' Kiri and Jae Bine travelled on until they reached Ko Lipe, and they decided to make a living on Ko Lipe, because the island was fertile, there was a large pond on the island, that could be used as a place to cultivate and sow, and there were plenty of places that were suited to make a living from the sea. Next, when the first wife of To' Kiri died, To' Kiri married his second wife, who was called Mi-a. They had two children, who were Mr. Sabu and Mistress Dara. And he had a third wife, who was called To' Ting. They had no children together.

The stories are similar, but not identical; characteristic for two separate renderings of the same oral tradition that has existed among the Urak Lawoi' for more than three generations.

When meeting any Urak Lawoi' today, he or she will repeat either of the two stories when asked questions on where the Urak Lawoi' people originally came from: "To' Kiri was a Muslim man from Aceh who led the Urak Lawoi' to their present domicile." Or: "To Kiri was a Muslim man who led the Urak Lawoi' from Aceh to islands where they presently live". The names To' Kiri, Jae Kiri and To' Hiri are not heard in everyday speech. The ancestor is called To' Kiri by most Urak Lawoi'.

The Urak Lawoi''s Acehese roots: looking for evidence of a homeland

The Urak Lawoi' are one of the several sea peoples who live in the Malay Archipelago and near the surrounding countries of Southeast Asia. Other sea peoples include the Orang Suku Laut of Riau, the Bajau Laut of the Southern Philippines and Sabah, and the Moken and Moklen of the Northern Andaman Sea. As any people, the Urak Lawoi' adhere to their legend of origin. In the case of the Urak Lawoi', it is even part of their faith. To' Kiri is considered a founding father and a Holy Man. Represented by an effigy, his spirit dwells in every 'rumah dato'⁷ in every Urak Lawoi' settlement, and is honoured by the people with offerings of food, drink and flowers. Legends around him are still told when Urak Lawoi' meet and reminisce. To' Kiri was able to lure fish in the nets with his voice and to find protected places where the Urak Lawoi' people could go ashore when storms were blazing. He led the Urak Lawoi' to the islands where they eventually took up residence.

⁷ U.L.: 'ຮູ້ມັຍ ດາໂຕະ' – The spirit house, found in an auspicious place in every Urak Lawoi' village.

**An effigy of To' Kiri in a rumah dato'
on Ko Lipe**

According to the oral tradition that is still told, and on which the inscription on the plaque on Ko Lipe as well as the entry in the school primer are based, To' Kiri originally came from Aceh, and sailed the at least 225 kilometers (shortest distance between Aceh and Ko Rawi, the furthest outlying island of the Adang-Rawi archipelago) either alone, with a small group of companions or with the whole Urak Lawoi' people to the Thai Andaman coast. The Andaman Sea and the Straits of Malacca are not particularly dangerous or rough seas, but a voyage that far in one of the small boats that the Urak Lawoi' use for their foraging and fishing might have been rather perilous. The coast of Aceh is not visible from Thai territory. The only

landmark that stands between Aceh's east coast and the Andaman Islands is a tiny rock island, Pulau Perak ($5^{\circ} 39' 22.42''$ N; $98^{\circ} 58' 07.45''$ E). This island is visible from both the shores of Ko Lipe and Rawi, and from only a few miles off the coast of Aceh (on fishing distance). The island indicates the right direction for sailing either from Aceh to Adang or vice versa, and may have been a landmark for the Urak Lawoi' when they sailed from Aceh to Thailand's Andaman coast.

The fact that Aceh is an area known by the Urak Lawoi' is an indication that indeed some of their history might have taken place there. And if the Urak Lawoi' people did in fact leave Aceh at the beginning of the 20th century, the reason for their departure may be considered obvious. Since 1873 a war between the Acehnese and the Dutch colonizers of Indonesia had been going on in the area. The war would last until 1913, when the Dutch eventually consolidated control over Aceh and integrated the territory in their Netherlands Indies colony. A bloody and vicious war fought by two parties over a part of Sumatra that included Urak Lawoi' territory may have made the Urak Lawoi' decide to leave for greener pastures.

On the other hand, there is no evidence to be found whatsoever about a sea people staying in Aceh during the latter part of the 19th century and the start of the 20th. Moreover, linguistic comparison of Acehnese and Urak Lawoi' doesn't bring us any

further. Acehnese and Urak Lawoi' are both Austronesian languages, but there the relation stops. Urak Lawoi' is Malayic and can, dependent on which standards one maintains, even be considered a dialect of Malay. Acehnese belongs to the Chamic branch of the Austronesian languages, and phonologically it rather differs from Malay. Thus, no language family relationship indicates a long or tight bond between the Acehnese and the Urak Lawoi'

The Urak Lawoi' language, notorious for its borrowings from all languages it comes into contact with (even fleetingly, like English), has no terms that can be reduced to Acehnese, apart from words with common Austronesian roots. Also, seen from a sociological point of view, intensive contact between the Urak Lawoi' and the Acehnese is improbable. The Acehnese are one of the most devout Moslem groups within Indonesia. If there had indeed been question of a more or less permanent stay in Aceh by the Urak Lawoi', contact with the Acehnese would at least have led to more converts to Islam than just To' Kiri, their deified founding father.

It looks as if the only connection existing between the Urak Lawoi' and the Acehnese might be To' Kiri, himself, and his band of traveling friends. But why would a Moslem Acehnese have a name like To' Kiri The cognate word for Urak Lawoi' to' in Acehnese is *teuku*⁸ (Malay: *datuk*⁹), which is a title for officials in the court of the Sultan who hold a non-religious rank (especially army). Possible cognates for 'Kiri' in Acehnese are 'giri', 'kire' and 'kirek'¹⁰, hardly words that make suitable names for an Acehnese leader. Here

⁸ *Teuku* n gelar, panggilan kpd pezawaipegawai sultan yg berjabatan keduniaan spt *keuchik*, *panglima*, *imeum adat*, *uleebalang* dan *anakanak* mereka, juga kpd orang-orang besar sultan yg disetarafkan dng *uleebalang* pd masa dahulu, (*teuku* n: title, appellation towards (army) officials of the sultan who hold a worldly rank, such as *keuchik*, *panglima*, *imeum adat*, *uleebalang* and their grown-up children, also towards officials of the sultan who were of an equal rank with *uleebalang* in an earlier period) –Abu Bakar et al. (1985), *Kamus Bahasa Aceh-Indonesia*

⁹ Chamberlain; official managing a sovereign or noble's household. Note that the word *datuk* in Malay has the secondary meaning of 'grandfather'

¹⁰ *giri* n boh *giri*, buah jeruk: –Aceh, buah jeruk Aceh yg biasanya masam rasanya; – Bali, jeruk Bali; – cina, jeruk cina yg manis rasanya (*giri* n *giri* fruit; lime, lemon: – Aceh, Acehnese lime which normally has a sour taste; – Bali, Balinese lime; – cina, Chinese lime with a sweet taste); *kire* n belut: *eungkot* –, ikan belut (*kire* n eel: *eungkot* – snake-like fish); *kire* v mengirai, membuang, mengekirek *kisang-kiset* luarkan (*ump bulu*, *rambut*, *sampah dijala*) (*kire* v to segment, to throw away, to pry out remnants (f.i. hairs, stuck garbage); *kirek*, *girek*, *kurek* v mengorek-ngorek ke dl atau pd suatu sambil memutarakan (*ump dng bulu* ke dl lubang telinga yg gatal) (*kirek*, *girek*, *kurek* v to pull on something while turning (f.i. with hair in the ear-hole that is clogged) –Abu Bakar et al. (1985), *Kamus Bahasa Aceh-Indonesia*.

it must be said that also the word 'kiri' in Malay or Urak Lawoi' (it means 'left' in both) doesn't make much sense either as a leader's name. But then, for the Urak Lawoi', the name is supposed to be Acehnese.¹¹

Weighing the likelihood of an Indonesian background

If not in Aceh, linguistic evidence shows that the Urak Lawoi' have been spending some time in Indonesia, maybe since a distant past, and probably in contact with an Indianized area. The fact that the Urak Lawoi' are a Sumatran rather than a Javanese people can be accounted for by the basis of their language, which is Malay, not Javanese. The Urak Lawoi' language has a few words from Sanskrit that are cognate with the Indonesian/Malay versions of those terms, indicating either direct contact with an Indianized state when that state was the major political power in the area, or – later – a lasting bond with Standard Malay speaking peoples despite cultural and religious differences. The following words are some examples of loans in Urak Lawoi' from Sanskrit:

SK	rupa	(picture)	UL	rupa
SK	manusia	(man)	UL	səmiya ¹²
SK	dosa	(sin)	UL	dusa
SK	kapala	(head)	UL	kəpala
SK	kunci	(lock)	UL	kuci
SK	cerita	(story)	UL	ceta

¹¹ In Malay there are the following other words that sound somewhat like 'kiri' or 'giri': giri kl n gunung (giri classic n mountain); girik n 1 kupon; surat kecil (sbg keterangan dsb); 2 kartu giliran (untuk jaga, ronda, dsb) (girik n 1 coupon; small certificate (as a testimony etc); 2 rotation number (for watch, patrol, etc); girik (girik-girik) n gobek (girik (girik-girik) n betel grinder); girik n 1 surat pajak hasil bumi; 2 surat pemilikan tanah (girik n 1 land tax receipt; 2 certificate of land ownership); giring, menggiring v 1 menghalau binatang ke suatu tempat ; 2 mengantarkan (membawa) penjahat dsb ke suatu tempat ; 3 membawa lari bola dng kaki (giring, menggiring v 1 to drive animals to a certain place; 2 to take (to lead) criminals etc to a certain place; 3 to take the ball away with one's feet) – Dendy Sugono et al. (2008), Kamus Bahasa Indonesia.

¹² Can be reconstructed via metathesis < +masiya < +manasiya

Early evidence of Hinduism in Indonesia is found in the 4th century Tarumanagara inscriptions found in West Java. In the 8th century AD Hinduism was well established, and until the 15th century AD it was the prominent religion in both Java and Sumatra. In Java, the Hindu kingdoms Kediri, Singosari and Majapahit flourished. In the case of the Urak Lawoi', they have apparently been in contact with the maritime Hindu kingdom of Srivijaya, to which Sumatra as well as a large portion of the Malay peninsula belonged from the sixth century until the 13th century AD. The Straits of Malacca was part of an important trade route, and people living along that route profited from trade as well as the culture that trade brought with it. However little, The Urak Lawoi' must have had part in this trade, as the Sanskrit loanwords in their language prove.

These loanwords give us a useful hint about the origin of the Urak Lawoi': Their form in Urak Lawoi' indicates that they are early, direct loans, i.e. not loaned via other Malay languages. This is a further indication that an Urak Lawoi' homeland area outside the main trade route can be dismissed. Not only are the Sanskrit loans still actively used and cognate with the same loan words in Standard Malay, also a developed and derived loan as 'samiya'¹³ leads us to the conclusion that the loans were not just terms for alien notions, but were already fully integrated in the language in a pre-modern stage.

Still, the loanwords do not tell us much about the role of the Urak Lawoi' in international society of the time. Were they already seafaring people when they established contact with Sriwijayan merchants, or were they still a tribe of land dwellers who would only later take to the sea?

This last possibility has had a precedent: The Orang Suku Laut of the Riau Archipelago, a sea people whose language and culture have been well described, possess a culture that is generally comparable to that of the Urak Lawoi'. The Orang Suku Laut may have originally been Proto-Malays who immigrated into the area before 1000 AD, or maybe "most of the forefathers of the present Orang Suku Laut were an integral part of the population of the kingdom of Malacca-Johor and the sultanate of Riau-Lingga respectively, and belonged to the stratum of the nobility's vassals (orang kerahan)"¹⁴. The Urak Lawoi' are in no way related to the Orang Suku Laut. This is a fact that can be proven clearly if one compares the languages of the two distinct

¹³ 'samiya' is the 'inclusive' word for 'person', 'people' in the Urak Lawoi' language, whereas 'urak' is the 'exclusive' word, except in the name of the people 'Urak Lawoi'.

¹⁴ Lenhart, 1997. pp 8-9

groups. Still, it is not impossible that the Urak Lawoi' found their way to the sea in the same manner as the Orang Suku Laut did: as original land dwellers or sedentary fishermen, who at a certain time were either forced or made the choice to lead their lives on boats, mostly away from land.

Other than Standard Malay (Malaysian and Indonesian), Urak Lawoi' is characterized by an uncomplicated grammar and unproductive affixation. Regular sound changes that can be observed when comparing Standard Malay with Urak Lawoi' are: diphthongization has occurred before alveolar fricatives or stops (*-s and *-t) in final syllables. Final *fricatives and *stops have been glottalized. Final nasals have been changed into their corresponding voiceless stop (except if the final syllable started with a nasal). Homorganic nasal/plosive combinations have been reduced to single plosives. Final *-l has become -n. Allophones of the Malay trill *-r have been formed. Mid vowels in final syllables have a tendency to become low rounded back vowels. (j) in clusters with homorganic nasals has become (y). Homorganic clusters in Malay have been reduced to single consonants in Urak Lawoi'¹⁵. The distance that Urak Lawoi' has taken from Standard Malay may be compared to that of dialects c.q. languages as Betawi or Moluccan Malay, but is not nearly as profound as the distance between Standard Malay and the Malayan language Minangkabau, let alone Chamic Acehnese. Urak Lawoi' stands further away from Standard Malay than the language of the Orang Suku Laut of Riau, though.

A never Islamized society

Arab and Persian Muslim traders entered Indonesia as early as the 8th century, but it was not until the end of the 13th century that the actual process of Islamization began in the archipelago and the Malay Peninsula. Islam was at first introduced through Muslim traders, but was later spread by the Indonesian people, themselves. As Malay and Javanese rulers adopted the religion, their subjects would automatically follow. Islamization accelerated as Muslim traders married Indonesian women.

By the end of the thirteenth century, Islam had been established in North Sumatra; by the fourteenth in northeast Malaya, and by the fifteenth in Malacca. By the 16th century Islam had superseded Hinduism and Buddhism as the dominant religion of the region.

¹⁵

De Groot, 2010. p. 10

Despite their being part of the Malay world, the Urak Lawoi' were never Islamized. Their religion is animistic in spirit, and ancestor worship – ancestors such as To' Kiri – forms its spine. Nowadays Christian missionaries do their best to convert the Urak Lawoi' to Christianity, and indeed some Urak Lawoi' have taken that faith into their heart. But by far most Urak Lawoi' are still animists. Because the Urak Lawoi' people missed conversion to Islam (the religion that is now such an important symbol of Malayness) original Malayan words or loan words from third languages feature in Urak Lawoi' vocabulary where Standard Malay prefers the use of an Arabic or Persian loan:

SM kubur (Arabic: grave)	UL	jirai?
SM kabar (Arabic: news)	UL	habal
SM kərusi (Arabic: chair)	UL	koʔ e (possibly from Thai เก้าอี้ - kâwʔi)
SM kahwin (Persian: to marry)	UL	bəkapok
SM miskin (Persian: poor, abject)	UL	naja?

In Indonesia, only peoples that lived in secluded areas before the coming of the Portuguese and Dutch never made contact with Islam. In western Indonesia those were for instance the Toba Batak, the inhabitants of the Island of Nias, the elusive Kubu, the Orang Suku Laut of Riau, and most probably the Urak Lawoi'.

Considering all linguistic and historical evidence, we can determine that the split between Urak Lawoi' and other Malay dialects (including Standard Malay) occurred between Indianization and Islamization of the Western part of the archipelago between the 13th and the 16th century.

This leaves only a small part of the world from which the Urak Lawoi' could originally be: A stretch of Sumatran coast North of Riau and South of Aceh's borders, which had belonged to Srivijaya but was only much later actively incorporated in one of the Muslim Malay Sultanates that followed Srivijaya as centers of power in the area (Melaka, Riau and Siak Sri Indrapura). This hypothesis actually leaves more space for the possible origin of the Urak Lawoi' than one should have to build a foolproof premise, but it does away with an accepted but unlikely homeland as Aceh. Along the coast of East Sumatra, the side of the island facing Malaya, several Malay dialects are spoken, and sedentary as well as semi-sedentary fishermen populate the area. Especially on the Sumatran side, the sea is shallow, and everyone who has ever taken a PELNI-ship down from Medan can testify to the great number of off-shore dwellings one can spot in the distance against the backdrop of the Sumatran coast. Those rickety looking structures

are the permanent or semi-permanent homes of people who still are, or have been Sea People in the not too distant past. Another supporting fact for this hypothesis is: Distances across the Straits from this part of Sumatra to Malaysia are sometimes as short as 37 km; an easy trip for a few men in a small boat, with land always in sight.

The Malayan connection

According to legend, after leaving Aceh, To' Kiri, and his companions arrived in Malaysia, then British Malaya. They 'stayed for a while'¹⁶ at the foot of Gunung Jerai, an imposing mountain, visible from the sea, but lying about twenty kilometers inland. A more likely scenario is that the Urak Lawoi' took temporary residence on one of the beaches facing the mountain. The backdrop of Gunung Jerai was impressive, and the name was remembered, though for an Urak Lawoi' (to whom a 'gunung' means nothing more than a 'cloud'¹⁷), venturing nearer toward the mountain would be illogical and impractical. It is unknown whether the Urak Lawoi' stayed in only one place in Malaya or had fixed stations along the coast. Through linguistic evidence we can be quite certain though that before their arrival in Thailand the Urak Lawoi' did indeed stay and had regular contact with the Malays in Malaya. In Urak Lawoi' both modern Standard Malay and English words have been loaned. Consider the following examples:

Loan words in Urak Lawoi' from Standard (Malaysian) Malay:

SM	kopi	(coffee)	UL	kopi
SM	lotɛŋ	(loft)	UL	lotɛŋ
SM	rumah	(house)	UL	rumah

Loan words in Urak Lawoi' from English via Standard (Malaysian) Malay:

EN	engine	SM	enjin	UL	ijen
EN	stocking	SM	stoking	UL	sətukin

¹⁶ On the brass plaque we read the verbs 'หยุดพัก', meaning 'to stop and rest for a while'. 'พัก' indicates a short stay or rest.

¹⁷ The word 'gunung' in Malay means 'mountain', but in Urak Lawoi' it means 'big cloud'

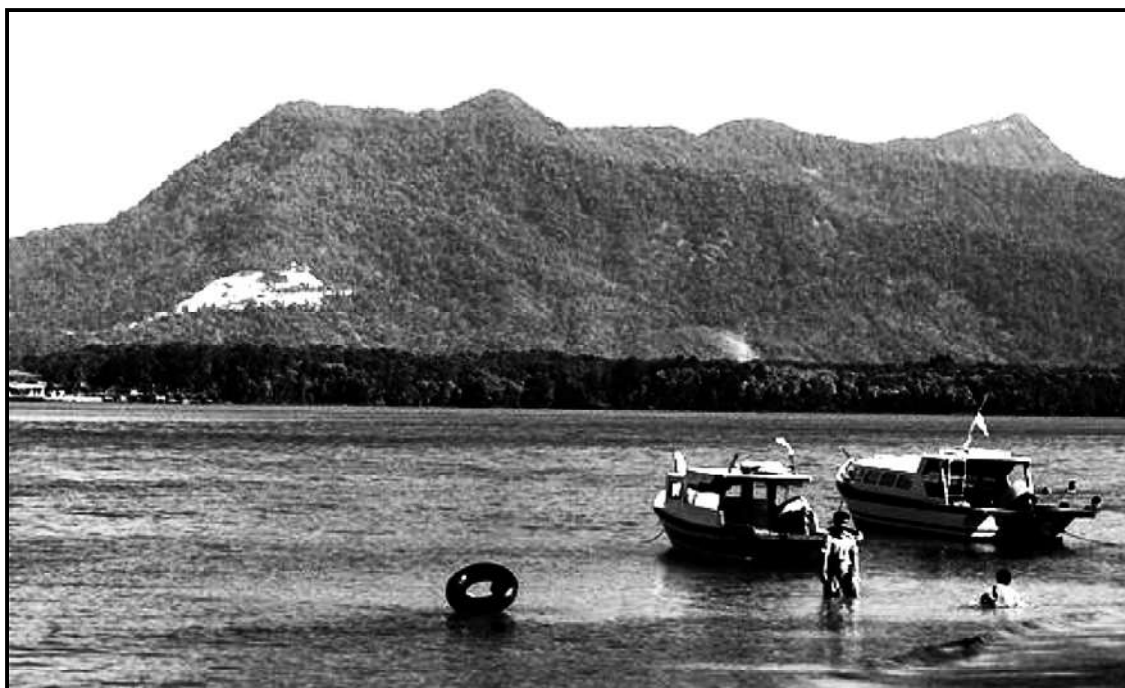
Direct loans from English (not loaned from English in Standard Malaysian Malay):

EN motorboat UL mutuboi?

EN bomb UL bom (to fish with dynamite¹⁸)

EN hammer UL hama

Whether it was near Gunung Jerai or not, linguistic evidence proves that the Urak Lawoi' once lived in or were in regular contact with Malaya/Malaysia. Nowadays no Urak Lawoi' have a permanent domicile in Malaysia, but many of the Urak Lawoi' of Ko Lipe trade with the Malaysians on Langkawi Island. Some Urak Lawoi' products, such as coconut oil, are popular on Langkawi. Most Urak Lawoi' on Ko Lipe speak Standard Malay in varying degrees of fluency.

The Malaysian coast near Yan (Kedah), with Gunung Jerai in the background. (Photo: Meity Wenas)

¹⁸ Practiced until recently

Conclusion

Other than stated in the – now recorded – Urak Lawoi' oral tradition (the plaque at Ko Lipe and the text in the school primer of the Ban Koh Adang School), and contrary to the stories almost every Urak Lawoi' has been brought up with, the legend of To' Kiri must primarily be considered what I have called it throughout this paper: a legend. The legend of To' Kiri is a beautiful story about the origin and development of the Urak Lawoi' people. Stories like these are told and eventually written down by most societies. Origin myths abound everywhere on earth. They provide a legitimization and a reason for a people's existence and the essence of their presence on earth.

The Netherlands Indies battleground of Aceh was probably well-known to the Urak Lawoi', as it was to everyone in the region. Indeed Acehnese sailors and travellers might have encountered Urak Lawoi' fishermen in the waters between Malaya and Sumatra and talked to them about their predicament. Some Urak Lawoi' seafarers maybe had been as far as Banda Aceh and had seen the onslaught with their own eyes. Aceh was a land that made one's heart beat faster.

On the other hand one should consider how a world without maps and definite names looked and felt like to an illiterate people. With so many languages and dialects vying for prominence in the Andaman Sea/Straits of Malacca area, and with information ('kabar angin'²⁰ very likely) coming from all over the place, it is doubtful that the Urak Lawoi' could get all their records straight. Aceh, after all, can easily come over as the equivalent of the 'Cathay' where Europeans in the Middle Ages were looking for, or the proverbial 'Timbuktu': a place far, far away.

That the Urak Lawoi' haven't always lived where they live now, however, becomes clear from linguistic and circumstantial evidence. The legend of To' Kiri tells us that in the beginning, there was travel; and that is something the Urak Lawoi' always had always done before settling down on the Thai islands in the Andaman Sea. By means of linguistic evidence, we can pinpoint the earliest presence of the Urak Lawoi' in Indonesia through their application of Sanskrit loans and concepts.

This exercise in weighing possible homelands of the Urak Lawoi' using available information leads us to the conclusion that the Urak Lawoi' are in origin most probably a Sumatran people, though not from Aceh. Legendary and deified leader To' Kiri might have had Acehnese roots, but without even an Acehnese title or name, this is not

²⁰

News that comes with the wind; gossip (Malay)

probable. The Urak Lawoi' stayed for longer than they care to admit near Gunung Jerai and/or in other places in Malaya/Malaysia, loaning words and concepts before they eventually moved north to the Thai islands in the Andaman Sea, where they arrived in the early 20th century. In Thailand they found unspoiled and scarcely inhabited islands (There were Chinese living on Phuket, Muslim charcoal burners on Lanta, and some scattered Thai Muslim fishermen on the other islands). In the late 1940ies the Urak Lawoi' settled down in permanent dwellings, and eventually they became Thai Mai: new Thai citizens, with a surname ceremonially issued by the Princess Mother.

References:

- Bakar, A. et al. (1985). **Kamus Bahasa Aceh-Indonesia**. Jakarta: Pusat Pembinaan dan Pengembangan Bahasa, Departemen Pendidikan Nasional.
- Groot, J. Y. de. (Unpublished). **A Grammar of Urak Lawoi'**. Phuket: Prince of Songkla University.
- Groot, J. Y. de. (2010). Urak Lawoi'; a language in transition. In **Third 3rd annual PSU Phuket Research Conference**, 2010. Phuket: Prince of Songkla University.
- Hogan, D. W. (1974). **Men of the Sea: Coastal tribes of South Thailand's West Coast**. Journal of the Siam Society, 2, 11-56.
- Lenhart, L. (1997). **Orang Suku Laut ethnicity and acculturation**. Bijdragen tot de Taal-Land-en Volkenkunde, Riau in Transition, 153 (4). 577-604.
- Sugono, D. et al. (2008). **Kamus Bahasa Indonesia**. Jakarta: Pusat Pembinaan dan Pengembangan Bahasa, Departemen Pendidikan Nasional.
- (n.a.). (n.y.). **หลักสูตรความรู้ท้องถิ่นของชาวอุรักลาไวย์หมู่เกาะอาดัง-ราวี**. สตูล : โรงเรียนบ้านเกาะอาดัง.
- อมร ทีวีศักดิ์. (2529). **ภาษาชาวเล**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

Nanhebang site pottery: The reflection of change in the middle and late period of Songze culture

*Wang Bin*¹

*Chaweewan Wongcharoenkul*²

Abstract

The culture of Songze is flexible culture type between the culture of Majiabang to the culture of Liangzhu. The culture of Songze have many characteristics and its change is more complicated. Because this culture have not only two cultures but also itself characteristics. So this article which used the method of quantitative archaeology analysis the trend of complex of Songze culture from pottery.

Keywords: typology, quantitative archaeology, Songze culture, trend of complex, pottery

¹ Lecturer, Confucius Institute Phuket, Prince of Songkla University, Phuket Campus

² Lecturer, School of Humanities, Bangkok University

ภาชนะดินเผาที่หนานเหอปัง (南河浜) : ภาพสะท้อน การเปลี่ยนแปลงในยุคกลางและยุคปลายของกลุ่มวัฒนธรรม ซงเจ้อ (崧泽)

Wang Bin ³

ฉวีวรรณ ว่องเจริญกุล ⁴

บทคัดย่อ

กลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้อ (崧泽) เป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่อยู่ในช่วงระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปัง (马家浜) และกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู (良渚) โดยที่กลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้อนั้นเชื่อมต่อมาจากกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปัง และกลุ่มวัฒนธรรมที่เชื่อมต่อจากกลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้อก็คือกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูนั่นเอง กลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้อเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่มีชีวิต และเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่มีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่ง เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะมีประวัติการเปลี่ยนแปลงที่ยาวนานและค่อนข้างซับซ้อนเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้อไม่เพียงแต่รวบรวมวัฒนธรรมที่โดดเด่นของทั้ง 2 กลุ่มวัฒนธรรมดังที่กล่าวมา แต่ยังมีเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้ออีกด้วย ด้วยเหตุนี้ บทความชิ้นนี้จึงได้นำหลักการวิเคราะห์เชิงปริมาณของหลักโบราณคดี เพื่อนำมาวิเคราะห์เครื่องปั้นดินเผาในช่วงยุคกลางและยุคปลายของกลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้อ

คำสำคัญ: รูปทรง การวิเคราะห์เชิงปริมาณ กลุ่มวัฒนธรรมซงเจ้อ ทิศทางที่ซับซ้อน ภาชนะดินเผา

³ อาจารย์สถาบันซงเจ้อ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตภูเก็ต)

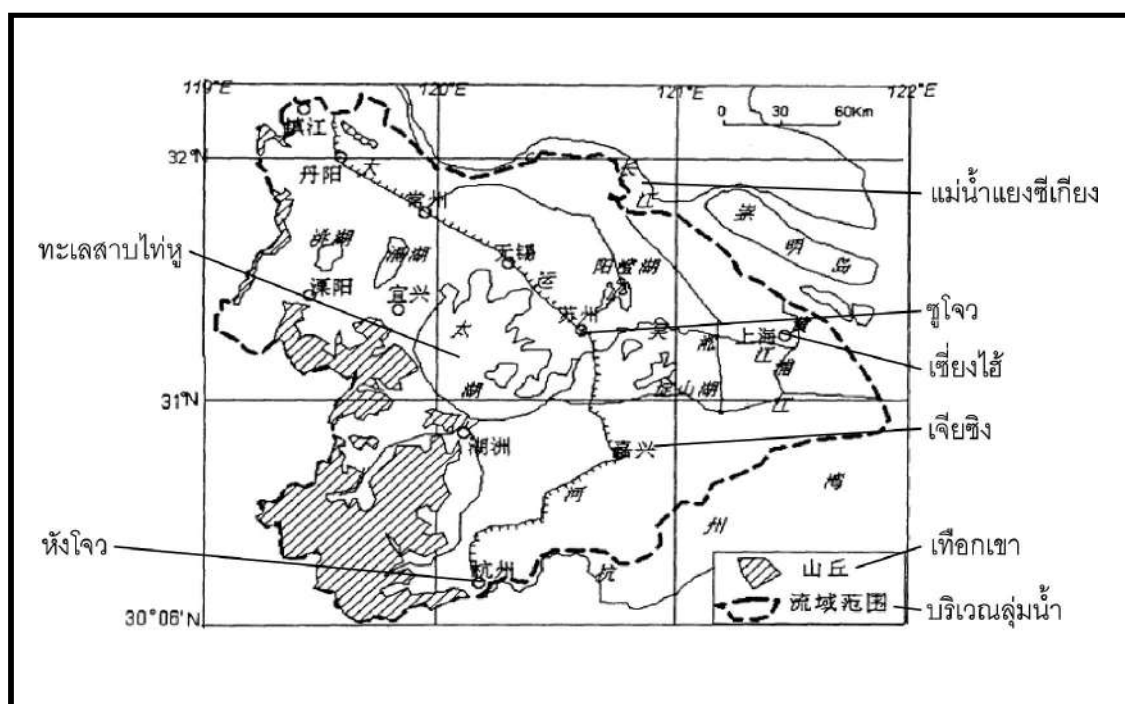
⁴ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

1. บทนำ

1.1 สภาพทั่วไปของวัฒนธรรมขงเจ้อ

กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบไท่หู (太湖) บริเวณพื้นที่สามเหลี่ยมของแม่น้ำแยงซีเกียง (长江) โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณทางด้านตะวันตก และมีศูนย์กลางอยู่บริเวณลุ่มน้ำของทะเลสาบไท่หู รวมถึงพื้นที่เส้นทางน้ำไหลของแม่น้ำแยงซีเกียงทางด้านตะวันออกที่ไหลสู่ทะเลตะวันออก ลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญจะเป็นที่ราบที่เกิดจากการพัดพาและทับถมของตะกอนแม่น้ำ ทะเล และดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ สภาพอากาศของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อในช่วงต้น กลางและปลายนั้นจะมีความแตกต่างกันมาก ในช่วงต้นจะมีสภาพอบอุ่นชื้น ส่วนช่วงกลางและปลายจะมีสภาพเย็นและแห้งกว่าในช่วงต้น¹

รูปที่ 1 ลุ่มน้ำทะเลสาบไท่หู²

¹ สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ: หนานเหอปิง. เหวินฉู่. (浙江省文物考古研究所, 《南河浜—崧泽文化遗址发掘报告》, 文物出版社, 2005 年)

² Zhang Ruihu. (2005). Sporopollen record in chudun site in Suzhou, Jiangsu and Palaeoenvironment in Taihu region. Acta Palaeontologica Sinica, 44(2).

สภาพทั่วไปของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อจะใช้หลักการวิเคราะห์การแบ่งประเภท และการแบ่งคุณสมบัติของกลุ่มวัฒนธรรมที่บันทึกใน "รายงานสิ่งที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ : ขงเจ้อ" (崧泽——新石器时代遗址发掘报告) โดยสันนิษฐานว่ากลุ่มวัฒนธรรมนี้เป็นสมัยเริ่มแรกที่สุดของการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ และเริ่มมีการพัฒนาด้านงานหัตถกรรม ระบบทางสังคมจะเป็นระบบที่ผู้หญิงเป็นผู้นำ³ หากพิจารณาจากแหล่งโบราณคดีโดยการวิเคราะห์หาปริมาณ 14C จะสามารถยืนยันได้ว่ากลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อมีอายุยาวนานห่างจากปัจจุบันประมาณ 6000-5100 ปี ซึ่งช่วงระยะเวลาระหว่างนั้นมีอายุกว่า 900 ปี⁴

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปัง กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อและกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู

แหล่งโบราณคดีจำนวนมากสามารถยืนยันได้ว่ากลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปัง⁵ กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ และกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู⁶ นี้มีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันมาโดยตลอด สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียงได้วิเคราะห์โบราณวัตถุที่ขุดพบจากแหล่งโบราณคดีหนานเหอปัง (南河浜) เมืองเจียซิง (嘉兴) เป็นจำนวนมาก หากวิเคราะห์จากแหล่งโบราณคดีและโบราณวัตถุจะพบว่ามีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน แหล่งโบราณคดีหนานเหอปังเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ แหล่งโบราณคดีนี้จะเชื่อมต่อมาจากกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปัง และกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูจะเชื่อมต่อกับกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ จึงสามารถกล่าวได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ

³ เครื่องปั้นดินเผาในสมัยนี้มีการพัฒนามาก ภาชนะใส่อาหารจะเน้นสีเทาและดำ มีรูปแบบและลวดลายที่หลากหลาย บางทีใช้สีเหลืองอ่อนในการวาดลวดลาย หากพิจารณาจากวัตถุในสุสานจะพบความแตกต่างกันไม่มากนัก สิ่งของที่ฝังร่วมกับผู้ตายจะเป็นเครื่องใช้ของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย เช่น เครื่องหยกและเครื่องปั้นดินเผาสีต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญของผู้หญิง คณะกรรมการโบราณคดีนครเซี่ยงไฮ้. (1987). รายงานสิ่งที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ : ขงเจ้อ. เหวินฉู่. (上海市文物管理委员会: 《崧泽——新石器时代遗址发掘报告》, 文物出版社, 1987年)

⁴ นักวิชาการหลายท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงเวลาห่างจากปัจจุบันของกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูแตกต่างกัน บทความชิ้นนี้ไม่ได้เน้นในเรื่องของระยะเวลาโดยตรง จึงขอกล่าวเฉพาะในส่วนที่เห็นสมควร และไม่ได้นำเอาความคิดเห็นของนักวิชาการต่างๆมาบันทึกไว้ในนี้

⁵ กลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปังจัดเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในช่วงยุคหินใหม่ อยู่บริเวณเส้นทางน้ำไหลทางตอนล่างของแม่น้ำแยงซีเกียง โดยเฉพาะตรงบริเวณทะเลสาบไท่หู บริเวณฝั่งเหนือแม่น้ำเจียนถิง (钱塘) ของหนันต้า (南达) มณฑลเจ้อเจียงและบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือจนถึงฉางโจว (常州) ของเมืองซูโจว (苏州) กลุ่มวัฒนธรรมนี้มีอายุยาวนานห่างจากปัจจุบัน 7000-6000 ปี

⁶ กลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูจัดเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในช่วงยุคหินใหม่ อยู่บริเวณเส้นทางน้ำไหลทางตอนล่างของแม่น้ำแยงซีเกียง โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่เหลียงจู (良渚) มณฑลเจ้อเจียง ในปี 1936 ได้พบแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ และในปี 1959 ใช้ชื่อสถานที่ที่ค้นพบจัดตั้งเป็นกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู กลุ่มวัฒนธรรมนี้มีอายุยาวนานห่างจากปัจจุบัน 5300-4200 ปี

สถาบันวิจัยโบราณคดีเมืองซูโจว มณฑลเจียงซูได้ทำการขุดซากโบราณวัตถุที่เมืองเยี่ยเจิง (越城) พบว่ารูปลักษณะของภาชนะใส่อาหารมีความคล้ายคลึงกับกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อมาก สันนิษฐานว่า อยู่ในช่วงเวลาระหว่างกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อและกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู่ ในปี 1979 คณะกรรมการโบราณคดีนครเซี่ยงไฮ้ได้พบแหล่งโบราณคดีถาวเจียเจี๋ยน (姚家圈) เมื่อทำการสำรวจในปี 1980 ได้ขุดพบโบราณวัตถุกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อเป็นจำนวนมาก ช่วงฤดูร้อนในปีเดียวกัน ได้ขุดพบโบราณวัตถุ กลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ และโบราณวัตถุเหล่านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู่ จึงสะท้อนให้เห็นว่าเป็นช่วงระยะเวลาที่กลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อมีทิศทางเปลี่ยนไปเป็นกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู่

2. การวิเคราะห์ทิศทางที่ซับซ้อนของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ

รูปแบบลักษณะเฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่มีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่สลับซับซ้อน ถึงแม้วัฒนธรรมกลุ่มนี้จะมีช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงมากกว่า 900 ปีก็ตาม แต่เมื่อมาศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว จะพบว่าช่วงระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงมีความซับซ้อนเกิดขึ้น โบราณวัตถุของหมู่บ้านตงซาน (东山) ที่ทางพิพิธภัณฑสถานเจียงซู (江苏) ในประเทศจีนได้ขุดค้นพบนั้น สันนิษฐานว่าเป็นโบราณวัตถุในช่วงสมัยที่ 5 ของกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปิงและกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ ระยะเวลาหลัง โบราณวัตถุของฝูเจี้ยนซาน (福泉山) ที่ขุดค้นพบในยุคต้นก็มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่ม วัฒนธรรมหม่าเจียปิงและกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ⁷ เช่นกัน ถ้าหากวิเคราะห์จากแหล่งโบราณคดีหนานเหอปิง จะพบว่ากลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อในช่วงยุคปลายจะมีรูปแบบและลักษณะที่คล้ายคลึงกับกลุ่มวัฒนธรรมอื่นๆ การแบ่งเขตพื้นที่จะชัดเจน⁸ หากแต่รูปแบบวัฒนธรรมของแหล่งโบราณคดีหลงหนาน (龙南) ในสมัยที่ 1 จะมีลักษณะของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อและกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู่⁹ แสดงให้เห็นถึงทิศทางของกลุ่ม วัฒนธรรมชงเจ้อที่กำลังจะกลายเป็นกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู่ จากการวิเคราะห์จากสุสาน¹⁰ และแหล่งที่

⁷ พิพิธภัณฑสถานซูโจว. (1999). สิ่งสำคัญที่ขุดพบในแหล่งโบราณคดีหมู่บ้านตงซาน เมืองจางเจียกั๋ง. วารสารตงหนาน, 2. (苏州博物馆:《张家港东山村遗址发掘的主要收获》,《东南文化》,1999年2期)

⁸ สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ: หนานเหอปิง. เหวินตู้. (浙江省文物考古研究所,《南河浜——崧泽文化遗址发掘报告》,文物出版社,2005年)

⁹ พิพิธภัณฑสถานซูโจวและคณะกรรมการวัฒนธรรมเจ้อเจียง. (1990). รายงานโบราณวัตถุยุคหินใหม่ที่ขุดพบครั้งที่ 1 และ 2 ของแหล่งโบราณคดีซุนลั่ว หลงหนาน เมืองอู่เจียง มณฑลเจียงซู. วารสารโบราณคดี, 7. (苏州博物馆、吴江县文化管理委员会:《江苏吴江龙南新时期时代村落遗址第一、二次发掘简报》,《文物》,1990年第7期)

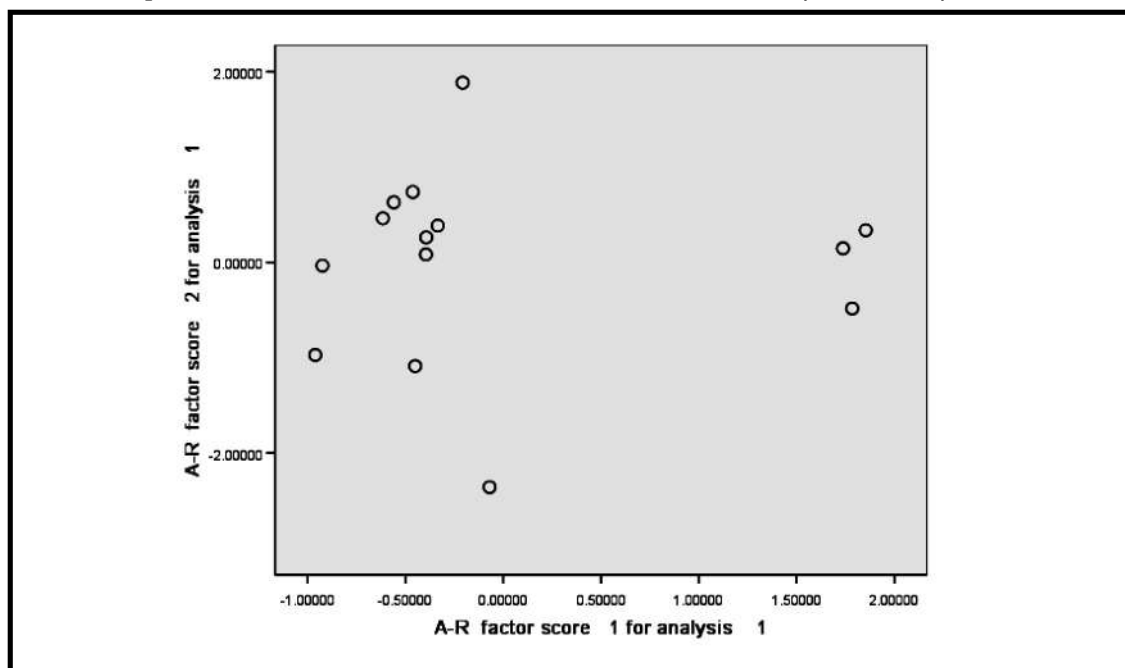
¹⁰ ช่วงยุคปลายของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ แต่ละครอบครัวจะมีพื้นที่สุสานเฉพาะ แสดงให้เห็นถึงการเริ่มจะแยกกันอยู่กันเป็นครอบครัว หัวงเหรินเซียง. (2003). กลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ. รวมบทความโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์จีน, เหวินตู้. (王仁湘,《崧泽文化初论》,《中国史前考古论集》,科学出版社,2003年)

มนุษย์อยู่อาศัย¹¹ ทำให้ทราบว่ากลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อในช่วงยุคกลางและยุคปลายเป็นช่วงระยะเวลาที่กำลังจะกลายเป็นกลุ่มวัฒนธรรมอื่นที่จะมาแทนที่ สิ่งที่ถูกกล่าวมาแสดงให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาของสังคมอย่างรวดเร็ว จะกลายเป็นกลุ่มวัฒนธรรมอื่นที่จะมาแทนที่ สิ่งที่ถูกกล่าวมาแสดงให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาของสังคมอย่างรวดเร็ว เปลี่ยนแปลง ที่ใช้ระยะเวลาค่อนข้างยาวนานของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ บทความชิ้นนี้จะใช้หลักการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ของวิชาโบราณคดี เพื่อนำมาวิเคราะห์ภาชนะดินเผาในช่วงยุคกลางและยุคปลายของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ

วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณของหลักโบราณคดี¹² คือการนำโปรแกรม SPSS มาวิเคราะห์รูปทรงภาชนะที่ใช้สำหรับใส่อาหารในสมัยโบราณ โดยพิจารณาจากรูปแบบความสูง ความลึก เส้นผ่าศูนย์กลาง ฝ่าปิดภาชนะ ปากภาชนะ ฯลฯ จากนั้นรวบรวมลักษณะเฉพาะของตัวแปรต่างๆ ที่ทำให้ภาชนะเคลื่อนตัว¹³ มาประกอบการวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง

3. การวิเคราะห์เชิงปริมาณหม้อสามขาของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ

รูปที่ 2 การกระจายตำแหน่งของหม้อสามขาจำนวน 14 ใบของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

¹¹ แหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์กลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อในช่วงยุคปลาย เริ่มแสดงถึงทิศทางการพัฒนาของสังคมอย่างรวดเร็ว จากฉือ. (2003). บทวิเคราะห์แหล่งที่อยู่อาศัยบริเวณเส้นทางน้ำไหลทางตอนกลางและล่างของแม่น้ำแยงซีเกียงสมัยก่อนประวัติศาสตร์. เหวินอู่. (张弛:《长江中下游地区史前聚落研究》, 文物出版社, 2003年)

¹² เงินเถียนเหมย. (2005). การวิเคราะห์เชิงปริมาณของหลักโบราณคดี. ตำราคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยปักกิ่ง. (陈铁梅编著:《定量考古学》, 北京大学出版社, 2005年9月, 北京大学考古文博学院考古学系列教材).

¹³ เมื่อภาชนะมีการเคลื่อนตัว ภาชนะแต่ละชิ้นจะแบ่งเป็นลักษณะเฉพาะ 6 ประเภท แต่ละประเภทจะมีความแตกต่างกัน แต่ในทั้งหมดนี้จะมีลักษณะทั่วไปที่คล้ายคลึงกันโดยแบ่งเป็น 1 หรือ 2 กลุ่มเพื่อบ่งบอกโซนพิกัด X (I, J)

รูปที่ 1 ใช้พิกัด 0:0 เป็นเส้นแบ่งหม้อสามขาจำนวน 14 ใบ โดยแบ่งจากส่วนด้านขวาไปด้านซ้าย จากส่วนด้านบนลงด้านล่าง ออกเป็นทั้งหมด 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 พบภาชนะ 2 ชิ้น ตามพิกัด M2:3 (กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อยุคต้นสมัยที่ 3) และพิกัด M74:3 (กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อยุคปลายสมัยที่ 1) ข้อมูลส่วนนี้ตรงกับข้อมูลเดิม ภาชนะเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งรวมกันอยู่ทางด้านขวา จัดเป็นภาชนะทรง A ในข้อมูลส่วนนี้ ผู้เขียนมีความเห็นเช่นเดียวกัน เพราะความสูงและเส้นผ่าศูนย์กลางของปากภาชนะไม่แตกต่างกันมากนัก สามารถจัดเป็นภาชนะประเภทเดียวกันได้

ส่วนที่ 2 เป็นภาชนะที่จัดอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อยุคปลายสมัยที่ 2 M69:4 M25:12 M84:2 M78:15 M44:7 M44:8 M25:12 และ M33:4 รวมทั้งสิ้น 8 ชิ้น จะจัด M69:4 M29:6 M84:2 เป็น 1 จำพวก และจัด M33:4 M78:15 M44:7 M44:8 เป็นอีก 1 จำพวก

ส่วนที่ 3 พบภาชนะ 4 ชิ้น ตามพิกัด M24:15 M83:8 M44:2 จัดอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อยุคปลายสมัยที่ 2

ส่วนที่ 4 พบภาชนะเพียงชิ้นเดียว ตามพิกัด M87:4 จัดอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อยุคปลายสมัยที่ 2 เช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ของกลุ่มที่ 1 ช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงของภาชนะดังกล่าวเมื่อมาเปรียบเทียบกับการศึกษาชั้นดินแล้วนั้น ผลที่ได้จะแตกต่างกันไม่มากนัก M2:3 (กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อยุคต้นสมัยที่ 3) และ M74:3 (กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อยุคปลายสมัยที่ 1) แต่เมื่อมาถึงช่วงยุคปลาย การแบ่งประเภทของภาชนะดังกล่าวเริ่มก้าวเข้าสู่ทิศทางที่ยุ่ยากซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด

การเปลี่ยนแปลงของภาชนะกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อในช่วงยุคปลายเริ่มเข้าสู่ทิศทางที่ซับซ้อน แต่เริ่มเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เมื่อไรนั้น ยังไม่สามารถที่จะระบุได้อย่างชัดเจน เช่น หม้อสามขาทรงขาครีบลำ M69:4 และ M25:12 ที่มีลักษณะโดดเด่นตรงตัวหม้อ ส่วนใหญ่จะอยู่รวมกันอยู่ที่ทางด้านซ้ายส่วนบนในรูปที่ 1 หม้อสามขาทรงขาสีว M29:6 M33:4 M84:2 และหม้อสามขาทรงขาสีว M78:15 M44:7 อยู่ในตำแหน่งเดียวกันในบริเวณส่วนที่ 2 ลักษณะที่เด่นของหม้อสามขาทรงครีบลำและทรงขาสีวนั้นไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงให้เห็นถึงความโดดเด่นจำเพาะของแต่ละทรง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อและมีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงตามแบบฉบับของมันเอง ส่วนหม้อสามขาทรงขาสีวนั้นจะมีรูปทรงที่แตกต่างออกไปและไม่ได้มีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป หากนำเอาหลักของรูปทรงมาวิเคราะห์ หม้อสามขาทรงขาสีวนั้นจัดเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่มิได้มีพัฒนาการมาจากวัฒนธรรมเดิม แต่เป็นไปได้ว่าจะรับมาจากวัฒนธรรมอื่น ซึ่งสันนิษฐานว่าภาชนะเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมตรงบริเวณพื้นที่ในเจียงหยว (江淮) และตอนกลางถึงตอนล่างของแม่น้ำแยงซีเกียง¹⁴ ข้อสันนิษฐานนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อตามหลักภูมิศาสตร์ จะอยู่บริเวณลุ่มน้ำ

¹⁴ สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ๋อ: นานหนอปปิง. เหวินอู่. (浙江省文物考古研究所, 《南河浜—崧泽文化遗址发掘报告》, 文物出版社, 2005年)

ทะเลสาบไท่หู เส้นทางน้ำไหลทางตอนล่างของแม่น้ำแยงซีเกียง ระยะเวลาห่างจากปัจจุบันประมาณ 6000-5100 ปี ซึ่งสภาพแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เมื่อมีการอพยพย้ายที่อยู่ของพวกมนุษย์ที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ จะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพวกภาษาเหล่านี้ด้วยหรือไม่ เป็นสิ่งที่เราควรจะศึกษาอย่างลึกซึ้งกันไป

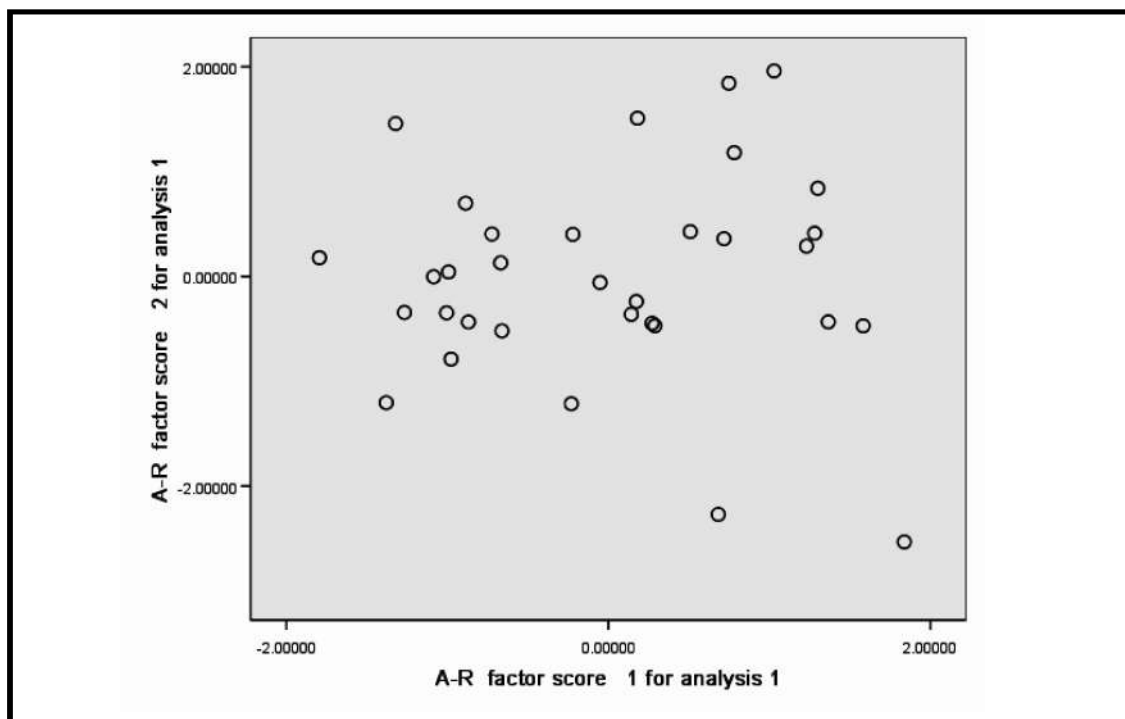
ส่วนที่ 3 นั้นภาษาทั้ง 3 ขึ้นมีลักษณะเด่นตรงที่มีทรงขาครีปลา จึงจัดเป็นประเภทเดียวกัน และการแยกประเภทในลักษณะนี้แตกต่างจากหลักการแยกรูปทรงไม่มากนัก แต่หม้อสามขาทรงขาครีปลา ในส่วนที่ 2 มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทรงขาครีปลานั้นมีลักษณะเด่นมากกว่าภาษาทรงอื่น และเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อที่สืบเนื่องมาจากกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจี๋ยปิง จากตำแหน่งการกระจายของภาษาในรูปนั้นทำให้เราทราบว่าภาษาที่อยู่ในทางด้านขวาสุด ซึ่งหมายถึง M74:3 M2:3 และ M87:4 หากศึกษาตามหลักของรูปทรงแล้ว ภาษาเหล่านี้จะจัดอยู่ในรูปทรงแบบที่ 1 ซึ่งเป็นหม้อสามขาทรงขาพลั่ว และ M74:3 M2:3 จะจัดอยู่ในส่วนของภาษาที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีหนานเหอปิง ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อสมัยที่ 2 ระยะเวลาที่ 2 และยุคต้นสมัยที่ 3 ระยะเวลาที่ B3 ทั้ง 2 ส่วนนี้จะจัดอยู่ในส่วนเดียวกัน นั่นก็หมายถึงหม้อสามขาทรงขาพลั่วเป็นรูปทรงเฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อในยุคต้น และหลักการนี้ก็ตรงกับหลักการวิเคราะห์ของการศึกษาชั้นดิน ในส่วนที่ 4 มีการขุดพบ M87:4 หม้อสามขาทรงขาพลั่วเช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหม้อสามขาทรงขาพลั่วนี้เริ่มมีมาตั้งแต่กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อในช่วงยุคต้นแล้ว

4. การวิเคราะห์เชิงปริมาณภาษาในใส่อาหารที่มีเชิงเป็นฐานของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ

การวิเคราะห์ภาษาที่มีเชิงเป็นฐานนี้จะมีความยุ่งยากซับซ้อนมากกว่ากลุ่มที่ 1 และจัดเป็นภาษาในกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อยุคต้นสมัยที่ 3 และยุคปลายสมัยที่ 1 จะอยู่ในตำแหน่งทางด้านขวาของรูปที่ 2 และมีแนวโน้มว่าเป็นการพัฒนาของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อในยุคปลายสมัยที่ 2 การวิเคราะห์ในลักษณะนี้ ไม่แตกต่างกับการศึกษาชั้นดินมากนัก แต่หากนำหลักการวิเคราะห์โดยใช้รูปทรงและปริมาณมาเปรียบเทียบกันแล้วจะมีส่วนที่เหมือนและต่างกัน หากนำรูปที่ 2 มาแบ่งสัดส่วนดังรูปที่ 1 ส่วนที่เหมือนกัน นั่นคือภาษาที่มีรูปทรงขนาดใหญ่ จะอยู่ตำแหน่งบริเวณด้านขวาของส่วนที่ 1 และ 4 ส่วนรูปทรงยาว จะอยู่บริเวณด้านซ้ายของส่วนที่ 2 และ 3 ส่วนที่แตกต่างกันนั้น ภาษาเหล่านี้จะไม่จัดอยู่กับหลักการแบ่งรูปทรงของภาษา โดยเฉพาะภาษาทรงสูงที่อยู่บริเวณส่วนที่ 2 และ 3 จะค่อนข้างซับซ้อน ภาษาทรงสูงปากกว้างมนประเภท A ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณส่วนที่ 3 แต่ก็พบภาษาทรงสูงปากกว้างแหลมประเภท B เช่น M44:4 และภาษาทรงสูงปากแคบประเภท D อยู่ เช่น M25:7 ส่วนที่ 2 จะมีภาษาทรงสูงลักษณะจานปากมนประเภท C M46:16 อยู่ และมีภาษาทรงสูงปากแหลมประเภท B เช่น M83:11 M24:16 และยังมีภาษาทรงสูงปากมนประเภท A อยู่เช่นกัน เช่น M49:12 M40:1 ถึงแม้ว่าการวิเคราะห์ตามหลักของรูปทรง ได้ระบุไว้ว่าภาษาที่มีเชิงเป็นฐานนั้น ไม่ว่าจะมีส่วนปากกว้างมนหรือแหลม ทรงกระดิ่งเชิงคอด จะจัดเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อในช่วงยุคต้นที่รับมาจากกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจี๋ยปิง ส่วนภาษากลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อในช่วงยุคปลายจะมีลักษณะเด่นอยู่ตรงทรงภาษาเป็นทรงสูงปากแหลมมนที่นิยมในยุคต้น กระดิ่งทรงสูงเชิงคอดและมีฐานขากลม

เป็นกันภาษา¹⁵ หากแต่การวิเคราะห์ในเชิงปริมาณนั้น การเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนของภาษาเหล่านี้ไม่สามารถระบุได้ชัดเจน และการจัดประเภทพลวดยโดยการนำลักษณะรูปทรงมาวิเคราะห์ ยิ่งไม่สามารถให้ข้อเท็จจริงอะไรได้เช่นกัน

รูปที่ 3 การกระจายตำแหน่งของภาษาในอาหารที่มีเชิงเป็นฐานจำนวน 33 ขึ้นของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

รูปที่ 2 ใช้พิกัด 0:0 เป็นเส้นแบ่งเช่นกัน ตำแหน่งของภาษาในอาหารที่มีเชิงเป็นฐานจำนวน 33 ขึ้นจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยแบ่งจากส่วนด้านขวาไปด้านซ้าย จากส่วนด้านบนลงด้านล่าง โดยทางด้านขวานั้นส่วนใหญ่จะเป็นภาษาทรงกว้าง และทางด้านซ้ายจะเป็นภาษาทรงแคบ

ส่วนที่ 1 ภาษาที่พบในตำแหน่งนี้ ได้แก่ M38:9 M59:19 M34:10 M64:4 M62:12 M65:1 M33:2 M27:12 M9:2 จากหลักการวิเคราะห์ตามรูปทรง จะจัดภาษาเหล่านี้อยู่ในประเภทภาษาทรงกว้าง มีเพียง M38:9 ที่จัดอยู่ในประเภทภาษาทรงแคบ

ส่วนที่ 2 ภาษาที่พบในตำแหน่งนี้ ได้แก่ M49:12 M40:1 M26:3 M83:11 M24:16 M46:16 M24:10 ภาษาเหล่านี้ส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทภาษาทรงแคบ

ส่วนที่ 3 ภาษาที่พบในตำแหน่งนี้ ได้แก่ M68:1 M81:23 M63:7 M16:21 M25:11 M14:8 M44:4 M25:7 M42:3 ภาษาเหล่านี้ส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทภาษาทรงแคบ

¹⁵ สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ: หนานเหอปิง. เหวินตู้. (浙江省文物考古研究所, 《南河浜——崧泽文化遗址发掘报告》, 文物出版社, 2005年)

ส่วนที่ 4 ภาษาที่พบในตำแหน่งนี้ ได้แก่ M75:3 M31:5 M59:4 M83:10 M16:24 M83:5 M59:20 M1:3 มีเพียง M75:3 M31:5 M59:4 ที่จัดประเภทเป็นภาษาทรงแคบ นอกนั้นจะเป็นภาษาทรงกว้าง

5. การเปรียบเทียบการนำรูปทรงและปริมาณมาวิเคราะห์ภาษาชนดินเผาของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อในช่วงยุคกลางและยุคปลาย

กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อบริเวณแหล่งโบราณคดีหลานเหอปั๋งมีประวัติยาวนานมาตั้งแต่ยุคต้นจนถึงยุคปลาย หากนำรูปทรงของภาษาสมาวิเคราะห์ จะพบว่าหม้อสามขาสี่ใบเนื่องจากกลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปั๋ง โดยมีทรงขาพลั่วและทรงขาครีบล่าเป็นเอกลักษณ์ ส่วนภาษาที่มีเชิงเป็นฐานนั้น จะมีทั้งทรงปากมนและทรงปากแหลมเป็นเอกลักษณ์ หม้อสามขาทรงขาพลั่วจะกระจายอยู่ตามแหล่งโบราณคดีขงเจ้อและแหล่งโบราณคดีชิงตุน (清敦) ที่ไหอัน (海安) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อนั้นอยู่บริเวณตามลุ่มน้ำทะเลสาบไท่หู ส่วนภาษาส่วนใหญ่ของหลานเหอปั๋งยุคต้นจะสอดคล้องกับแหล่งโบราณคดีขงเจ้อ ยุคกลางและแหล่งโบราณคดีชิงตุน (阜城) ที่คุนซาน (昆山) เป็นต้น เมื่อถึงกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อยุคปลาย นอกจากจะคงเอกลักษณ์เฉพาะตัวแล้ว ยังมีเอกลักษณ์ใหม่เพิ่มขึ้นอีกด้วย หม้อสามขาทรงขาพลั่วและทรงขาครีบล่าต่างก็มีการพัฒนาในรูปแบบเฉพาะตัว หม้อสามขาทรงครีบล่าบริเวณแหล่งโบราณคดีหลานเหอปั๋งนั้นจะมีช่วงเวลาก่อนที่แหล่งโบราณคดีหลงหนาน (龙南) ส่วนทรงขาพลั่วเป็นรูปทรงที่เกิดขึ้นมาใหม่ จวบจนกระทั่งช่วงยุคปลาย ส่วนที่มีความคล้ายคลึงกันจึงมีมากขึ้นเรื่อยๆ และมีการพัฒนามากขึ้นเช่นกัน เช่น มีการแกะสลักลวดลายบนหม้อสามขาทรงขาครีบล่าและทรงขาพลั่ว ภาษาเป็นมุมเหลี่ยมมากขึ้น หรือเป็นภาษาทรงเตี้ยที่มีฐานกลม เป็นต้น

การคำนวณหาอายุของภาษาเหล่านี้ทำได้โดยการวิเคราะห์หาปริมาณ ^{14}C ภาษาแหล่งโบราณคดีหลานเหอปั๋งจะอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อช่วงยุคปลายสมัยที่ 2 ซึ่งมีอายุยาวนานมากกว่า 200 ปี¹⁶ ใน "รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ : หลานเหอปั๋ง" ได้บันทึกไว้ว่าแหล่งโบราณคดีหลงหนานสมัยที่ 2¹⁷ ได้ใช้บริเวณ 88H22 และ 88F1 เป็นสถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ซากวัตถุ

¹⁶ เนื่องจากภาษาที่ขุดพบในหลานเหอปั๋งสมัยที่ 1 มีความคล้ายคลึงกับภาษาที่แหล่งโบราณคดีหลานเหอปั๋ง ซึ่งเป็นกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อช่วงที่ 2 ของยุคปลาย แหล่งโบราณคดีหลงหนานพบไม้ T4611II หากคำนวณโดยใช้ ^{14}C แล้วจะมีอายุห่างจากปัจจุบัน 4785 ± 80 ปี เส้นวงปีของต้นไม้ห่างจากปัจจุบัน 5360 ± 92 ปี ซากวัตถุที่พบในสุสานแหล่งโบราณคดีขงเจ้อ M87 มีความคล้ายคลึงกับซากวัตถุที่พบในสุสานหลานเหอปั๋งของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อสมัยที่ 2 ของยุคปลาย โครงกระดูกบริเวณ M87 เมื่อคำนวณโดยใช้ ^{14}C แล้ว จะมีอายุห่างจากปัจจุบัน 4635 ± 105 ปี เส้นวงปีของต้นไม้ห่างจากปัจจุบัน 5180 ± 140 ปี

สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ: หลานเหอปั๋ง. เหวินอู่. (浙江省文物考古研究所, 《南河浜—崧泽文化遗址发掘报告》, 文物出版社, 2005年)

¹⁷ แหล่งโบราณคดีหลงหนานบริเวณ 88F1 เมื่อนำเถาของต้นไม้และใบหญ้ามาคำนวณโดยใช้ ^{14}C จะมีอายุห่างจากปัจจุบัน 5240 ± 92 ปี เส้นวงปีของต้นไม้ห่างจากปัจจุบัน 5240 ± 92 ปี บริเวณ 88H22 เมื่อนำเถาของต้นไม้และใบหญ้ามาคำนวณโดยใช้ ^{14}C จะมีอายุห่างจากปัจจุบัน 4595 ± 80 ปี เส้นวงปีของต้นไม้ห่างจากปัจจุบัน 5135 ± 92 ปี

สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ: หลานเหอปั๋ง. เหวินอู่. (浙江省文物考古研究所, 《南河浜—崧泽文化遗址发掘报告》, 文物出版社, 2005年)

ที่ขุดพบนั้นใกล้เคียงกับซากวัตถุบริเวณหนานเหอปัง H7 H7 คือแหล่งสุดท้ายที่พบซากโบราณวัตถุของแหล่งโบราณคดีหนานเหอปังกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อ และโบราณวัตถุเหล่านี้จะมีรูปทรงที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาชนะดินเผาของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อสมัยที่ 2 ของยุคปลายนั้นเริ่มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่กลุ่มวัฒนธรรมใหม่ และเป็นช่วงระหว่างการเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อไปสู่กลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู อีกทั้งการคำนวณจากคอมพิวเตอร์ ทำให้ทราบว่า ช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงของภาชนะเกิดความยุ่งยากซับซ้อนนั่นเอง

หากวิเคราะห์จากปริมาณหม้อสามขาของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อสมัยที่ 2 ของยุคปลาย รูปทรงของภาชนะจะค่อยๆ พัฒนาเป็นทรงสูงขึ้น ปากภาชนะจะค่อยๆ แคบลง เป็นการแสดงถึงการพัฒนาอย่างช้าๆ¹⁸ ถ้าหากดูจากตำแหน่งที่พบจากกลุ่มที่ 1 มีความเป็นไปได้ว่ามีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป หากวิเคราะห์จากกลุ่มที่ 2 การกระจายและการรวมกลุ่มของหม้อสามขานั้นไม่ชัดเจนนัก เพราะฉะนั้น หากการนำเอาหลักของรูปทรงและปริมาณมาวิเคราะห์แล้ว ผลที่ได้จะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อในยุคปลายนั้นมีทิศทางที่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งอาจจะเป็นช่วงระหว่างการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่งไปยังอีกกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่ง

6. ทิศทางที่ซับซ้อนในช่วงยุคกลางและยุคปลายของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อ

เมื่อผ่านการวิเคราะห์โดยใช้หลักของรูปทรงและปริมาณ ผลที่ได้ของการวิเคราะห์หม้อสามขาและภาชนะที่มีเชิงเป็นฐานของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อในยุคต้นเหมือนกับผลการวิเคราะห์ตามหลักของรูปทรงแต่ในช่วงยุคปลายนั้นแทบจะไม่เหมือนกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ หากคำนวณจากตำแหน่งที่พบของภาชนะเหล่านี้จะไม่เป็นระเบียบ ไม่มีทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาชนะเหล่านี้ในช่วงยุคปลายได้มีการเปลี่ยนแปลงตามแบบฉบับของมันเอง โดยเฉพาะการอพยพของมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญต่อบริเวณพื้นที่แนวทางน้ำไหลของแม่น้ำแยงซีเกียงของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อในช่วงยุคปลาย เมื่อมนุษย์มีการอพยพถิ่นที่อยู่มาก จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมมากเช่นเดียวกัน

หากวิเคราะห์จากลักษณะภาชนะที่มีรูปทรงเปลี่ยนไป อาจแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนไปเช่นเดียวกัน ภาชนะที่ขุดพบในสุสานแหล่งโบราณคดีหนานเหอปังมีอายุห่างจากปัจจุบันเป็นเวลา 5300-5100 ปี การเปลี่ยนแปลงในช่วงนี้จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่สามารถเกิดขึ้นได้ ภาชนะของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อในช่วงยุคปลายจึงกลายเป็นเอกลักษณ์ของภาชนะกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู¹⁹ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า

¹⁸ ซากโบราณวัตถุจำนวนมากที่พบในกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูยุคต้นเริ่มปรากฏในกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อยุคปลาย ลักษณะของสุสาน สีและคุณภาพของภาชนะ ลักษณะเครื่องมือเครื่องใช้ของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อและกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกัน มีคำกล่าวที่ว่ากลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูคือวิวัฒนาการของกลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อนั่นเอง หวังเหวินเซียง. (2003). *กลุ่มวัฒนธรรมชางเจ้อ*. (王仁湘, 《崧泽文化初论》, 《中国史前考古论集》, 科学出版社, 2003年)

¹⁹ หม้อสามขาทรงขาสี่ที่ทำด้วยดินเหนียวบาสีน้ำตาลแดงเริ่มมีความนิยมอย่างช้าๆ ในช่วงปลายของยุคปลายได้มีการแกะสลักหม้อสามขาทรงขาครึ่งปลาด้วยทรายเม็ดเล็กอีกด้วย และในช่วงกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูได้มีการขุดพบหม้อสามขาทรงขาครึ่งปลาเช่นกัน

กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อ ในช่วงยุคปลายสมัยที่ 2 นั้นเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่อีกกลุ่มวัฒนธรรมหนึ่ง และสันนิษฐานว่าเป็นช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อไปสู่กลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจู²⁰ จึงอาจจะสันนิษฐานได้อีกว่าภาษาชนที่พบในแหล่งโบราณคดีหนานเหอบังนั้นก็จัดอยู่ในช่วงระหว่างการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อนั่นเอง การเปลี่ยนแปลงในลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นถึง กลุ่มวัฒนธรรมหม่าเจียปัง กลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อและกลุ่มวัฒนธรรมเหลียงจูบริเวณเส้นทางน้ำไหลทางตอนล่างของแม่น้ำแยงซีเกียงนั้นมีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันมาโดยตลอด และการเปลี่ยนแปลงของภาษาชนเหล่านี้ก็สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน

อ้างอิง

- คณะกรรมการโบราณคดีนครเซี่ยงไฮ้. (1987). รายงานสิ่งที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดียุคหินใหม่ : ขงเจ้อ. เหวินฉู่. (上海市文物管理委员会:《崧泽——新石器时代遗址发掘报告》, 文物出版社, 1987年)
- จางฉือ. (2003). บทวิเคราะห์แหล่งที่อยู่อาศัยบริเวณเส้นทางน้ำไหลทางตอนกลางและล่างของแม่น้ำแยงซีเกียงสมัยก่อนประวัติศาสตร์. เหวินฉู่. (张弛:《长江中下游地区史前聚落研究》, 文物出版社, 2003年)
- เฉินเถียนเหมย. (2005). การวิเคราะห์เชิงปริมาณของหลักโบราณคดี. ตำราคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยปักกิ่ง. (陈铁梅编著:《定量考古学》, 北京大学出版社, 2005年9月, 北京大学考古文博学院考古学系列教材.)
- พิพิธภัณฑฑูโจว. (1999). สิ่งสำคัญที่ขุดพบในแหล่งโบราณคดีหมู่บ้านตงชาน เมืองจางเจียง. วารสารตงหนาน, 2. (苏州博物馆:《张家港东山村遗址发掘的主要收获》,《东南文化》, 1999年2期)
- พิพิธภัณฑฑูโจวและคณะกรรมการวัฒนธรรมฉู่เจียง. (1990). รายงานโบราณวัตถุยุคหินใหม่ที่ขุดพบครั้งที่ 1 และ 2 ของแหล่งโบราณคดีซุนลั่ว หลงหนาน เมืองฉู่เจียง มณฑลเจียงซู. วารสารโบราณคดี, 7. (苏州博物馆、吴江县文化管理委员会:《江苏吴江龙南新时期时代村落遗址第一、二次发掘简报》,《文物》, 1990年第7期)

²⁰ ช่วงสมัยของกลุ่มวัฒนธรรมขงเจ้อเป็นช่วงสมัยที่มีความสมบูรณ์ช่วงหนึ่งก่อนประวัติศาสตร์จีน จากเอกลักษณ์การปั้นและการประดับภาชนะของกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความเป็นธรรมชาติและควมมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระบบสังคมของสมัยนั้นเป็นไปในลักษณะอิสระเสรี

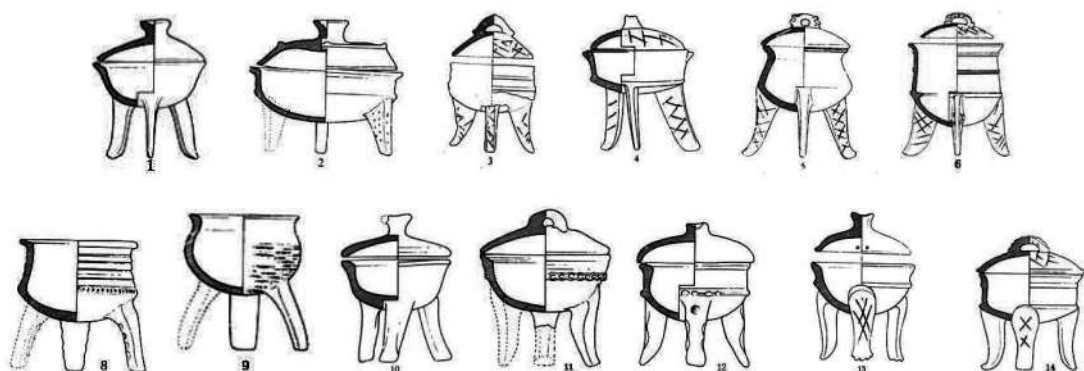
สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ:หนานเหอปัง. เหวินอู่. (浙江省文物考古研究所, 《南河浜—崧泽文化遗址发掘报告》, 文物出版社, 2005年)

หวังเหวินเซียง. (2003). กลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ. รวมบทความโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์จีน, เหวินอู่. (王仁湘, 《崧泽文化初论》, 《中国史前考古论集》, 科学出版社, 2003年)

Zhang Ruihu. (2005). SPOROPOLLEN RECORD IN CHUODUN SITE IN SUZHOU, JIANGSU AND PALAEOENVIRONMENT IN TAIHU REGION. Acta Palaeontologica Sinica, 44(2).

ภาคผนวก²¹

รูปที่ 1

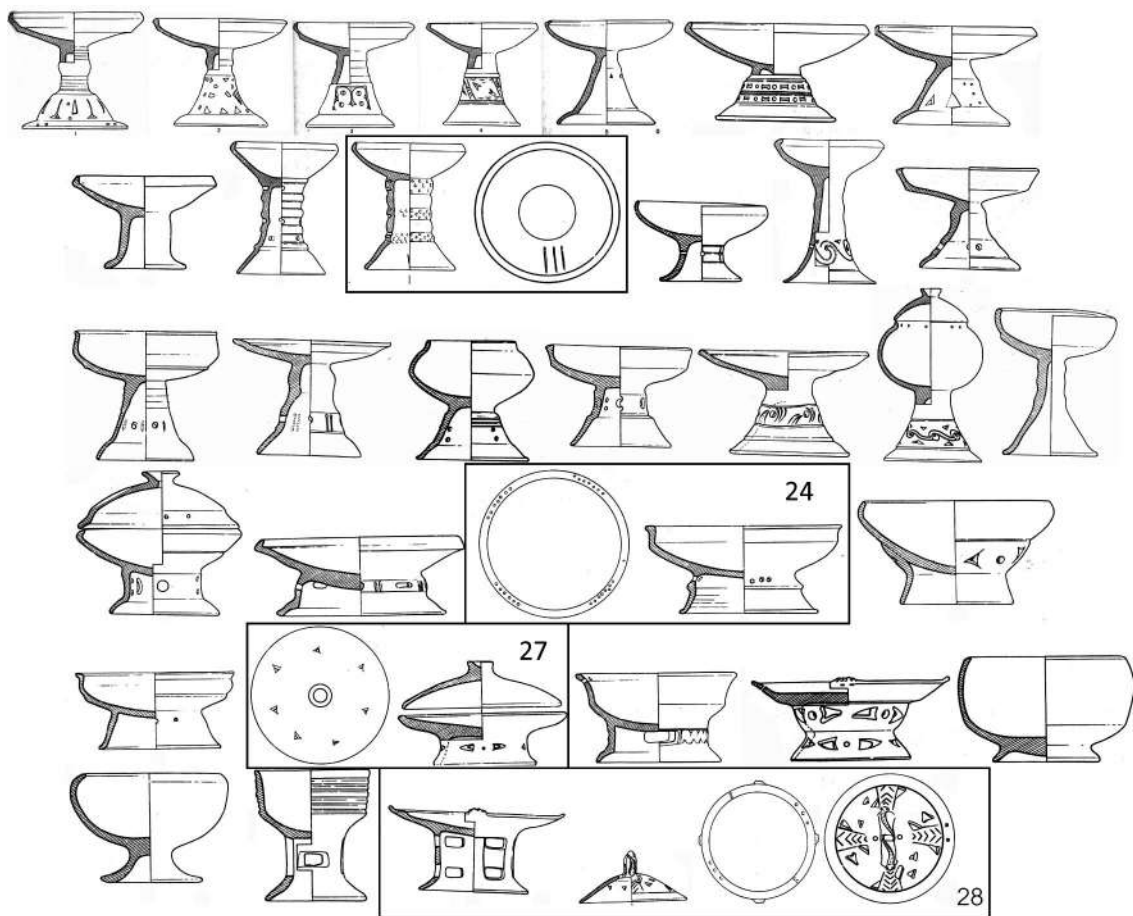

1.M69:4	2.M25:12	3.M24:15	4.M44:8	5.M83:8	6.M44:2
7.87:4	8.M74:3	9.M2:3	10.M84:2	11.M33:4	12.M29:6
13.M78:15	14.M44:7				

หม้อสามขาเป็นภาชนะหุงต้มที่สำคัญของกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ โดยมากจะทำขึ้นมาจากเนื้อดินเหนียวสีน้ำตาลแดง

²¹ สถาบันวิจัยโบราณคดีมณฑลเจ้อเจียง. (2005). รายงานวัตถุที่ขุดค้นพบในแหล่งโบราณคดีกลุ่มวัฒนธรรมชงเจ้อ:หนานเหอปัง. เหวินอู่. (浙江省文物考古研究所, 《南河浜—崧泽文化遗址发掘报告》, 文物出版社, 2005年)

รูปที่ 2

- 1.M68:1 2.M81:23 3.M49:12 4.M63:7 5.M16:21 6.M40:1 7.M75:3 8.M25:11 9.M14:8
 10.M31:5 11.M26:3 12.M38:9 13.M83:11 14.M24:16 15.M44:4 16.M42:3 17.M46:16 18.M24:10
 19.M59:4 20.M25:7 21.M59:19 22.M34:10 23.M83:10 24.M65:1 25.M64:4 26.M62:12 27.M33:2
 28.M27:12 29. M9:2 30.M59:20 31.M83:5 32.M16:24 33.M1:3

ภาชนะที่มีเชิงเป็นฐานเป็นภาชนะที่สำคัญและพบเห็นบ่อยในกลุ่มวัฒนธรรมขเจ็ด โดยมากจะนำมาใช้ใส่อาหารประเภทผักผลไม้ ในระยะแรกภาชนะเหล่านี้จะมีรูปทรงมาตรฐาน การทำจะพิถีพิถัน และใช้ความร้อนอุณหภูมิสูงในการเผา ภาชนะจำนวนมากเป็นภาชนะที่เจ้าของใช้ก่อนเสียชีวิต แต่เมื่อมาถึงยุคปลาย ภาชนะจะเคลือบด้วยผิวสีดำมันวาว และจะใช้สีแดงในการวาดลวดลาย

A Vocational Training Course for Chinese Volunteers at Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus

*Sudarat Srirak*¹

Abstract

In March 2010, the Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, in cooperation with the Confucius Institute at Phuket, provided a vocational training course to six Chinese volunteers. The course aimed to provide the Chinese volunteers with knowledge of Thai language and culture and foreign language teaching methodology. The training lasted for 10 months: March to December 2010, and the assessment was done through an achievement test and teaching practice evaluation. At the completion of the course, the trainees reached the training objectives with high scores from the achievement test (an average of 86%) and with high performance from the teaching practicum (an average of 85%). Closed- and open-ended questionnaires were employed to investigate the effectiveness of the training. Results from the close-ended questionnaire showed that the training was of high quality since the contents met the trainees' educational and professional needs and it was an adequate integration of theory-based and practical-based training. Similarly, the instructors and mentor teachers satisfactorily completed their tasks as the instructors taught step-by-step, gave constructive feedback, and used effective teaching methods and the mentor teachers supervised the trainees closely, provided prompt assistance, and helped improve the trainees' teaching performance. Moreover, findings from the open-ended questionnaire revealed that the training course fostered the trainees' teaching confidence, knowledge, and methodologies. A recommendation made for the training was that it should be that Thai language courses should be more interrelated with the teaching methodology courses.

Keywords: vocational training, training course, Chinese volunteers

¹ Lecturer, Faculty of International Studies, Prince of Songkla University, Phuket Campus
sudarat.sr@phuket.psu.ac.th

โครงการอบรมพิเศษสำหรับอาสาสมัครจีน ณ คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

สุดารัตน์ ศรีรักษ์²

บทคัดย่อ

คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ร่วมกับสถาบันขงจื้อ ภูเก็ต จัดอบรมพิเศษให้กับอาสาสมัครชาวจีนจำนวน 6 คน ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 การอบรมดังกล่าวมุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทยและวิธีการสอนภาษาต่างประเทศ มีระยะเวลา 10 เดือน ระหว่างเดือนมีนาคม - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมจากข้อสอบวัดระดับความรู้และประเมินจากการฝึกปฏิบัติการสอน ภายหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม พบว่าอาสาสมัครชาวจีนสอบผ่านข้อสอบวัดระดับความรู้ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 86 และ มีผลประเมินจากการฝึกสอนในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 85 นอกจากนี้ได้มีการประเมินผลประสิทธิภาพของการฝึกอบรมจากแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิดแสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความจำเป็นด้านการศึกษาและประกอบวิชาชีพของผู้เรียน และมีการบูรณาการระหว่างทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม การสอนและการให้คำปรึกษามีคุณภาพสูง เนื่องจากการสอนกระทำอย่างเป็นระบบ ผู้สอนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ อาจารย์พี่เลี้ยงให้คำปรึกษาและความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด รวมทั้งช่วยให้อาสาสมัครได้พัฒนาการสอนของตนเอง ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดระบุว่า การฝึกอบรมช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสอนความรู้และเทคนิคการสอนให้แก่อาสาสมัคร ข้อเสนอแนะสำหรับการฝึกอบรมนี้คือควรให้มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างรายวิชาภาษาไทยและรายวิชาด้านการสอนมากกว่านี้

คำสำคัญ: การอบรมการสอน โครงการอบรม อาสาสมัครจีน

² อาจารย์ประจำคณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
sudaratsr@phuket.psu.ac.th

Introduction

Since the economic reforms in 1979, China's economy has grown rapidly. From 1979–2009, China's GDP grew an average of 9.6% (National Bureau of Statistics, 2009). This huge economic development has contributed to the P.R. China's significant role in the global economy and society. A larger number of people recognize the advantages of being able to communicate in Chinese; it will open up their opportunities to conduct business with Chinese enterprises or in China. As a consequence of the major impact of China's economy, Chinese language has been widely used as a means of communication at an international level. With awareness of this fact, the Chinese Ministry of Education has actively supported Chinese teaching and learning worldwide by founding the Confucius Institutes, which are non-profit public institutions, in overseas countries. The primary mission of these institutes is to educate foreign learners about Chinese language and to export Chinese culture globally. By the end of year 2010, 322 Confucius Institutes have been established in 96 countries (Hanban, 2011). In order to fulfill its mission, the Confucius Institute Headquarters has initiated the Volunteer Chinese Teachers Program with the main purpose of supplying the Confucius Institutes located in each host country with Chinese volunteer teachers.

However, most of the Chinese volunteers are young graduates who do not have sufficient exposure to cultural differences; therefore, living and working abroad can be a challenge, especially if they fail to adapt to a new environment. In her article, Jing (2010) mentioned the Chinese volunteers' behavioral and psychological problems which resulted in their failure to complete their task and their unexpected journey back home a short time later on. Furthermore, a lack of cross-cultural language teaching experience makes it difficult for the Chinese volunteers to teach in a classroom where teachers and students are from different social and cultural backgrounds (Yang, 2008). In contrast to their local students, these volunteer teachers hold different cultural values; hence they face the difficulty of teaching and understanding the local students' learning behavior.

Not only must they deal with cultural awareness, but language teachers are also required to master content knowledge pertaining to both subject matter and pedagogy (Shulman, cited in Wang, 2010). As a matter of fact, not all of the Chinese volunteers hold a degree in Chinese language teaching or have been extensively trained on how to teach Chinese as a foreign language. Thus, they cannot avoid teaching challenges and consequently their teaching quality can be compromised. The Office of Chinese Language Council International or Hanban tries to alleviate this

complication by conducting some specific training courses, yet the problem persists as those courses are considered too short, superficial, and involve merely theory (Jing, 2010).

The aforementioned problems indicate that Chinese volunteers need to obtain both pedagogical and cross-cultural knowledge. A training course should enlighten them about insights into the host country's culture as well as foreign language teaching methodology. Moreover, such a course must not be perfunctory or theory-based solely. Taking all of these into accounts, Hanban decided to have a full-time teacher training course conducted in a target country where Chinese volunteers are going to work in. In 2010, a group of Chinese volunteers came to Thailand to embark on training courses run by several well-known universities throughout the country: Chiang Mai University, Naresuan University, Khon Kaen University, Chulalongkorn University, and Prince of Songkla University, Phuket Campus.

A training course at the Faculty of International Studies

The Faculty of International Studies (FIS), Prince of Songkla University, Phuket Campus, has had a nationwide reputation for Chinese teaching as the Chinese Studies programs has been established for more than 10 years. On 24th December 2006, the Confucius Institute at Phuket was founded making Prince of Songkla University the only university in Thailand affiliated with two Confucius Institutes (the other one is located in Had Yai). With the solid background of foreign language teaching and understanding of teaching challenges faced by many Chinese volunteers, the Confucius Institute asked for the cooperation from FIS to provide a 10-month-vocational training course for six Chinese volunteers. The training course started in March and ended in December 2010. Its aim was to facilitate the volunteers to acquire knowledge and understanding of Thai language and culture as well as to enhance their foreign language teaching techniques.

The training course was divided into three major categories: Thai language courses, cultural courses, and teaching methodology courses. Thai language courses were Basic Thai Communication, Thai and Chinese Linguistic Comparisons, and Fundamental Thai I. Cultural courses included Orientation to Thai Culture, Thai Ways of Life, Introduction to Thai History, and Intercultural Communication. Teaching methodology courses were designed considering particular aspects of teaching. Lectures on foreign language teaching theories and methodologies were followed with classroom observations and discussions, teaching demonstrations, teaching practicum, and teaching seminar respectively. In addition, field-work to different parts of Thailand was included.

Training procedure

The training began in March 2010. Six Chinese volunteers, aged 22–25, were first required to undertake a Basic Thai Communication course for 60 hours. Then they took other courses in Thai history, culture, traditions, and ways of life for 15 hours each. During this period, they were given the chance to take a local field trip to Phuket Town and its surrounding areas. By so doing, they could learn culture from both inside and outside of the classroom. Following this, the volunteers took a more advanced course of Fundamental Thai I. This course was divided into particular skills of listening and speaking and reading and writing. The volunteers were expected to be able to communicate in Thai effectively, both in everyday life and simple academic contexts, at the completion of the 240-hour-course.

In addition, since only two volunteers had educational background in language teaching, it is necessary for them to be trained in teaching methodologies. The training was designed based on Schön's reflective model (1983). According to the reflective model, a teacher training program should incorporate two types of professional knowledge which are 'received knowledge' and 'reflective knowledge.' While the former focuses on particular concepts and knowledge a language teacher should be familiar with, the latter, which Wallace (2001) calls 'experiential knowledge' (p. 13), deals with how to instill reflective practice into a language teacher. The professional knowledge the volunteers studied included various teaching and learning issues such as trends in foreign language teaching, teaching techniques, lesson planning, material designs, and testing and evaluation. This was to provide them with necessary teaching skills which would be needed for their future teaching experience. Next, the volunteers observed different classes taught at Faculty of International Studies and filled up the observation form which they would use for a class discussion session following by each classroom observation. After that, the volunteers performed the teaching demonstrations in which they had to adapt all knowledge and skills learned to prepare their lessons and classroom teaching. The teaching demonstrations were done for a total of four times. This was because the volunteers needed to teach all the skills: listening, speaking, reading, and writing. In addition, they were also asked to teach one content-based course. Prior to each demonstration, the volunteers had to submit their lesson plans to all the supervising teachers who had taught them in the teaching methodology course. During their demonstrations, they were observed by the supervising lecturers who acted as a student and a mentor giving constructive feedback at the end of the demonstration. A teaching seminar session was run right after each

demonstration. In this session, the volunteers reflected on their teaching practice as well as learned from the lecturers' and their classmates' comments. Throughout all these processes, the trainees stepped forwards to how to become a reflective practitioner. In other words, they were stimulated to think back on their teaching experience with a careful examination and consideration in order to come up with their individual resolutions for their own teaching dilemmas.

After the completion of the teaching demonstrations and seminars, the volunteers were paired up with cooperative teachers who would work as their supervisors during the 8-week-teaching practicum. They were teaching different courses ranging from language courses to content-based courses. The similar steps as the volunteers did during their teaching demonstrations were repeated. Specifically, they were required to submit their lesson plans to their supervisors, be observed by the supervisors, and reflected on their teaching performance as well as learned from their mentors' feedback and suggestions. Throughout all these experiences, it was highly expected that the volunteers would be well-prepared for their future teaching positions as volunteers and would also be better aware of Thai learner's learning styles and behaviors. With this knowledge and awareness, it is likely that they will become competent prospective teachers.

Outcomes of the training

In order to complete the training, the Chinese volunteers were required to pass a minimum of 70% from achievement tests and from their teaching practice evaluation. At the end of the training course, all the volunteers successfully completed the course with an average of 86% from the total test score. They were also able to fulfill their 8-week-teaching practice with satisfaction by meeting the minimum requirement of 70% from the teaching practice evaluation. In fact, all of the trainees received at least 85% from the teaching practicum assessment. Details of the scores are as follows:

Table 1 Achievement test scores

Participant	Basic Thai Communication (100%)	Fundamental Thai I (Listening & Speaking) (100%)	Fundamental Thai I (Reading & Writing) (100%)	Total (100%)
A	85.38	88	70	81.12
B	85.91	89	72	82.30

C	83.41	89	75	82.47
D	97.25	96	89	94.08
E	93.29	88	85	88.76
F	95.01	95	83	91

Table 2 Teaching practice score

Participant	Score (100%)
A	85
B	85
C	88
D	88
E	85
F	85

Training evaluation

The effectiveness of the training course was assessed using the close-ended and open-ended questionnaires. The close-ended questionnaire consisted of three major parts: overall quality of training, teaching quality of the instructors, and overall quality of the mentors. The participants were asked to respond to several statements by selecting the level of agreement using the following choices: 5 = strongly agree; 4 = agree; 3 = neutral; 2 = disagree; and 1 = strongly disagree.

The open-ended questionnaire required the Chinese volunteers to identify strengths and/or weaknesses of the training as well as to suggest improvement and additional training they considered helpful.

Findings from the close-ended questionnaire revealed that most of the volunteers strongly agreed that the teaching facilities were appropriate. They also concurred that the training was well-prepared and met their professional and educational needs; the courses were well-structured with the appropriate and useful content; the course objectives were defined and achieved; the teaching materials were of good quality; and the training was an adequate integration of learning from theory and practice. In terms of overall quality of the teaching and supervising, findings from the questionnaire illustrated the volunteers' obvious satisfaction. Regarding the teaching quality of

instructors of Thai language courses, the majority of the volunteers strongly agreed that the teaching was done step-by-step as well as explanations were given clearly, the instructors provided useful feedback and suggestions and evaluated learning appropriately. All the volunteers equally strongly agreed that the instructors were knowledgeable and punctual, used effective teaching methods and were opened to queries. Most of the volunteers also agreed that the instructors had good preparation. As for the teaching quality of the instructors of the teaching methodology courses, the results were also consistent with those mentioned above.

With regard to the cooperative teachers' guidance, all of the mentor teachers were proved to complete their jobs very well. This was because all the volunteers strongly agreed that their cooperative teachers were knowledgeable, provided clear information, supervised them closely and adequately, observed their teaching regularly and gave them prompt assistance when needed, helped identify their teaching strengths/weaknesses and improved their teaching performance.

The final part of the close-ended questionnaire dealt with knowledge application. Results from the questionnaire presented the volunteers' stronger teaching confidence. They reflected that they gained more teaching knowledge and skills by learning more effective teaching methodologies, and believed that they could apply knowledge gained to their future teaching practice.

In the open-ended questionnaire, the volunteers were asked to pinpoint the training strengths and/or weaknesses as well as to suggest any improvement and additional training required. Overall, the trainees considered a variety of the training contents the most significant strength. They mentioned that the course was very systematic and well-organized since it included all necessary matters such as Thai language, culture, traditions, fieldwork, teaching methodologies, teaching demonstrations, and teaching practicum. On the other hand, the volunteers came up with some weaknesses of the training such as late announcement of the training schedule and a few inconsistencies of Fundamental Thai I due to the fact that there were four instructors teaching each skill.

Regarding how the training could be improved, the volunteers suggested several things such as fewer instructors for Fundamental Thai I, more connections between content of Thai and teaching methodology courses, more communication between each instructor which would bring about teaching consistency, and Thai student partners who might help them better develop their Thai ability.

Additional training the volunteers required was a focus on Thai culture, history and geography, and teaching methodologies particularly those fit well with Thai students.

Conclusion

It can be seen from the test results and teaching practice evaluation that all the volunteers successfully completed the training. In addition, all of them received positive comments from the instructors. They were defined as diligent, enthusiastic, and greatly responsible learners and student teachers. These qualities tremendously contributed to their success. More importantly, they showed significant improvement in both Thai language and teaching ability.

Moreover, the results of the close-ended questionnaire, which aimed to measure the training satisfaction and knowledge application, clearly showed that all the volunteers were satisfied with the training which provided them various learning opportunities. They appreciated that they could study Thai language and culture in a classroom and experience what they had learned in a real life situation during their fieldwork to several parts of Thailand. They also valued the great chances to applying knowledge about teaching methodologies into their teaching demonstrations and actual teaching practices which lasted for 2 months. This was supported by the findings from the open-ended questionnaire revealing that all the volunteers believed that they gained more teaching knowledge and skills, developed more effective teaching methods and techniques, and were confident that they would be able to apply such knowledge and skills into their future teaching profession.

The Office of Chinese Language Council International or Hanban attempts to minimize the conflicts related to collision of cultures and Chinese volunteers' teaching quality. Since training courses run by the Confucius Institute Headquarters solely were not sufficient, a vocational training course conducted by a trustworthy institute in a host country was implemented. Based on the outcomes emerged and reported previously, such a training course promisingly prepares the Chinese volunteers to become competent teachers who are able to teach as well as have cross-cultural understanding. This will not only help them to assimilate into a different socio-cultural environment, but to arm them with comprehensive knowledge of foreign language teaching.

References

- Hanban. (2011). **Confucius Institute**. Retrieved February 14, 2011, from http://english.hanban.org/node_10971.htm
- National Bureau of Statistics. (2009). **Latest news and statistics on China's economy and business climate**. China Statistical Yearbooks, National Bureau of Statistics plan report, National Bureau of Statistics communiqués. Retrieved February 14, 2011, from <http://www.chinability.com/GDP.htm>.
- Schön, D. (1983). **The reflective practitioner**. New York: Basic Books.
- Wallace, M. J. (2001). **Teaching foreign language teachers: a reflective approach**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wang, S. (2010). What mathematics mentor teachers decide: intervening in practice teachers' teaching. **Procedia Social and Behavioral Sciences**, 8, 41–49.
- Yang, J. (2010). Conflicts arising out of efforts at international cooperation in education: a case study on the Confucius Institute. **Journal of International Studies, Prince of Songkla University**. 1 (1), 49–57.
- Yang, S. (2008). Narrative of a cross-cultural language teaching experience: conflicts between theory and practice. **Teaching and Teacher Education**, 24, 1564–1572.

Reviewers

1. Associate Professor Kitima Indrambarya, Ph.D.	Kasetsart University
2. Associate Professor Chitralada Sangpunya, Ph.D.	Prince of Songkla University
3. Associate Professor Prathana Kannaovakun, Ph.D	Prince of Songkla University
4. Associate Professor Wisa Chattiwat, Ph.D	Silpakorn University
5. Associate Professor Phanu Thamsuwan	Thaksin University
6. Associate Professor Malinee Gumperayarnnont	Silpakorn University
7. Assistant Professor Kanokporn Numtong, Ph.D.	Kasetsart University
8. Assistant Professor Trisilpa Boonkhachorn, Ph.D.	Chulalongkorn University
9. Assistant Professor Iam Thongdee	Mahidol University
10. Dusadee Charoensuk, Ph.D.	Kasetsart University
11. Narong Ardsmiti, Ph.D.	Mahidol University
12. Lawanchawee Sujarittanonta, Ph.D.	Suan Sunandha Rajabhat
University
13. Saseporn Petcharapiruch, Ph.D.	Chulalongkorn University
14. Sitthiphon Kruarattikan, Ph.D.	Thammasart University
15. Ren Jian, Ph.D.	Confucius Institute Phuket
16. Yang Jing, Ph.D.	Shanghai University

หลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความจากงานวิจัย เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิทยาศาสตร์ศึกษา

รายละเอียดบทความ

1. เป็นบทความด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และภาษาและภาษาศาสตร์ ที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในที่ใดมาก่อน
2. เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเท่านั้น
3. บทความต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้บทคัดย่อภาษาอังกฤษก่อนบทคัดย่อภาษาไทยจำนวนไม่เกินอย่างละ 300 คำ โดยระบุชื่อบทความ ชื่อ - นามสกุลผู้เขียน วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา ผลการศึกษา สรุปผล และการนำไปใช้ (ถ้ามี)
4. หากเป็นงานแปล หรือเรียบเรียงจากภาษาต่างประเทศ ต้องมีหลักฐานการอนุญาตให้ ตีพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์
5. ระบุชื่อบทความ ชื่อ - นามสกุลจริง (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ตำแหน่งทางวิชาการ สถานที่ทำงานของผู้เขียนบทความ และ E-mail
6. ข้อความในบทความพิมพ์ด้วยโปรแกรม Microsoft Word รูปแบบตัวอักษร Cordia New ขนาดตัวอักษร 16
7. ส่งต้นฉบับบทความมีความยาวไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ A4 จำนวน 1 ชุด พร้อมทั้งส่ง File ข้อมูล *.doc ทาง E-mail ไปยัง nareerat@phuket.psu.ac.th ฉบับแรกของปีส่งต้นฉบับภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ และฉบับที่ 2 ภายในวันที่ 31 สิงหาคม
8. เกณฑ์การพิจารณาบทความ มีดังนี้
 - 8.1 กองบรรณาธิการพิจารณาเบื้องต้น
 - 8.2 ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาสาระ ตรวจสอบความถูกต้อง และคุณภาพทางวิชาการ
9. กองบรรณาธิการจะไม่คืนต้นฉบับให้กับเจ้าของบทความ
10. ลิขสิทธิ์บทความของผู้เขียนและสงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร

ตัวอักษรและรูปแบบการพิมพ์

ตัวอักษร Cordia New ขนาดตัวอักษร 16
ขอบบน 1.5 นิ้ว

ขอบล่าง 1.0 นิ้ว
ขอบซ้าย 1.5 นิ้ว
ขอบขวา 1.0 นิ้ว

ส่วนประกอบบทความตามลำดับดังนี้	ลักษณะตัวอักษร	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร
ชื่อบทความ	เน้น	กลางหน้ากระดาษ	18
ชื่อผู้แต่ง	เน้น เอน	ชิดขวา	16
บทคัดย่อ - ภาษาอังกฤษ - ภาษาไทย	เน้น	ชิดซ้าย	18
หัวข้อแบ่งตอน	เน้น	ชิดซ้าย	18
หัวข้อย่อย	เน้น	ใช้หมายเลข	16
เนื้อหาบทความ	ปกติ	-	16
การเน้นความในบทความ	เน้น	-	16
ข้อความในตาราง	ปกติ	-	14
ข้อความอ้างอิง	เอน	-	14
เอกสารอ้างอิง	เน้น	กลางหน้ากระดาษ	18
รูปที่	ปกติ	กลางหน้ากระดาษ	14

การอ้างอิง

การอ้างอิงใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author-date Citation) และการเขียนบรรณานุกรมตามแบบ APA Style

